ΑΙΤΙΟΛΟΓΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ

στο σχέδιο νόμου «Εξορθολογισμός και βελτίωση στην απονομή της ποινικής δικαιοσύνης»

Προς τη Βουλή των Ελλήνων

Ι

Α. Βασικά κριτήρια των επιλογών του σχεδίου νόμου υπήρξαν αφ' ενός η προώθηση μέτρων που επιτρέπουν τη διεξαγωγή της ποινικής δίκης μέσα σε εύλογη προθεσμία και αφ' ετέρου η μέριμνα για τη συναρμογή των λύσεων που προτείνονται με το δικαιοκρατικό χαρακτήρα της ποινικής διαδικασίας, την προστασία των θεμελιωδών δικαιωμάτων και την ποιότητα της απονεμόμενης δικαιοσύνης.

Με το συγκεκριμένο νομοσχέδιο γίνεται προσπάθεια εξορθολογισμού και βελτίωσης της απονεμόμενης ποινικής δικαιοσύνης, αντιμετώπισης ορισμένων γενικά διαπιστωμένων αδυναμιών της αλλά και λελογισμένης εισαγωγής μέτρων εκσυγχρονισμού της δικονομίας και του ισχύοντος συστήματος ποινών.

Στο νομοσχέδιο έχουν περιληφθεί προτάσεις που προέρχονται από τη νομοπαρασκευαστική επιτροπή για την επιτάχυνση της ποινικής διαδικασίας, η οποία είχε συσταθεί με πρόεδρο τον κ. Χριστόφορο Αργυρόπουλο και από τη νομοπαρασκευαστική επιτροπή για την αναμόρφωση του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας που λειτουργεί με πρόεδρο τον Καθηγητή κ. Λάμπρο Μαργαρίτη.

Οι προτάσεις για τις αναγκαίες τροποποιήσεις του Ποινικού Κώδικα, του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας και των Ειδικών Ποινικών Νόμων εκτίθενται αναλυτικά στο δεύτερο μέρος. Οι αιτιολογικές σκέψεις για τις προτάσεις αυτές είναι οι εξής :

1. Προτείνεται η εισαγωγή του θεσμού της ποινικής συνδιαλλαγής, που ανταποκρίνεται στη βασική επιδίωξη της ποινικής δίκης για αποκατάσταση ασφαλούς και ειρηνικού κοινωνικού βίου υπό την αιγίδα του νόμου. Η διεθνής εμπειρία από τη διαδικασία επίλυσης ποινικών διαφορών συνηγορεί υπέρ της θεσπίσεως της διαδικασίας συνδιαλλαγής διότι, όπου εφαρμόστηκε, επήλθε αποσυμφόρηση των ποινικών ακροατηρίων και παρασχέθηκε έτσι η δυνατότητα των δικαστηρίων να ασχολούνται με την ταχεία και ποιοτικά επιβαλλόμενη εκδίκαση των εγκλημάτων. Ο θεσμός αυτός ολοκληρώνεται με τις προτεινόμενες τροποποιήσεις των περιπτώσεων έμπρακτης μετάνοιας και εντελούς ικανοποίησης του ζημιωθέντα, ώστε να δημιουργείται για πρώτη φορά ένα συστηματικό και λυσιτελές μέσο εκσυγχρονισμού, βελτίωσης και επιτάχυνσης της ποινικής διαδικασίας.

2. Προτείνεται η τροποποίηση ορισμένων διατάξεων του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας, χάριν της νομοτεχνικής απλούστευσης και εξορθολογισμού τους, αλλά και εναρμόνισης της εθνικής νομοθεσίας, αφ' ενός στην ΕΣΔΑ και στο ΔΣΑΠΔ και αφ' ετέρου στο 14ο πρωτόκολλο της ΕΣΔΑ, που προωθούν την αρχή της επικουρικότητας και την αποτελεσματική προστασία των δικαιωμάτων και ελευθεριών, ιδιαίτερα εκείνο της διεξαγωγής της ποινικής δίκης εντός λογικής προθεσμίας και χωρίς υπαίτια καθυστέρηση (άρθρα 43 παρ. 3, 47 παρ. 3, 111, 112 παράγραφοι 2 και 4, 171 παρ. 1 δ΄, 248, 308, 309, 349 και 375 ΚΠΔ).

3. Προτείνεται να καταργηθούν οι διατάξεις του Ποινικού Κώδικα για τη μονομαχία (άρθρα 316 έως και 321) και την καταστολή φθορών που προκαλούν το κοινό αίσθημα (άρθρο 384Α) ως αναχρονιστικές και μηδέποτε εφαρμοσθείσες οι πρώτες και ως φέρουσα παρωχημένο ιδεολογικό στίγμα και χωρίς αντεγκληματική χρησιμότητα η δεύτερη.

4. Προτείνεται να αποποινικοποιηθεί η οφειλή μικροποσών στα ασφαλιστικά ταμεία, με διαφοροποίηση του ύψους μεταξύ των παρακρατούμενων από τον εργοδότη εισφορών των ασφαλισμένων και όσων ο εργοδότης οφείλει προσωπικά, ώστε η πρώτη πράξη να αντιμετωπίζεται αυστηρότερα από τη δεύτερη. Η λύση αυτή ανταποκρίνεται στα κοινωνικοοικονομικά δεδομένα και συνεπάγεται αποσυμφόρηση των ποινικών δικαστηρίων.

5. Προτείνεται η υπαγωγή στο «φυσικό δικαστή» (:Μικτά Ορκωτά Δικαστήρια) των υποθέσεων ανηλίκων θυμάτων κακουργηματικών πράξεων, προς εξορθολογισμό της δικονομικής τάξης στο σημείο αυτό και παράλληλη επίσπευση της εκδικάσεως των υποθέσεων αυτών, αλλά και επιτάχυνσης της διαδικασίας στα Τριμελή Εφετεία Κακουργημάτων.

6. Προτείνεται η υποχρέωση αξιολόγησης κατά την επιθεώρηση των εισαγγελικών λειτουργών και των διατάξεων που εκδίδουν, ώστε να καλλιεργηθεί πνεύμα ιδιαίτερου ελέγχου της υπόθεσης πριν ασκηθεί η ποινική δίωξη. Η επιτάχυνση της ποινικής διαδικασίας που επιχειρήθηκε με τη γενίκευση της προκαταρκτικής εξέτασης βασίζεται στην ευτολμία των εισαγγελέων, ώστε να ασκείται ποινική δίωξη τότε μόνον, όταν πραγματικά υπάρχουν ενδείξεις ενοχής, αλλιώς να αρχειοθετείται η υπόθεση χάριν κυρίως του μείζονος αγαθού της διεξαγωγής της δίκης σε εύλογο χρόνο αλλά και προς αποφυγή άσκοπης προσβολής της αξιοπρέπειας προφανώς αθώων πολιτών.

7. Προτείνεται η υποχρέωση των επιθεωρητών να ελέγχουν κατά την επιθεώρηση των δικαστικών λειτουργών τις περί αναβολών αποφάσεις αυτών και σε περίπτωση που οι αποφάσεις δεν στοιχούνται στις διατάξεις του ΚΠΔ, να κρίνουν στη συνέχεια αν συντρέχει εξ αυτού του λόγου περίπτωση πειθαρχικού ελέγχου. Η ρύθμιση αυτή κρίνεται αναγκαία, επειδή αποτελεί κοινό τόπο το γεγονός, ότι οι αναβολές στην επ' ακροατηρίω διαδικασία είναι πολλές και χορηγούνται κατά σαφή παράβαση και καταστρατήγηση των ορισμών του άρθρου 349 ΚΠΔ. Η τροποποίηση δε της τελευταίας διάταξης καταδεικνύει την αγωνία του νομοθέτη για το δραστικό περιορισμό των αναβολών και πρέπει, επιτέλους, τα δικαστήρια να σεβαστούν, ως αρμόζει σε μια δικαιοκρατούμενη πολιτεία, τις επιταγές του άρθρου 349 ΚΠΔ.

8. Προτείνεται η κατάργηση του θεσμού των αποκλειστικά προεδρευόντων στα ποινικά δικαστήρια (: πρωτοδικεία και εφετεία Αθηνών, Πειραιώς και Θεσσαλονίκης) δικαστών, ο οποίος είχε εισαχθεί με το άρθρο 2 του ν. 3346/2005, αφού, το μεν, δεν επήλθε η επιδιωκόμενη επιτάχυνση της ποινικής δίκης, το δε, τούτο αποτελεί κοινό αίτημα του δικαστικού σώματος.

9. Προτείνεται, τέλος, ο εκσυγχρονισμός του συστήματος ποινών, με μια σειρά μέτρων, με παρέμβαση στα άρθρα 56, 82, 99, 100 και 105 του Ποινικού Κώδικα, με στόχο να ενισχυθεί και απλουστευθεί η εφαρμογή της νομοθεσίας περί εναλλακτικών μέτρων και ποινών, ώστε η φυλάκιση να παραμείνει ως ποινή για τα σοβαρά αδικήματα και για τους υπότροπους εγκληματίες, με βάση, άλλωστε τα συμπεράσματα που κατέθεσε η Εθνική Επιτροπή για τα Δικαιώματα του Ανθρώπου, στις 10.4.2008, στην απόφασή της για τα «Ζητήματα σχετικά με τα δικαιώματα των κρατουμένων και τις συνθήκες κράτησης στις ελληνικές φυλακές».

Β. Ανεξάρτητα από τις κατά τα παραπάνω προωθούμενες μεταβολές, γεγονός παραμένει η διαπίστωση ότι ο ρυθμός απονομής της ποινικής δικαιοσύνης στη χώρα μας σήμερα είναι αφόρητα βραδύς. Δεν θα ήταν υπερβολή το να πει κανείς ότι η όλη κατάσταση προσεγγίζει, αν δεν ταυτίζεται με το καθεστώς της «αρνησιδικίας», που στο χώρο της ποινικής δίκης εκφράζεται με τη μορφή της «ατιμωρησίας». Οι εκφάνσεις του φαινομένου αυτού εμφανίζονται ιδιαίτερα οξείες σε επίπεδο κακουργημάτων, πολλά από τα οποία δεν έχουν εισέτι δικαστεί σε πρώτο βαθμό, παρόλο ότι από το χρόνο τελέσεώς τους έχει παρέλθει διάστημα μείζον της 12ετίας. Το αμετάκλητο της σχετικής κρίσεως σε όχι λίγες περιπτώσεις δεν απέχει πολύ από τη συμπλήρωση του χρόνου της παραγραφής.

Οι συνέπειες μιας τέτοιας εικόνας είναι άμεσα ορατές: Η χώρα μας ελέγχεται διαρκώς ως παραβαίνουσα αυξημένης τυπικής ισχύος επιταγές, που επιτάσσουν την εκδίκαση των υποθέσεων μέσα σε «λογική προθεσμία» (: άρθρο 6 παρ. 1 εδ. α΄ ΕΣΔΑ) και χωρίς «αδικαιολόγητη καθυστέρηση» (: άρθρο 14 παρ. 3 περ. γ΄ ΔΣΑΠΔ), η αποκατάσταση της από το έγκλημα διαταραχθείσας κοινωνικής ειρήνης δεν συντελείται, η «ετεροχρονισμένη» τιμωρία χάνει βαθμιαία όλο και περισσότερο τη δικαίωσή της και στο τέλος εκφυλίζεται ως ένα βαθμό σε απλή εκδίκηση, η ποιότητα του παραγόμενου δικαιοδοτικού έργου διαρκώς υποβαθμίζεται αφού η όλη διαδικασία προσλαμβάνει κατ' ανάγκη τα χαρακτηριστικά της «διεκπεραίωσης» και όχι της «κρίσεως». Από την άλλη πλευρά θα μπορούσε κανείς να προσθέσει ότι η βραδύτητα της ποινικής διαδικασίας σημαίνει και παράταση της ταλαιπωρίας του, ενδεχομένως αθώου, κατηγορουμένου, του οποίου η θέση πρέπει να ξεκαθαρίσει όσο το δυνατόν συντομότερα. Κάτω από αυτές τις (αναμφισβήτητες) συντεταγμένες, το να γίνεται λόγος για ιδιότυπη «κατάσταση δικονομικής ανάγκης» δεν αποτελεί μόνο φραστικό σχήμα.

Το Υπουργείο Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων έχει συστήσει επιτροπή 10μελή (από δικαστικούς λειτουργούς, πανεπιστημιακούς και δικηγόρους) για τη σύνταξη νέου Κώδικα Ποινικής Δικονομίας. Το υπάρχον θεσμικό πλαίσιο, όντας κατά βάση δημιούργημα των αρχών του περασμένου αιώνα, δεν κρίνεται επαρκές να αντιμετωπίσει τις απαιτήσεις της σημερινής πραγματικότητας, οι επελθούσες δε αλλεπάλληλες παρεμβάσεις, το μόνο που πέτυχαν ήταν η αλλοίωση της φυσιογνωμίας του με τη δημιουργία μιας, πλάι στην υπάρχουσα, «παραδικονομίας».

Παρά το γεγονός ότι η συγκροτηθείσα ως άνω Επιτροπή προχωρά το έργο της με ιδιαίτερα εντατικούς ρυθμούς, η πίεση της πραγματικότητας αξιώνει την άμεση λήψη ορισμένων μέτρων, με τη μορφή ενός προ - σταδίου σε σχέση με τον τελικά επιδιωκόμενο στόχο (: τη σύνταξη νέου Κώδικα Ποινικής Δικονομίας). Τα προτεινόμενα μέτρα επικεντρώνονται σε τρεις χώρους: -τη βελτίωση και επιτάχυνση της ποινικής δίκης- την αποκατάσταση εμφανώς δικαιοκρατικών ελλειμμάτων και -την άρση ενδοσυστηματικών αντινομιών.

Ειδικότερα:

Στα μέτρα βελτίωσης και επιτάχυνσης της ποινικής διαδικασίας εντάσσονται μεταβολές που αφορούν: τη μείωση του χρόνου διεξαγωγής της προκαταρκτικής εξέτασης, της προανάκρισης και της κύριας ανάκρισης, την οριοθέτηση του χρόνου εντός του οποίου οφείλει να καταρτιστεί η προς το συμβούλιο απευθυνόμενη εισαγγελική πρόταση και να εκδοθεί από το δικαστικό συμβούλιο το αντίστοιχο βούλευμα, την (σχεδόν ολοκληρωτική) παράκαμψη της προανάκρισης, την περάτωση της κύριας ανάκρισης με βούλευμα του συμβουλίου πλημμελειοδικών, την κατάργηση του ενδίκου μέσου της αναιρέσεως και την (απόλυτη) συρρίκνωση του ενδίκου μέσου της εφέσεως κατά βουλεύματος, την αύξηση της αρμοδιότητας του μονομελούς πλημμελειοδικείου, την κατά τα παραπάνω ελαχιστοποίηση των περιπτώσεων ιδιάζουσας δωσιδικίας, τον υποβιβασμό σε πταίσματα ήσσονος απαξίας παραβάσεων ειδικών ποινικών νόμων, τον περιορισμό των αναβολών της δίκης με την πρόβλεψη χρόνου αναβολής και των προβαλλόμενων λόγων, την κατάργηση της αναστολής της για κακούργημα διαδικασίας σε περίπτωση απουσίας του γνωστής διαμονής κατηγορουμένου και τον εξορθολογισμό των ορίων του εκκλητού των αποφάσεων.

Στα μέτρα ενισχύσεως της θέσεως του κατηγορουμένου εντάσσονται : η οριοθέτηση των περιπτώσεων ανάσυρσης της αρχειοθετημένης καταγγελίας και η θέσπιση προϋποθέσεων προόδου της διαδικασίας, η ουσιαστικοποίηση του δικαιώματος του κατηγορουμένου για αυτοπρόσωπη εμφάνιση στο δικαστικό συμβούλιο, η εξασφάλιση του δικαιώματος ακροάσεως στις διατηρούμενες (ελάχιστες) περιπτώσεις απευθείας κλήσεως, η εισαγωγή δυνατότητας ακυρώσεως διαδικασίας επί κακουργημάτων, η πρόβλεψη ιδιαίτερων δικασίμων μόνον για τους προσωρινά κρατούμενους και η αναγνώριση δικαιώματος ασκήσεως εφέσεως κατά αποφάσεων των δικαστηρίων ανηλίκων που επιβάλλουν αναμορφωτικά ή θεραπευτικά μέτρα ή στερητική της ελευθερίας ποινή.

Στην άρση ενδοσυστηματικών δυσαρμονιών αποβλέπουν οι αφορώσες τα άρθρα 308 παρ. 3, 315 και 402 ΚΠΔ παρεμβάσεις.

ΙΙ
ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α΄
ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΣΕΙΣ ΤΟΥ ΠΟΙΝΙΚΟΥ ΚΩΔΙΚΑ

Άρθρα 1, 2, 3, 4 και 5

Τα άρθρα αυτά αναφέρονται στον εκσυγχρονισμό του συστήματος ποινών και στηρίζονται στις προτάσεις τις οποίες κατέθεσε η Εθνική Επιτροπή για τα Δικαιώματα του Ανθρώπου, στις 10.4.2008, στην απόφασή της για τα «Ζητήματα σχετικά με τα δικαιώματα των κρατουμένων και τις συνθήκες κράτησης στις ελληνικές φυλακές». Στην με αριθμό 12 πρότασή της, η Επιτροπή τονίζει, ειδικότερα: «Συνιστάται η κατά το δυνατόν μείωση της χρήσης της στερητικής της ελευθερίας ποινής. Η φυλάκιση να παραμείνει ως ποινή μόνο για τα σοβαρά αδικήματα και για τους υπότροπους εγκληματίες σοβαρών αδικημάτων. Το μέτρο της προσωρινής κράτησης θα πρέπει να εφαρμόζεται με την μεγαλύτερη δυνατή φειδώ. Επιπλέον, συνιστάται επαναπροσέγγιση των ισχυουσών ποινών, απέναντι τουλάχιστον σε κάποιες κατηγορίες εγκλημάτων. Η Επιτροπή ζητά από την πολιτεία να καταβάλλει όλες τις προσπάθειες που απαιτούνται για την εφαρμογή όλης της υφιστάμενης νομοθεσίας περί εναλλακτικών μέτρων και ποινών, που η χρήση τους θα συνέβαλλε στη μείωση του σωφρονιστικού πληθυσμού».

Σε αυτή την κατεύθυνση, προτείνονται οι ακόλουθες τροποποιήσεις στον Ποινικό Κώδικα:

Α. Μετατροπή ποινής

Με το άρθρο 82 έχει εισαχθεί στον Ποινικό μας Κώδικα το σύστημα της μετατροπής των βραχυχρόνιων στερητικών της ελευθερίας ποινών, καθώς έχει κριθεί και έχει αποδειχθεί και από σχετικές μελέτες ότι οι βραχυχρόνιες ποινές δεν βοηθούν στη βελτίωση του δράστη, αλλά έχουν εντελώς αντίθετα αποτελέσματα, λόγω του συγχρωτισμού του στις φυλακές με άτομα, τα οποία έχουν τελέσει πολύ σοβαρότερα αδικήματα.

Στην πράξη, ωστόσο, έχει παρατηρηθεί ότι ενώ οι ποινές μετατρέπονται από τα δικαστήρια, τα οποία έτσι κρίνουν ότι ο συγκεκριμένος δράστης δεν είναι επικίνδυνος για το κοινωνικό σύνολο, οι καταδικασθέντες φυλακίζονται, επειδή δεν έχουν να πληρώσουν την ποινή τους. Στη συγκεκριμένη, όμως περίπτωση, η παραμονή στη φυλακή είναι απολύτως αδικαιολόγητη, και άδικη. Όχι μόνο γιατί το ίδιο το δικαστήριο έχει κρίνει ότι δεν είναι αναγκαία η παραμονή στη φυλακή, αλλά και γιατί επιπλέον, μένοντας μέσα, στερούνται της δυνατότητας να εξοικονομήσουν χρήματα, ώστε να πληρώσουν ένα μέρος της ποινής τους, πέραν του γεγονότος ότι επιβαρύνουν το κοινωνικό σύνολο, το οποίο αναλαμβάνει τη σίτισή τους.

Στο σημείο αυτό το δίκαιό μας εμφανίζεται πολύ περισσότερο άκαμπτο από τα δίκαια άλλων ευρωπαϊκών χωρών, τα οποία προσφέρουν την ευκαιρία σταδιακής και μερικής καταβολής της χρηματικής ποινής μέσα σε ένα ευρύτερο χρονικό πλαίσιο. Η δυνατότητα αυτή προβλέπεται σήμερα και στο δικό μας δίκαιο, υπάρχουν όμως πολλές και δυσεκπλήρωτες προϋποθέσεις για τη χορήγησή της. Ο ίδιος ο καταδικασθείς, άλλωστε, που συχνά παρίσταται και χωρίς δικηγόρο, πολλές φορές αγνοεί τα δικαιώματά του και δεν υποβάλλει σχετικό αίτημα. Αυτός είναι ο λόγος για τον οποίο η διαδικασία χορήγησης απλοποιείται σε σημαντικό βαθμό, ώστε η τμηματική καταβολή μέσα σε προθεσμία 2 έως 3 ετών, να χορηγείται σε κάθε περίπτωση που το δικαστήριο αντιλαμβάνεται είτε από την αποδεικτική διαδικασία είτε αφού υποβάλλει ερώτημα στον καταδικασθέντα είτε και μετά από δικό του αίτημα, ότι αυτός αδυνατεί να καταβάλει το σύνολο του ποσού μετατροπής της ποινής.

Προβληματικός είναι εξάλλου στο δίκαιό μας και ο θεσμός της μετατροπής της ποινής σε παροχή κοινωφελούς εργασίας, που αποτελεί έναν εναλλακτικό τρόπο έκτισης της ποινής ο οποίος προβλέφθηκε στη χώρα μας ήδη από το 1991, με πενιχρά, όμως, μέχρι στιγμής αποτελέσματα, παρά το γεγονός ότι σε άλλες ευρωπαϊκές χώρες, όπως και στις ΗΠΑ, ο εναλλακτικός αυτός τρόπος έκτισης της ποινής - σε ορισμένες μάλιστα χώρες, όπως η Ελβετία, έχει προβλεφθεί ως κύρια ποινή - θεωρείται μία ουσιαστική απάντηση στα προβλήματα των βραχυχρόνιων στερητικών της ελευθερίας ποινών. Σε αυτό θεωρείται ότι παίζει κυρίαρχο ρόλο ο τρόπος με τον οποίο προβλέφθηκε στον Ποινικό μας Κώδικα. Ορθά έχει παρατηρηθεί (βλ. Παπαχαραλάμπους, ΣυστΕρμΠΚ, σ. 1099, Τζαννετάκη, Η εισαγωγή του θεσμού της κοινωφελούς εργασίας στην Ελλάδα. Μια θνησιγενής ποινή; ΝοΒ 1993, σ. 434 επ.) ότι ο αριθμός των ωρών παροχής κοινωφελούς εργασίας είναι ως μέγεθος υπερβολικά υψηλός και γίνεται στην πράξη ουτοπικός. Όταν οι ώρες κοινωφελούς εργασίας μπορούν να φθάσουν ακόμη και τις 4.000, το μέτρο εμφανίζεται πλέον ελάχιστα θελκτικό, ενώ ταυτόχρονα αναιρείται η ίδια η φιλοσοφία της θέσπισής του, ως θεσμού που μπορεί να βοηθήσει στην ομαλή κοινωνική ένταξη του καταδίκου. Δεν απέχει από την πραγματικότητα η επισήμανση ότι με τη συγκεκριμένη μορφή που έχει λάβει ο θεσμός στον ελληνικό νόμο προορίζεται για ανέργους και για τη διατήρησή τους ως τέτοιους (Βλ. Τζαννετάκη, ό.π.).

Από την άλλη πλευρά και οι συνέπειες της ελλιπούς εκτέλεσης της κοινωφελούς εργασίας εμφανίζονται σε σημαντικό βαθμό ανελαστικές. Η επιτυχής ολοκλήρωση της ποινής παροχής κοινωφελούς εργασίας απαιτεί βαθμό αυτοπειθαρχίας που ο μεγάλος αριθμός των δραστών συχνά δεν έχει. Η ελαστικότητα, εντός σαφών ορίων, είναι αναγκαία προκειμένου να αποφευχθεί η επιστροφή των καταδικασθέντων στη φυλακή «από την πίσω πόρτα».

Για τους λόγους αυτούς, μειώνονται οι ώρες κοινωφελούς εργασίας σε λογικά επίπεδα και γίνεται πιο ελκυστική η εκτέλεσή της με την πρόβλεψη σειράς μέτρων, κλιμακούμενης βαρύτητας, ώστε ως έσχατο και όχι ως μοναδικό μέτρο να προβλέπεται η έκτιση της στερητικής της ελευθερίας ποινής.

Β. Αναστολή εκτέλεσης της ποινής

Η αναστολή εκτέλεσης της ποινής είναι ένας θεσμός που εφαρμόζεται με επιτυχία στη χώρα μας ειδικά στους πρωτόπειρους εγκληματίες, οι οποίοι δεν κρίνεται σκόπιμο να μπαίνουν στη φυλακή, όταν πρόκειται να εκτίσουν ποινές φυλάκισης. Αντίθετα, άλλα μέτρα κρίνονται πολύ πιο αποτελεσματικά, ενώ ταυτόχρονα επιτρέπουν στον καταδικασθέντα να παραμείνει στην οικογένεια και στην εργασία του, να συνειδητοποιήσει την ένταση της προσβολής που προκάλεσε και να αποκαταστήσει τη βλάβη που έχει προκληθεί στο θύμα. Οι αλλαγές που επιχειρούνται στα άρθρα 99 παρ. 1, 100 και 100Α ΠΚ, αποβλέπουν σε αυτό ακριβώς το αποτέλεσμα, αξιοποιώντας την πλούσια ευρωπαϊκή εμπειρία σε ό,τι αφορά τις εναλλακτικές μορφές έκτισης των ποινών. Οι διατάξεις των άρθρων 101 επ. ΠΚ, που δεν τροποποιούνται ισχύουν πλέον και για τις δύο μορφές αναστολής εκτέλεσης της ποινής, όπως προβλέπονται στα νέα άρθρα 99 παρ. 1 και 100 ΠΚ.

Γ. Υπό όρους απόλυση

Ένας θεσμός όπου επίσης απαιτείται νομοθετική επέμβαση είναι αυτός της υπό όρους απόλυσης. Ήδη, στο άρθρο 82 παρ. 2 εδ. β΄ ΠΚ προβλέπεται η μερική έκτιση της ποινής και η μετατροπή του υπολοίπου της σε χρηματική ποινή. Η διάταξη αυτή, που εισήγαγε και στη χώρα μας το θεσμό της μερικής έκτισης της ποινής, ο οποίος ισχύει σε πολλά ευρωπαϊκά κράτη, στηρίζεται αρχικά στη σωστή προσέγγιση ότι η μερική έκτιση ποινών που δεν είναι μετατρέψιμες, μπορεί να έχει τελικά για τον καταδικασθέντα πολύ πιο ευνοϊκά αποτελέσματα από ότι η παραμονή του στη φυλακή για να εκτίσει εκεί το σύνολο της ποινής του.

Ωστόσο, με τον τρόπο που προβλέφθηκε, ουσιαστικά, είναι ανεφάρμοστη, αφού, με βάση το άρθρο 105 ΠΚ, ο δράστης αποφυλακίζεται με υπό όρους απόλυση κατά κανόνα μόλις συμπληρώσει τα 2/5 της ποινής του, δηλαδή πολύ πριν φθάσει στο μισό της ποινής, το οποίο προβλέπει το άρθρο 82 παρ. 2 εδ. β΄. Το πρόβλημα αυτό αντιμετωπίζεται με την παρούσα πρόταση, ώστε ο θεσμός της μερικής έκτισης να μπορέσει να λειτουργήσει και στη χώρα μας.

Δ. Κατ' οίκον έκτιση της ποινής

Η κατ' οίκον έκτιση της ποινής προβλέπεται ήδη στο άρθρο 56 εδ. β΄ ΠΚ για άτομα που έχουν καταδικασθεί σε ποινή φυλάκισης για οφειλές προς το Δημόσιο ή νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου και έχουν υπερβεί το εβδομηκοστό πέμπτο έτος της ηλικίας τους. Η ρύθμιση όμως αυτή φαίνεται ορθό να επεκταθεί σε όλα τα άτομα τα οποία έχουν καταδικασθεί σε ίδια ποινή (δηλαδή σε ποινή φυλάκισης) και έχουν υπερβεί το ηλικιακό αυτό όριο, αφού η παραμονή τους στη φυλακή μετά το 75ο έτος της ηλικίας τους εμφανίζεται απλώς ως πράξη εκδίκησης από την πλευρά της πολιτείας. Ωστόσο, το προνόμιο αυτό μπορεί να μην χορηγηθεί στο δράστη, αν κριθεί ότι η κατ' οίκον έκτιση της ποινής δεν αρκεί για να τον αποτρέψει από την τέλεση άλλων αντίστοιχης βαρύτητας εγκλημάτων.

Ε. Ευεργετικός υπολογισμός της ποινής

Με το ισχύον καθεστώς, προβλέπεται ο ευεργετικός υπολογισμός ημερών ποινής λόγω εργασίας (άρθρο 46 του Σωφρονιστικού Κώδικα, ν. 2776/1999). Με το σχέδιο νόμου, προτείνεται ο ευεργετικός υπολογισμός ημερών ποινής και για ορισμένες κατηγορίες βαρέως πασχόντων κρατουμένων, καθώς και για τις μητέρες που κρατούνται μαζί με τα ανήλικα (μέχρι 3 ετών) παιδιά τους. Το προνόμιο αυτό οφείλει η Πολιτεία να το παράσχει στις άνω κατηγορίες κρατουμένων, οι οποίοι αδυνατούν να εργασθούν στο κατάστημα κράτησης και να επιτύχουν έτσι την ταχύτερη απόλυσή τους.

Άρθρο 6

Με το άρθρο 14 του ν. 2721/1999 προστέθηκε η παρ. 2 του άρθρου 379 ΠΚ, που προβλέπει την απαλλαγή από την ποινή του υπαιτίου υπεξαίρεσης σε βαθμό πλημμελήματος, ο οποίος ικανοποιεί τον ζημιωθέντα μέχρι την έκδοση της οριστικής απόφασης του πρωτοβάθμιου δικαστηρίου. Εξάλλου με το άρθρο 27 του ν. 3346/2005 τροποποιήθηκε η παρ. 2 του άρθρου 393 ΠΚ, σύμφωνα με την οποία απαλλάσσεται από την ποινή ο υπαίτιος πλημμεληματικών πράξεων φθοράς ξένης ιδιοκτησίας (εξαιρέσει ορισμένων περιπτώσεων), απάτης, απάτης με υπολογιστή, απάτης περί τις ασφάλειες, απιστίας, τοκογλυφίας και αισχροκέρδειας, εφόσον ικανοποιεί πλήρως τον ζημιωθέντα μέχρι την έναρξη της αποδεικτικής διαδικασίας στο πρωτοβάθμιο δικαστήριο. Με τις ως άνω ρυθμίσεις ουσιαστικού ποινικού δικαίου εισήχθη στο ποινικό μας σύστημα ο θεσμός της ποινικής συνδιαλλαγής, ο οποίος κατά την εκπεφρασμένη βούληση του νομοθέτη «επιτυγχάνει την επαναφορά των πραγμάτων στην προηγούμενη κοινωνική ισορροπία, αμβλύνει την ανησυχία της κοινωνίας, που έχει προκαλέσει η συμπεριφορά του δράστη, τονώνει το αίσθημα ασφάλειας απέναντι στο δίκαιο, εμπλουτίζει την ιδέα της επιείκειας και της συμφιλίωσης, δεδομένου ότι η κοινωνία ή ακόμη και ο ίδιος ο παθών σε πολλές περιπτώσεις ελαφράς ή και μέσης βαρύτητας εγκλημάτων δεν ζητούν την επιβολή ποινής» (βλ. Εισηγητική Έκθεση του ν. 2721/1999 σε ΚΝοΒ 1999, 1020 επ.).

Το πλέγμα των διατάξεων της ποινικής συνδιαλλαγής, όπως ισχύει σήμερα, είναι κατ' αρχάς ελλιπές, αφού για την ταυτότητα του λόγου η δυνατότητα αποκατάστασης της ζημίας θα έπρεπε να προβλέπεται και σε ορισμένα άλλα πλημμελήματα μικρής ή μέσης βαρύτητας, όπως η κλοπή, η απρόκλητη φθορά ξένης ιδιοκτησίας, η αποδοχή και διάθεση προϊόντων εγκλήματος και η παραπλάνηση ανηλίκων σε χρέη. Περαιτέρω τα χρονικά όρια της ποινικής συνδιαλλαγής εμφανίζουν αδικαιολόγητες αποκλίσεις, αφού στη μεν υπεξαίρεση η αποκατάσταση της ζημίας εκτείνεται μέχρι την έκδοση της πρωτόδικης απόφασης (άρθρο 379 παρ. 2 ΠΚ), στα δε πλημμελήματα της φθοράς, της απάτης (κοινής, με υπολογιστή και περί τις ασφάλειες), απιστίας, τοκογλυφίας και αισχροκέρδειας πρέπει να ολοκληρωθεί μέχρι την έναρξη της αποδεικτικής διαδικασίας στο πρωτοβάθμιο δικαστήριο (άρθρο 393 παρ. 2 ΠΚ).

Η ρύθμιση του άρθρου 393 παρ. 2 ΠΚ εξυπηρετεί την επιτάχυνση της ποινικής διαδικασίας, αφού απαλλάσσει τα ποινικά δικαστήρια από την εκδίκαση υποθέσεων, που ουσιαστικά έχουν διευθετηθεί με την ικανοποίηση των οικονομικών αξιώσεων του ζημιωθέντος, επιπλέον δε παρέχει ένα πρόσθετο κίνητρο στον κατηγορούμενο να ικανοποιήσει εγκαίρως τον παθόντα και να μην αναμένει καιροσκοπικά την εξέλιξη της σε βάρος του ποινικής διαδικασίας. Με την προτεινόμενη ρύθμιση εξασφαλίζεται ένα διευρυμένο και ομοιογενές πεδίο εφαρμογής του θεσμού της ποινικής συνδιαλλαγής επί πλημμελημάτων.

Στα κακουργήματα υπό το ισχύον καθεστώς δεν προβλέπεται δυνατότητα ποινικής συνδιαλλαγής, η δε αποκατάσταση της ζημίας μπορεί να συντελεσθεί μόνο μέσω του θεσμού της έμπρακτης μετάνοιας υπό τις αυστηρές προϋποθέσεις του άρθρου 379 παρ. 1 ΠΚ (: εντελής ικανοποίηση του ζημιωθέντος οικειοθελώς και πριν από την εξέταση του υπαιτίου από τις αρχές). Η έμπρακτη μετάνοια διατηρείται με την προτεινόμενη ρύθμιση ως λόγος εξαλείψεως του αξιοποίνου για όλα τα κακουργήματα, για τα οποία ισχύει σήμερα (κλοπή, υπεξαίρεση, απάτη, απιστία και τοκογλυφία), όμως για λόγους νομοτεχνικούς καταστρώνεται σε δύο αυτοτελείς διατάξεις, που τίθενται στο τέλος των κεφαλαίων κατά της ιδιοκτησίας και της περιουσίας, καταργουμένων των ειδικών διατάξεων των άρθρων 393 παρ. 1 και 404 παρ. 5 ΠΚ.

Βάσει των ανωτέρω, επί κακουργημάτων σε ένα πρώτο στάδιο, που έχει ως απώτατο όριο την εξέταση του υπαιτίου από τις αρχές, η εντελής ικανοποίηση του παθόντος εξαλείφει το αξιόποινο της πράξης, εφόσον ο υπαίτιος έχει εκδηλώσει φρονηματική μεταστροφή (οικειοθελές της έμπρακτης μετάνοιας). Ωστόσο κρίνεται αναγκαίο υπό το πρίσμα των σκοπών της συνδιαλλαγής, να παρασχεθεί στον υπαίτιο κακουργήματος μία δεύτερη ευκαιρία για αποκατάσταση της ζημίας, ακόμη και όταν αυτή δεν συνοδεύεται από τη «μετάνοια», στην οποία στηρίζεται ο αποκλεισμός του αξιοποίνου.

Με αυτές τις σκέψεις προτείνεται να θεσπισθεί και επί κακουργημάτων ένας λόγος απαλλαγής από την ποινή στα πρότυπα των ρυθμίσεων των άρθρων 379 παρ. 2 και 393 παρ. 2 ΠΚ, χωρίς δηλαδή να απαιτούνται οι αυστηρές προϋποθέσεις του άρθρου 379 παρ. 1 ΠΚ. Λόγω της βαρύτητας των κακουργηματικών πράξεων κρίνεται εύλογο η δυνατότητα ατιμωρητί συνδιαλλαγής να περιορισθεί στη φάση της προκαταρκτικής εξέτασης έτσι ώστε αφ' ενός να συντελείται εγκαίρως η ικανοποίηση του παθόντος και αφ' ετέρου να εξοικονομείται η επακολουθούσα μετά την ποινική δίωξη κυρία ανάκριση. Μετά την άσκηση της ποινικής δίωξης, ως μόνη διέξοδος απομένει η προτεινόμενη δικονομική διαδικασία συνδιαλλαγής του άρθρου 308Β ΚΠΔ, η οποία οδηγεί στην επιβολή σημαντικά μειωμένης ποινής. Η προτεινόμενη δυνατότητα

αποκατάστασης της ζημίας χωρίς την επιβολή ποινής ακόμη και μετά την εξέταση από τις αρχές δεν στερείται πρακτικής αξίας, διότι συχνά ο υπαίτιος πληροφορείται το πρώτον το μέγεθος της ζημίας όταν λαμβάνει αντίγραφα από την ποινική δικογραφία κατά την κλήση του προς παροχή εξηγήσεων. Σημειώνεται ότι κατά σύμφωνη με το πνεύμα της προτεινόμενης ρύθμισης ερμηνεία η δυνατότητα αποκατάστασης της ζημίας παρέχεται και κατά τη διάρκεια της ΕΔΕ ή της αστυνομικής προανάκρισης ή του διενεργούμενου από το Γενικό Επιθεωρητή Δημόσιας Διοίκησης ελέγχου, που υποκαθιστούν την προκαταρκτική εξέταση.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β΄
ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΣΕΙΣ ΤΟΥ ΚΩΔΙΚΑ ΠΟΙΝΙΚΗΣ ΔΙΚΟΝΟΜΙΑΣ

Άρθρα 8, 12 και 18

Οι προτεινόμενες με τα άρθρα 8, 12 και 18 του σχεδίου νόμου μεταβολές, στοχεύουν προεχόντως σε μια λελογισμένη επιτάχυνση των ρυθμών της προδικασίας. Δικαιοκρατικά, εισάγονται δικλείδες ασφαλείας που εγγυώνται την ορθή διεξαγωγή του προανακριτικού ή ανακριτικού έργου και δογματικά εκτιμώνται η ακριβής φύση του διαδικαστικού σταδίου και τα δρώντα σε αυτό δικαστικά όργανα. Ειδικότερα:

(i) Εξομοιώνεται ο χρόνος διενέργειας προκαταρκτικής εξέτασης και προανάκρισης, καθώς και η παράτασή του. Η παράταση επιφυλάσσεται για εξαιρετικές περιπτώσεις και ως τέτοιες νοούνται οι συνδεόμενες με την αποδεικτική πολυπλοκότητα της συγκεκριμένης υποθέσεως ή των πράξεων που πρέπει να διενεργηθούν κατά την προκαταρκτική εξέταση και προανάκριση ή η υπερφόρτωση όλων των προανακριτικών υπαλλήλων. Διευκρινίζεται με σαφήνεια ότι ο όρος «διάρκεια» στη μεν προκαταρκτική εξέταση αφορά όλο το διάστημα από την περιέλευση της καταγγελίας στην αρμόδια εισαγγελική αρχή έως ότου η τελευταία ολοκληρώσει το έργο της σε αυτή τη φάση με την αρχειοθέτηση (ή απόρριψή της) ή την κίνηση της ποινικής δίωξης, στη δε προανάκριση από την παραγγελία του εισαγγελέα μέχρι την κατά το άρθρο 245 ΚΠΔ ουσιαστική περάτωσή της. Είναι σαφές ότι μόνον ένας τέτοιος εννοιολογικός προσδιορισμός μπορεί να εξασφαλίσει την σκοπιμότητα και ουσιαστικότητα των εισαγόμενων χρονικών περιορισμών (βλ. Λ. Μαργαρίτη, Προκαταρκτική εξέταση - προανάκριση: Θεωρητικές συμβολές - πρακτικές εφαρμογές, ΠοινΔικ 2007, 596 επ.).

(ii) Το φαινόμενο παραμονής υποθέσεων στα αντίστοιχα γραφεία, χωρίς αυτό να δικαιολογείται από τη σοβαρότητα της υποθέσεως, δεν είναι σπάνιο. Εξάλλου, η μεν παρεχόμενη δυνατότητα τμηματικής παρατάσεως διηύρυνε τη διάρκεια ο δε όρος «συμπληρωματική» ανάκριση ήταν ασαφής. Με τη νέα μορφή της διατάξεως επιχειρείται εξορθολογισμός του πράγματος: ο ισχύων χρονικός περιορισμός μειώνεται, κριθείς ως ιδιαίτερα μεγάλης εκτάσεως, καταργείται η δυνατότητα τμηματικής παρατάσεως και ορίζεται ότι μπορεί να υπάρξει μόνο εφάπαξ παράταση, τέλος δε, αποσαφηνίζεται ότι συμπληρωματική είναι η διατασσόμενη από το συμβούλιο περαιτέρω ανάκριση (βλ. Λ. Μαργαρίτη, Οι δικονομικού περιεχομένου διατάξεις του ν. 2721/1999, Υπερ 1999, 1485 επ.).

(iii) Οι παρεμβάσεις στα άρθρα 308 και 309 ΚΠΔ ουσιαστικοποιούν την προηγούμενη μεταβολή, εισάγοντας χρονικό περιορισμό για τον εισαγγελέα, προς υποβολή προτάσεως και το συμβούλιο προς έκδοση βουλεύματος.

Ειδικότερα για την επερχόμενη στο άρθρο 309 παρ. 2 ΚΠΔ μεταβολή (άρθρο 18 παρ. 2 σχεδίου νόμου), διευκρινίζονται τα παρακάτω: Από τη γραμματική διατύπωση της ισχύουσας σήμερα ρύθμισης δεν καταλείπονται αμφιβολίες ως προς το ότι η αποδοχή του αιτήματος για αυτοπρόσωπη εμφάνιση οφείλει να αποτελεί τον κανόνα και η απόρριψή του την εξαίρεση. Ωστόσο, το αντίθετο σχήμα κυριάρχησε στη νομολογία του Αρείου Πάγου, ο οποίος σταθερά δέχεται ότι για την απόρριψη του σχετικού αιτήματος αρκεί η (στερεότυπη και γενικόλογη) αιτιολογία ότι ο αιτών έχει ήδη εκθέσει (: στην απολογία - στο υπόμνημα - στην έκθεση ασκήσεως του ενδίκου μέσου) επαρκώς τις απόψεις του (ενδεικτικά: ΑΠ 1253/1998, ΠοινΧρον 1999. 688, ΑΠ 1379/1998, ΠοινΧρον 1999.732, ΑΠ 1666/1998, ΠοινΧρον 1999.354, ΑΠ 924/1999, ΠοινΧρον 2000. 429 , ΑΠ 478/2000, ΝοΒ 2000. 1309, ΑΠ 1601/2001, ΠραξΛογΠΔ 2001.464). Είναι προφανές ότι αυτή η νομολογιακή πορεία δεν μπορεί να επικροτηθεί για περισσότερους από έναν λόγους: Η προφορική απολογία ή το απολογητικό υπόμνημα αποτελούν το συνήθως συμβαίνον στο χώρο της κύριας ανάκρισης. Τούτο είχε υπόψη του ο νομοθέτης και εντούτοις προχώρησε στη θέσπιση της ρύθμισης. Η εκτίμηση ότι η αμυντική προσπάθεια έχει εξαντληθεί και άρα η αυτοπρόσωπη εμφάνιση είναι περιττή, παρουσιάζεται πάντοτε επισφαλής. Όχι μόνον γιατί μεσολαβεί η σχετική εισαγγελική πρόταση αλλά και διότι το περιεχόμενο των υπερασπιστικών ισχυρισμών (πραγματικών και νομικών) δεν μπορεί ποτέ να προεξοφληθεί. Το προσωπικόν της εμφανίσεως δεν μπορεί να αναπληρωθεί με έγγραφη υποστήριξη των απόψεων. Ακόμη, όμως, και αν ήθελε αγνοήσει κανείς τα παραπάνω, παραμένει η ουσιώδης δογματική αντίρρηση: ένας τέτοιος τρόπος εφαρμογής της διατάξεως αντιτίθεται ευθέως τόσο στην αρχή της ισότητας των όπλων (: ο εισαγγελέας παρίσταται στο συμβούλιο - ο κατηγορούμενος όχι), όσο και στο γενικότερο δικαίωμα ακροάσεως (: αδυναμία διατυπώσεως των απόψεων ενώπιον του αποφασίζοντος συμβουλίου). Παραβιάζονται, έτσι, αυξημένης τυπικής ισχύος επιταγές (: άρθρα 20 Συντ. και 6 ΕΣΔΑ) , καθιστώντας έτσι έκθετη τη χώρα μας απέναντι στη νομολογία του ΕΔΔΑ.

Η νομοθετική παρέμβαση καθίσταται αναγκαία. Με τη νέα πρόβλεψη, είναι υποχρεωτική η εμφάνιση στο συμβούλιο του συνηγόρου του διαδίκου και σε εξαιρετικές περιπτώσεις μπορεί να επιτραπεί και η εμφάνιση και του ιδίου του αιτούντος διαδίκου. Σε υποθέσεις σε βαθμό κακουργήματος, εάν ο αιτών δεν έχει συνήγορο διατάσσεται υποχρεωτικά η εμφάνισή του. Με το σχήμα αυτό καθιερώνεται, επομένως, οπωσδήποτε είτε η εμφάνιση του συνηγόρου είτε και του ιδίου του αιτούντος στο συμβούλιο και δίνεται έτσι η δυνατότητα διατυπώσεως των απόψεών τους ενώπιον του αποφασίζοντος συμβουλίου, και έτσι γίνεται σεβαστό το δικαίωμα ακροάσεως (για τα παραπάνω βλ. ενδεικτικά : Θ. Δαλακούρα, Υπερ 1992. 429 επ., Α. Καρρά, ΠοινΧρον 1967. 126 επ., Λ. Μαργαρίτη, Εμβάθυνση στην Ποινική Δικονομία 2006, σ. 582 επ., Α. Τζαννετή, ΠοινΧρον 1999. 10 επ.).

Άρθρα 9 παρ. 1, 10 παρ. 4, 13 και 14

Το πρόβλημα της εκδικάσεως των ποινικών υποθέσεων μέσα σε λογική προθεσμία συνάπτεται όχι μόνο με τη

διάρθρωση της προδικασίας αλλά και με την οργάνωση της διαδικασίας στο ακροατήριο. Με άλλα λόγια, συνάπτεται μεν με τον τρόπο παραπομπής του κατηγορουμένου, αλλά ολοκληρώνεται τελικά με τη σύνθεση και την αρμοδιότητα των δικαστηρίων στα οποία ανατίθεται η εκδίκασή τους. Στην προσπάθεια της (χωρίς μείωση των δικαιοκρατικών κεκτημένων) επιταχύνσεως της διαδικασίας, η δεύτερη πλευρά του θέματος οφείλει να επαναπροσδιοριστεί.

Ειδικότερα:

Με το υπάρχον σήμερα καθεστώς η εκδίκαση των κακουργημάτων σε πρώτο μεν βαθμό ανήκει στα τριμελή εφετεία και τα Μ(ικτά) Ο(ρκωτά) Δ(ικαστήρια), σε δεύτερο δε βαθμό στα πενταμελή εφετεία και στα Μ(ικτά) Ο(ρκωτά) Ε(φετεία). Η εκδίκαση των πλημμελημάτων ακολουθεί ένα σχήμα περισσότερο περίπλοκο, αφού: ορισμένα από αυτά (: τα τελούμενα από πρόσωπα ιδιάζουσας δωσιδικίας) ανήκουν σε πρώτο βαθμό στα τριμελή και σε δεύτερο βαθμό στα πενταμελή εφετεία, άλλα υπάγονται στην αρμοδιότητα του τριμελούς πλημμελειοδικείου σε πρώτο και του τριμελούς εφετείου σε δεύτερο βαθμό, ενώ τα υπόλοιπα αποτελούν ύλη του μονομελούς σε πρώτο και τριμελούς πλημμελειοδικείου σε δεύτερο βαθμό.

Η διαμορφωθείσα σήμερα σε πρακτικό επίπεδο κατάσταση είναι κοινός τόπος: ο ρυθμός εκδικάσεως των κακουργημάτων είναι αρκετά βραδύς, αλλά και ο αντίστοιχος των πλημμελημάτων δεν είναι ο επιθυμητός. Σε αυτό το φαινόμενο κανείς από τους συλλειτουργούντες παράγοντες δεν μπορεί να μην επιδείξει την αναγκαία ευαισθησία. Οι δυνατότητες νομοθετικής προσεγγίσεως του προβλήματος είναι περισσότερες από μία, κινούμενες ανάμεσα σε ακραίες και σε ενδιάμεσες εκδοχές. Ακραία εκδοχή θα ήταν η καθιέρωση μονομελούς συνθέσεως επί κακουργημάτων (: «μονομελές εφετείο κακουργημάτων») και η ανάθεση της εκδικάσεως όλων των πλημμελημάτων σε πρώτο βαθμό στα μονομελή και σε δεύτερο βαθμό στα τριμελή πλημμελειοδικεία. Ενδιάμεση εκδοχή θα ήταν η διατήρηση κατά βάση του σημερινού σχήματος, εμπλουτισμένου όμως με νομοθετικές παρεμβάσεις που πολλαπλασιάζουν την αποτελεσματικότητά του.

Στο παρόν στάδιο δεν προτιμήθηκαν οι ακραίες εκδοχές, χωρίς πάντως να αποκλειστεί οριστικά το ενδεχόμενο να υιοθετηθούν μελλοντικά. Οι επιφυλάξεις για τον τρόπο λειτουργίας των μονομελών συνθέσεων κυρίως επί κακουργημάτων, σε συνδυασμό με την ελπίδα αποδόσεως των άλλων μέτρων αποτέλεσαν τον κύριο ανασταλτικό παράγοντα. Η ανάθεση της εκδικάσεως (σε πρώτο και δεύτερο βαθμό) όλων των πλημμελημάτων στα πλημμελειοδικεία, δεν υιοθετήθηκε τελικά, προεχόντως για να αποφευχθεί η υπερφόρτωση της ύλης των δικαστών του πρώτου βαθμού, στους οποίους, με άλλη πρόβλεψη, μεταφέρεται, προς αποφόρτωση της ύλης των δικαστών του δεύτερου βαθμού, και η αρμοδιότητα περατώσεως της κύριας ανακρίσεως.

Το προτεινόμενο τελικά σχήμα διατηρεί μεν τη δομή του σημερινού, αυτή όμως η δομή αναμορφώνεται. Έτσι, με τροποποίηση των άρθρων 112 και 114 ΚΠΔ (άρθρο 10 παρ. 4 σχεδίου νόμου), αυξάνεται η αρμοδιότητα του μονομελούς πλημμελειοδικείου προς ελάφρυνση του τριμελούς πλημμελειοδικείου [: στο τριμελές υπάγονται κατ' αρχήν τα τιμωρούμενα με φυλάκιση τουλάχιστον ενός έτους πλημμελήματα (όπως είναι η αντίσταση, άρ. 167 Π.Κ., όλα τα περί την απονομήν της δικαιοσύνης πλημμελήματα, πολλά από τα υπηρεσιακά πλημμελήματα, άρ. 235-237 Π.Κ., η ψευδής βεβαίωση, άρ. 242 Π.Κ., τα πλείστα κατά της γενετήσιας ελευθερίας, κ.ά.), αλλά και άλλα σοβαρά πλημμελήματα, όπως η παράβαση καθήκοντος, άρ. 259 Π.Κ., η ανθρωποκτονία από αμέλεια, άρ. 302 Π.Κ., η συκοφαντική δυσφήμηση δια του τύπου]. Το αποτέλεσμα είναι η επιτάχυνση της διαδικασίας, η τόνωση του συναισθήματος ευθύνης του δικαστή και η αποφόρτωση της πλημμελληματικής ύλης των εφετείων. Συνακόλουθα, τα τελευταία (: ποινικά εφετεία), συνεκτιμωμένου και του γεγονότος ότι παύουν να έχουν εκτεταμένες προδικαστικές αρμοδιότητες, μπορούν να ενασχοληθούν, σχεδόν αποκλειστικά, με την εκδίκαση των κακουργημάτων.

Οι υπόλοιπες μεταβολές των άρθρων 43, 244 και 245 ΚΠΔ υπακούουν στην ως άνω θεμελιακή μεταβολή της αρμοδιότητας μονομελών και τριμελών πλημμελειοδικείων. Ειδικότερα η μεταβολή του άρθρου 245 παρ. 3 ΚΠΔ υπακούει στην επερχόμενη κατάργηση της προανάκρισης επί πλημμελημάτων αρμοδιότητας μονομελούς πλημμελειοδικείου.

Άρθρο 9 παρ. 2

Η ανάσυρση της δικογραφίας που είχε αρχειοθετηθεί και η άσκηση ποινικής δίωξης, λόγω προσκομιδής ή επίκλησης νέων στοιχείων ή περιστατικών, αποτελεί ανεπίτρεπτο αιφνιδιασμό του φερόμενου ως εμπλεκόμενου. Επιβάλλεται η κλήτευσή του προς παροχή συμπληρωματικών εξηγήσεων, αφού του τεθούν υπόψη τα προκύψαντα νέα περιστατικά ή στοιχεία, ώστε να έχει τη δυνατότητα ακρόασης και αντίκρουσής τους. Η διαδικασία αυτή θα είναι επωφελής και για τον επεξεργαζόμενο τη δικογραφία εισαγγελέα, ώστε να εκτιμήσει συνολικά το όλο αποδεικτικό υλικό και να αχθεί σε ασφαλέστερη κρίση.

Άρθρο 10 παράγραφοι 1, 2, 3

Η διάταξη του άρθρου 111 του ΚΠΔ αντικαθίσταται με το προτεινόμενο περιεχόμενο για λόγους εναρμόνισης με τις επερχόμενες στον Ποινικό Κώδικα τροποποιήσεις, συμβατότητας με συνταγματικές επιταγές και αποσαφήνισης ερμηνευτικών προβλημάτων.

Ειδικότερα:

(i) Καταργείται η παρ. 6 λόγω της καταργήσεως των διατάξεων των άρθρων 316, 317, 318, 319, 320 και 321 του Ποινικού Κώδικα (μονομαχία).

(ii) Η τελευταία περίπτωση (παράγραφος 7 της ισχύουσας διάταξης) περιορίζει τον κύκλο των προσώπων ιδιάζουσας δωσιδικίας μόνο στους δικαστικούς λειτουργούς και όπως είναι φυσικό και στους δικηγόρους και τα μέλη του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους. Ως προς όλους αυτούς, όπως αναφέρεται στην από 16.5.1950 Εισηγητική Έκθεση Κώδικα Ποινικής Δικονομίας, «δικαιολογείται η παρέκκλισις από των συνήθων κανόνων της δικαιοδοσίας, λόγω της συνυπηρεσίας αυτών μετά των αποτελούντων το συνήθως καθ' ύλην αρμόδιον δικαστήριον». Για τα άλλα πρόσωπα που αναφέρονται στην ισχύουσα διάταξη ο θεσμός της ιδιάζουσας δωσιδικίας δεν ανταποκρίνεται στις αντιλήψεις για την ίση μεταχείριση όμοιων περιπτώσεων του άρθρου 4 του Συντάγματος και αποβαίνει προνόμιο, ως μη έδει, ορισμένων κατηγοριών κρατικών και άλλων λειτουργών ή και επαγγελματικών τάξεων. Για το λόγο αυτόν καταργούνται οι σχετικές δια-

τάξεις νόμων, όπως λ.χ. οι διατάξεις των άρθρων 36 του Κώδικα Συμβολαιογράφων (ν. 2803/2000), 39 του ν. 3086/2002 περί Ν.Σ.Κ., 40 παρ. 2 του ν. 1481/1984 περί ΕΛ.ΑΣ., 145 παρ. 1 του Κώδικα Δήμων και Κοινοτήτων (ν. 3463/2006), 8 του ν. 3772/2009 περί Ιατροδικαστικής Υπηρεσίας, 3 εδ. ε΄ του ν. 3074/2002 Γενικός Επιθεωρητής Δημόσιας Διοίκησης και Βοηθοί αυτού, οι οποίες ρυθμίζουν αλλιώς τη δωσιδικία προσώπων. Σύστοιχα προτείνεται η τροποποίηση του άρθρου 112 παρ. 2 για την αρμοδιότητα εκδίκασης των πταισμάτων των προσώπων ιδιάζουσας δωσιδικίας.

(iii) Τέλος, στην ισχύουσα παράγραφο 8 ο όρος «πολυμελές πρωτοδικείο» αντικαθίσταται με τον όρο «πρωτοδικείο» , ώστε στον τελευταίο να υπαχθεί και το μονομελές πρωτοδικείο.

Διευκρινίζεται ότι η μεταβολή του άρθρου 111 ΚΠΔ περιορίζεται σε συγκεκριμένες επιδιώξεις και δεν συνδέεται με την προβληματική γενικότερης αναμόρφωσης της αρμοδιότητας των ποινικών δικαστηρίων, ζήτημα που δεν μπορεί να αντιμετωπιστεί στα πλαίσια αυτού του νομοσχεδίου και ιδίως στο συγκεκριμένο αντικείμενο που έχει τεθεί προς μελέτη και πρόταση. Άλλωστε το ζήτημα αυτό αποτελεί κατά βάση ύλη της λειτουργούσας ήδη Επιτροπής ανασύνταξης του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας.

Άρθρο 11

1. Με την προτεινόμενη ρύθμιση της παρ.1, απλουστεύεται η διαδικασία καθαρογραφής των αποφάσεων των ποινικών δικαστηρίων και εξοικονομείται χρόνος για την άσκηση των λοιπών καθηκόντων των δικαστικών υπαλλήλων.

2. Η Ευρωπαϊκή Σύμβαση για την προάσπιση των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου και των Θεμελιωδών Ελευθεριών (ΕΣΔΑ) και το Διεθνές Σύμφωνο για τα Ατομικά και Πολιτικά Δικαιώματα (ΔΣΑΠΔ) περιέχουν θεμελιώδη δικαιώματα, με τα οποία ολοκληρώνεται με επάρκεια η προστασία των δικαιωμάτων του κατηγορουμένου (αλλά και γενικότερα των διαδίκων) και δημιουργείται έτσι μια συμπαγής ομπρέλα προστασίας που ευθυγραμμίζεται με τα ισχύοντα στο διεθνή και ευρωπαϊκό χώρο. Η νομολογιακή πρακτική των δικαστηρίων έχει επιδείξει μία διστακτικότητα στην πρακτική ενσωμάτωσης της προστασίας σοβαρών θεμελιωδών δικαιωμάτων (όπως π.χ. της δίκαιης δίκης, του τεκμηρίου αθωότητας, του δικαιώματος μη αυτοενοχοποίησης κ.λπ.) με αποτέλεσμα να καταδικάζεται η χώρα μας με ανησυχητική συχνότητα από το Ευρωπαϊκό Δικαστήριο των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου (βλ. μεταξύ πολλών άλλων, τις αποφάσεις Perlala κατά Ελλάδος της 22.2.07 , Παραπονιάρης κατά Ελλάδος της 25.9.08, Καραβελατζής κατά Ελλάδος της 16.4.09, Τσότσος κατά Ελλάδος της 30.4.09, Elyasin κατά Ελλάδος της 28.5.09, Popovitsi κατά Ελλάδος της 14.1.10). Να σημειωθεί ότι στο χρονικό διάστημα από 1959-2008 η χώρα μας είναι 8η χώρα στο Συμβούλιο της Ευρώπης (που έχει ως μέλη μέχρι σήμερα 47 χώρες) σε αριθμό καταδικαστικών αποφάσεων από το ΕΔΔΑ, 3η χώρα σε παραβιάσεις του εύλογου χρόνου εκδίκασης των υποθέσεων, 7η σε παραβιάσεις του θεμελιώδους δικαιώματος της δίκαιης δίκης, 1η σε παραβιάσεις του άρθρου 9 της ΕΣΔΑ και 9η σε παραβιάσεις του άρθρου 10. Από δε τις υποθέσεις που εκδικάζονται στην ουσία από το Δικαστήριο του Στρασβούργου μόνον το 2,3 % είναι απαλλακτικές (βλ. NoB, τομ. 57 (2009), σελ. 2025 επ.)

Με την προσθήκη, με την παρ. 2 του άρθρου 11 του σχεδίου νόμου, στις απόλυτες ακυρότητες και της παραβίασης των προστατευομένων δικαιωμάτων από τις ανωτέρω διεθνείς συμβάσεις ανθρωπίνων δικαιωμάτων, τις οποίες έχει επικυρώσει η χώρα μας και οι διατάξεις τους υπερισχύουν των κοινών νόμων (άρθρο 28 παρ. 1 του Συντάγματος), αποκαθίσταται πλήρως η εμβέλειά τους και στη δικαστηριακή πρακτική, η οποία είναι απαραίτητη για την ουσιαστική και αποτελεσματική εφαρμογή τους. Πλέον αυτών η χώρα μας με τη ρύθμιση αυτή εναρμονίζεται στο προσφάτως επικυρωθέν από όλα τα μέλη του Συμβουλίου της Ευρώπης 14ο Πρωτόκολλο της ΕΣΔΑ που προωθεί ακόμα περισσότερο την αρχή της επικουρικότητας, σύμφωνα με την οποία τα δικαιώματα και οι ελευθερίες που κατοχυρώνονται στη Σύμβαση πρέπει να προστατεύονται αποτελεσματικά και ουσιαστικά πρωτίστως σε εθνικό επίπεδο.

Άρθρα 15 παρ. 1, 24 και 25

Οι τρόποι ουσιαστικής περάτωσης της κύριας ανάκρισης για κακούργημα που υφίστανται σήμερα είναι τέσσερις: βούλευμα συμβουλίου πλημμελειοδικών - βούλευμα συμβουλίου εφετών σε πρώτο και τελευταίο βαθμό - βούλευμα συμβουλίου εφετών αμετάκλητο - απευθείας κλήση. Με την εισηγούμενη λύση, οι τρόποι αυτοί ουσιαστικά ενοποιούνται σε έναν: το βούλευμα του συμβουλίου πλημμελειοδικών, με δύο περιορισμένης εκτάσεως εξαιρέσεις: (το βούλευμα του συμβουλίου εφετών σε πρώτο και τελευταίο βαθμό και την απευθείας κλήση). Με τον τρόπο αυτόν, το κομβικό ζήτημα της παραπομπής ανατίθεται σε έναν πολυπρόσωπο δικαστικό σχηματισμό, ισχυρό εγγυητικά ανάχωμα στις πρόχειρες παραπομπές.

Οξύ ήταν το πρόβλημα της προσβολής ή όχι του βουλεύματος αυτού με ένδικα μέσα. Η προσπάθεια αναζητήσεως λύσης που και στη διαδικαστική εξέλιξη θα προσέδιδε την απαιτούμενη επιτάχυνση και πλέγμα προστασίας των δικαιωμάτων του κατηγορουμένου θα δημιουργούσε, εμφανίζεται όχι ευχερής. Τελικά, ύστερα από στάθμιση όλων των συλλειτουργούντων παραγόντων, υιοθετήθηκε ένα δικονομικό σχήμα που σηματοδοτείται από τα ακόλουθα χαρακτηριστικά: στον κατηγορούμενο αναγνωρίζεται δικαίωμα μόνον εφέσεως (όχι και αναιρέσεως) κατά του βουλεύματος και μάλιστα αποκλειστικά για δύο λόγους, ήτοι την απόλυτη ακυρότητα και την εσφαλμένη ερμηνεία ή εφαρμογή ουσιαστικής ποινικής διατάξεως. Στον πολιτικώς ενάγοντα δεν αναγνωρίζεται δικαίωμα ασκήσεως ενδίκου μέσου (: ούτε εφέσεως ούτε αναιρέσεως) κατά του βουλεύματος. Σε επίπεδο δικλείδων ασφαλείας, παραμένει το δικαίωμα του εισαγγελέα εφετών να ασκεί έφεση και του εισαγγελέα του Αρείου Πάγου να ασκεί αναίρεση κατά οποιουδήποτε βουλεύματος του συμβουλίου πλημμελειοδικών.

Με το εισηγούμενο σχήμα, εκείνο που κατά βάση συντελείται είναι η κατάργηση του αναιρετικού ελέγχου και η συρρίκνωση στα όρια του ελαχίστου του δευτεροβάθμιου ελέγχου. Εκτιμάται ότι έτσι: από τη μια απελευθερώνονται δικαστικές δυνάμεις (Άρειος Πάγος - Εφετεία), οι οποίες μπορούν να αξιοποιηθούν σε άλλα επίπεδα (: του Αρείου Πάγου, στην ανύψωση της ποιότητας του παραγόμενου σε επίπεδο αποφάσεων ακυρωτικού έργου - του εφετείου, στην εξασφάλιση των προϋποθέσεων γρήγορης και φερέγγυας εκδικάσεως των σωρευ-

μένων και αναμενουσών εκδίκαση υποθέσεων). Από την άλλη, ότι επιλέγεται ένας φερέγγυος δικαστικός σχηματισμός (: ο πρωτοβάθμιος) που μπορεί να δώσει ταχείες και επαρκείς (: ουσιαστικά και νομικά) διεξόδους στο σημερινό αδιέξοδο του συστήματος απονομής της ποινικής δικαιοσύνης στη χώρα μας.

Άρθρα 15 παρ. 2 και 19

Με το ισχύον σήμερα κανονιστικό πλαίσιο (: άρθρα 308 παρ. 3 και 315 παρ. 1 και 3 του ΚΠΔ) προβλέπεται ότι με την περάτωση της κύριας ανάκρισης και την παραπομπή του κατηγορουμένου στο ακροατήριο, το συμβούλιο, εάν συντρέχει νόμιμη περίπτωση, αποφασίζει για την απόλυση του προσωρινά κρατούμενου κατηγορουμένου ή για τη συνέχιση της προσωρινής κράτησής του ή διατάσσει για πρώτη φορά τη σύλληψη και προσωρινή κράτησή του, ακόμη και αν δεν έχει εκδοθεί ένταλμα σύλληψης ή προσωρινής κράτησης από τον ανακριτή.

Είναι προφανές ότι στην παραπάνω ρύθμιση υφίσταται κενό, αφού αυτή δεν προβλέπει τίποτα για τους περιοριστικούς όρους. Το κενό αυτό οφείλεται στο ότι ο θεσμός των περιοριστικών όρων τέθηκε για πρώτη φορά με το ν. 1128/1981, που τροποποίησε τα άρθρα 282- 288, 296 - 299 και 302 έως 304 ΚΠΔ, χωρίς, όμως, να προβλέψει και την αναγκαία τροποποίηση του άρθρου 315 ΚΠΔ . Ωστόσο, για την ταυτότητα του νομικού λόγου, ανέκαθεν γινόταν δεκτό ότι η συγκεκριμένη ρύθμιση ισχύει και για τους περιοριστικούς όρους.

Οι προτεινόμενες μεταβολές (: με τη σχετική τροποποίηση του τελευταίου εδαφίου της παραγράφου 3 του άρθρου 308 και των παραγράφων 1 και 3 του άρθρου 315 ΚΠΔ) καλύπτουν (και) νομοθετικά το κενό που επισημάνθηκε πιο πάνω και αίρουν τις υφιστάμενες μέχρι σήμερα ενδοσυστηματικές δυσαρμονίες , αφού προβλέπουν ρητά πλέον τη δικαιοδοσία του συμβουλίου να αποφασίζει στο συγκεκριμένο διαδικαστικό στάδιο όχι μόνο για την προσωρινή κράτηση αλλά και για τους περιοριστικούς όρους.

Άρθρο 16

Η ουσιαστική περάτωση της κύριας ανάκρισης για κακούργημα με απευθείας κλήση του εισαγγελέα εφετών, ύστερα από σύμφωνη γνώμη του προέδρου εφετών, διατηρήθηκε μεν ως τρόπος παραπομπής του κατηγορουμένου στο ακροατήριο, με ιδιαίτερες όμως επιφυλάξεις λόγω του δεδομένου δικαιοκρατικού ελλείμματός του [το δικαιοκρατικό αυτό έλλειμμα έχει αναδείξει με ενάργεια και πληρότητα ο καθηγητής Γ. Καλφέλης στα έργα του : Η απευθείας κλήση στο ακροατήριο, 1990 - Η περάτωση της ανάκρισης (με απολογία, ένταλμα συλλήψεως και ένταλμα βίαιης προσαγωγής), 1995 - Η παραπομπή του κατηγορουμένου στο ακροατήριο, 2000] και με την προοπτική να εγκαταλειφθεί όταν αναστραφούν οι πιεστικές ανάγκες της δικαστικής μας πραγματικότητας. Ωστόσο, η επιλεγείσα τελικά διατήρηση συνοδεύεται από μέτρα παράπλευρα που καθιστούν την εφαρμογή του άκρως περιορισμένη και ταυτόχρονα δικαιοπολιτικά ενισχυμένη. Πιο αναλυτικά:

Με το υφιστάμενο σήμερα καθεστώς, ο συγκεκριμένος τρόπος παραπομπής τυγχάνει κανονιστικά ευρείας εφαρμογής, αφού συναντάται σε υπερβολικά μεγάλο αριθμό ειδικών ποινικών νόμων (βλ. τους νόμους: 663/1977, 1419/1984, 1815/1988, 1892/1990, 2168/1993, 2523/1997, 3028/2002, 3074/2002, 3340/2005, 3386/2005 και 3459/2006). Με την εισηγούμενη λύση, η σχετική ύλη περιορίζεται θεαματικά, αφού πια συγκροτείται μόνον από τέσσερις κατηγορίες κακουργημάτων: ναρκωτικά (ν. 3459/2006) - όπλα (ν. 2668/2003)- εμπρησμός σε δάση (: άρθρα 265 και 264 ΠΚ) και διακεκριμένες κλοπές και ληστείες (: άρθρα 374 και 380 ΠΚ). Ουσιαστικά, δηλαδή, με την προτεινόμενη λύση αποτυπώνεται η ρύθμιση του ν. 663/1977 στην αρχική του μορφή, εγκαταλειφθεισών όλων των διευρύνσεών της.

Τούτος ο τρόπος παραπομπής ενσωματώθηκε στον Κώδικα Ποινικής Δικονομίας με θέσπιση ειδικού άρθρου. Έτσι, και το απαράδεκτο φαινόμενο της «παραδικονομίας» περιορίζεται και η πληρότητα της συστηματικής εικόνας διευκολύνεται. Κρίσιμες, προς την κατεύθυνση ενισχύσεως των δικαιοκρατικών αναφορών της απευθείας κλήσεως, είναι οι ακόλουθες δύο συμπληρωματικές προβλέψεις της: από τη μία, η πρόβλεψη για υποχρέωση του εισαγγελέα εφετών να ενημερώσει ως προς το περιεχόμενο της προτάσεώς του τον ενδιαφερόμενο κατηγορούμενο, ο οποίος και μπορεί να ασκήσει το δικαίωμα ακροάσεως, υποβάλλοντας υπόμνημα με τις απόψεις του, από την άλλη, η αφαίρεση από τον πρόεδρο εφετών της δυνατότητας εκδόσεως εντάλματος συλλήψεως ή προσωρινής κρατήσεως. Με ένα τέτοιο κανονιστικό πλαίσιο, εκτιμάται ότι η απευθείας κλήση αποτελεί έναν «ανεκτό» τρόπο παραπομπής, που μπορεί, σε επίπεδο προσωρινότητας, να δώσει μια πνοή ταχύτητας στην τελματωμένη ποινική δικαιοσύνη.

Άρθρο 17

Ο θεσμός της ποινικής συνδιαλλαγής εγγράφεται ως εναλλακτική διαδικασία απονομής της ποινικής δικαιοσύνης, που εναρμονίζεται πλήρως με την κεντρική στόχευση της ποινικής δίκης για αποκατάσταση της δικαιϊκής ειρήνης.

Η θέσπιση αυτής της διαδικασίας επίλυσης ποινικών διαφορών υπακούει στις συστάσεις του Συμβουλίου της Ευρώπης, αλλά και στην αναγκαιότητα αποσυμφόρησης της σχετικής δικαστικής ύλης. Η εμπειρία από τις έννομες τάξεις εφαρμογής τέτοιων ειδικών διαδικασιών (Η.Π.Α., Μεγάλη Βρετανία, Ιταλία), αποδεικνύει ότι ένα πολύ μεγάλο ποσοστό ποινικών υποθέσεων (από 60-86%) επιλύεται με τον τρόπο αυτό, που επιτρέπει την ικανοποιητική υλοποίηση της τακτικής διαδικασίας στις υπόλοιπες περιπτώσεις.

Κατά των ειδικών διαδικασιών ποινικής συνδιαλλαγής αντιτάσσεται ότι δεν συμβιβάζονται άνευ ετέρου με αξονικές αρχές της τακτικής ποινικής διαδικασίας και με το δόγμα του ποινικού δικαίου, που προτάσσει την ποινική αξίωση της Πολιτείας. Η προώθηση των διαδικασιών αυτών και στο πλαίσιο της λεγόμενης ηπειρωτικής δίκης μπορεί να βασιστεί, ωστόσο, στον χαρακτήρα των εναλλακτικών αυτών μορφών απονομής ποινικής δικαιοσύνης ως ειδικών διαδικασιών, οι οποίες προσφέρονται για επίλυση ποινικών διαφορών αμιγώς οικονομικού περιεχομένου (χωρίς το στοιχείο της βίας). Εκεί, δηλαδή, που το προτασσόμενο στοιχείο στην αξίωση προστασίας έχει περιουσιακό περιεχόμενο και η αποκατάσταση των ζημιών του εγκλήματος εμφανίζεται να υποστέλλει ή να μειώνει την αξίωση βαριάς τιμώρησης του δράστη. Υπό αυτό το πρίσμα, η προώθηση λύσεων αποκατάστασης

των ζημιών του εγκλήματος στο πλαίσιο της ποινικής συνδιαλλαγής υπηρετεί σαφέστατα – παράλληλα με την ποινική αξίωση της πολιτείας για επίτευξη κοινωνικής ειρήνης – την αξίωση του θύματος για εντελή ικανοποίησή του.

Τούτων δοθέντων αξίζει να προταχθούν τα επιμέρους αξονικά στοιχεία του νεοεισαγόμενου θεσμού, ώστε να διαφανεί η φυσιογνωμία του.

(α) Το πεδίο εφαρμογής του θεσμού της ποινικής συνδιαλλαγής στα κακουργήματα των άρθρων 374, 375, 386, 386Α, 390 και 404 ΠΚ υπακούει στην αξίωση σύμπλευσης με τις ρυθμίσεις του ουσιαστικού ποινικού δικαίου που επιτρέπουν στα ίδια εγκλήματα την εφαρμογή των θεσμών της έμπρακτης μετάνοιας και των λόγων απαλλαγής από την ποινή.

(β) Η εφαρμογή της ποινικής συνδιαλλαγής προϋποθέτει την άσκηση της ποινικής δίωξης.

(γ) Η ανάγκη κατάρτισης μιας ρητής, ορισμένης, βάσιμης και δεσμευτικής συμφωνίας μεταξύ των μερών επιβάλλει την εκπροσώπηση των δύο πλευρών από συνηγόρους, ώστε να εξασφαλίζεται συνάμα η προώθηση των ζητημάτων αποτελεσματικής υπεράσπισης των δικαιωμάτων και συμφερόντων των διαδίκων. Εύλογα, ως εκ τούτου, επιβάλλεται εν προκειμένω ο αυτεπάγγελτος διορισμός συνηγόρου εκ μέρους του εισαγγελέα στον διάδικο, που δεν έχει, από τον σχετικό πίνακα του οικείου δικηγορικού συλλόγου.

(δ) Λόγοι εξασφάλισης αφενός του ελεύθερου και ανεπηρέαστου της απόφασης των διαδίκων και αφετέρου της ορθής και σύμφωνης με τις θεμελιώδεις αρχές της ποινικής δίκης διεξαγωγής της (λ.χ. τεκμήριο αθωότητας), επιτάσσουν τη θέση ως μοναδικής προϋπόθεσης για την έναρξη της διαδικασίας συνδιαλλαγής της προϋπόθεσης του αιτήματος του κατηγορουμένου, σχετικά με την ετοιμότητά του για απόδοση του ιδιοποιημένου πράγματος ή για την πλήρη αποκατάσταση των συνεπειών που προκλήθηκαν από το έγκλημα.

(ε) Η μη επίτευξη συνδιαλλαγής, έχει ως συνέπεια η μεν αίτηση να θεωρείται ως ουδέποτε υποβληθείσα, το οικείο δε υλικό να καταστρέφεται. Ρητά επιπλέον θεσπίζεται στο εδάφιο αυτό αποδεικτική απαγόρευση αξιοποίησης του σχετικού υλικού, η τυχόν παραβίαση της οποίας συνιστά παραβίαση του δικαιώματος σε δίκαιη δίκη που συνεπάγεται την απόλυτη ακυρότητα της διαδικασίας κατ' άρθρο 171 παρ. 1 δ΄ ΚΠΔ. Τέλος, με σαφήνεια αντιμετωπίζονται η σχέση της ποινικής συνδιαλλαγής με τα μέτρα δικονομικού καταναγκασμού και το αντικείμενό της σε περίπτωση απόπειρας.

(στ) Η δυνατότητα χωρισμού της υπόθεσης για τον συμμέτοχο εκείνον, που επιθυμεί να δικασθεί με την τακτική διαδικασία, παρέχεται ακριβώς γιατί στην περίπτωση αυτή προέχει η εξασφάλιση του δικαιώματος πρόσβασης στο φυσικό του δικαστήριο.

(ζ) Η ταχύτατη εισαγωγή της υπόθεσης στο αρμόδιο δικαστήριο υπακούει στην αξίωση άμεσης εκδίκασης μιας αποδεδειγμένης υπόθεσης.

(η) Η εκδίκαση της υπόθεσης από το δικαστήριο εξικνείται στην επικύρωση του πρακτικού συνδιαλλαγής, το οποίο υποδηλώνει την ενοχή του κατηγορουμένου για την πράξη που περιγράφεται στο κατηγορητήριο. Για αυτό και παρέλκει εν προκειμένω η διεξαγωγή αποδεικτικής διαδικασίας, για τη διαπίστωση της ενοχής του δράστη. Αυτονόητη είναι, εξάλλου, η λήψη υπόψη των επικαλούμενων από τον κατηγορούμενο αποδεικτικών μέσων, η οποία κατατείνει στην κάλυψη των αναγκών διάγνωσης της προσωπικότητας του κατηγορουμένου και των άλλων στοιχείων του άρθρου 79 ΠΚ για την επιμέτρηση της ποινής.

(θ) Η δυνατότητα άσκησης του ένδικου μέσου της αναίρεσης (όχι όμως και της έφεσης) κατά της απόφασης του δικαστηρίου της ποινικής συνδιαλλαγής παρέχεται για αμιγώς δικαιοκρατικούς λόγους, αφού η διεξαγωγή της διαδικασίας επιμέτρησης της ποινής δεν πρέπει να τίθεται στο απυρόβλητο του αναιρετικού ελέγχου.

(ι) Η πρόβλεψη για επιβολή ποινής που δεν υπερβαίνει τα τρία έτη είναι σε αρμονία με την ουσία της συνδιαλλαγής, εκτός αν το δικαστήριο συνεκτιμώντας τις περιστάσεις κρίνει ότι ο κατηγορούμενος πρέπει να παραμείνει ατιμώρητος, ενώ η μη επιβολή δικαστικών εξόδων και η μη καταχώριση στο ποινικό μητρώο ωθούν σε ευρεία αποδοχή του θεσμού.

(ια) Τέλος, η συνδιαλλαγή δεν εφαρμόζεται αν τα άνω κακουργήματα στρέφονται κατά του Δημοσίου, Νομικών Προσώπων Δημοσίου Δικαίου και ΟΤΑ.

Άρθρα 20 και 33 παρ.2

Οι επερχόμενες με το άρθρο 20 του νομοσχεδίου μεταβολές αφορούν ζητήματα αναβολής και ιδιαίτερων δικασίμων. Πρόκειται για μεταβολές (ιδίως η δεύτερη) που συντελούνται για πρώτη φορά στα πλαίσια του ελληνικού ποινικού δικονομικού δικαίου και στοχεύουν σε επιτάχυνση της διαδικασίας του ακροατηρίου.

Ειδικότερα:

(i) Αυστηροποιούνται οι περί αναβολών διατάξεις και ορίζεται: α) ότι το δικαστήριο, μετά από πρόταση του εισαγγελέα ή και αυτεπαγγέλτως, μπορεί να διατάξει μόνο μία φορά την αναβολή της δίκης για λόγους ανώτερης βίας, με αίτημα δε διαδίκου, μία μόνο φορά, για σοβαρούς λόγους υγείας ή λόγους ανώτερης βίας, οι οποίοι προσδιορίζονται και αιτιολογούνται ειδικά στην απόφαση, β) η αναβολή που χορηγείται με αίτημα διαδίκου, για λόγο που αφορά αυτόν ή το συνήγορό του, δεν μπορεί να υπερβεί τους τρείς μήνες και διατάσσεται μόνο για σοβαρούς λόγους υγείας, οι οποίοι αποδεικνύονται με έγγραφο νοσηλευτικού ιδρύματος ή λόγους ανώτερης βίας, οι οποίοι πρέπει να αναφέρονται ειδικά στην απόφαση και να αιτιολογούνται εμπεριστατωμένα, γ) το δικαστήριο, πριν διατάξει την αναβολή, υποχρεούται να ερευνήσει τη δυνατότητα διακοπής της δίκης για δεκαπέντε το πολύ ημέρες, αιτιολογώντας εμπεριστατωμένα ότι δεν μπορεί ο λόγος αναβολής να αντιμετωπισθεί με διακοπή, δ) δεύτερη αναβολή μπορεί να δοθεί για τους ίδιους ως άνω λόγους και σύμφωνα με τους άνω όρους και ε) κάθε άλλη αναβολή απαγορεύεται και το δικαστήριο μπορεί μόνο να διατάξει τη διακοπή της δίκης ή της συνεδρίασης για δεκαπέντε το πολύ ημέρες και μέχρι δύο φορές.

Με τον τρόπο αυτό αποτρέπεται, εν τίνι μέτρω, η από μέρους του διαδίκου υποβολή αιτημάτων που στοχεύουν σε παρέλκυση της διαδικασίας. Προτείνεται δε (με σχετική ρύθμιση στον ΚΟΔΚΔΛ, άρ. 33 παρ. 2 σχεδίου νόμου), η υποχρέωση των επιθεωρητών να ελέγχουν κατά την επιθεώρηση των δικαστικών λειτουργών τις περί αναβολών αποφάσεις αυτών και σε περίπτωση που οι αποφάσεις δεν στοιχούνται στις διατάξεις του ΚΠΔ, να κρίνουν στη συνέχεια αν συντρέχει εξ αυτού του λόγου περίπτωση πειθαρχικού ελέγχου. Η ρύθμιση αυτή κρίνεται αναγκαία, επειδή αποτελεί κοινό τόπο το γεγονός, ότι οι αναβολές στην επ' ακροατηρίω διαδικασία είναι πολλές

και χορηγούνται κατά σαφή παράβαση και καταστρατήγηση των ορισμών του άρθρου 349 ΚΠΔ. Η τροποποίηση δε της τελευταίας διάταξης, καταδεικνύει την αγωνία του νομοθέτη για το δραστικό περιορισμό των αναβολών και πρέπει, επιτέλους, τα δικαστήρια να σεβαστούν, ως αρμόζει σε μια δικαιοκρατούμενη πολιτεία, τις επιταγές του άρθρου 349 ΚΠΔ.

(ii) Εισάγεται πρόβλεψη ορισμού ιδιαίτερων δικασίμων μόνο για υποθέσεις με κατηγορούμενο ή κατηγορούμενους προσωρινά κρατουμένους. Πρόκειται για μέτρο οφειλόμενο απέναντι σε ανθρώπους που στερούνται την προσωπική τους ελευθερία παρότι τεκμαίρονται αθώοι. Μπορεί η επιβράδυνση της διαδικασίας να είναι αναγκαίο κάποτε κακό, αυτό το κακό όμως δεν μπορεί σε καμία περίπτωση να αφορά τους προσωρινά κρατουμένους. Είναι ζήτημα όχι μόνο επιταγών αυξημένης τυπικής ισχύος αλλά και στοιχειώδους νομικού πολιτισμού.

Για την αποδοτικότητα του μέτρου εισάγονται δικλείδες ασφαλείας. Έτσι, οι δικάσιμοι αυτές είναι «ιδιαίτερες» με την διπλή του όρου έννοια, ήτοι αφορούν συγκεκριμένη κατηγορία κατηγορουμένων και είναι πρόσθετες σε σχέση με τις υπάρχουσες κοινές, προγραμματίζονται απαραίτητα κατά μήνα και στα μεγαλύτερα εφετεία της χώρας (Αθηνών, Πειραιά και Θεσσαλονίκης) αριθμητικά δεν μπορούν να είναι λιγότερες από τρείς το μήνα. Εκτιμάται πως η συγκεκριμένη ρύθμιση μπορεί, εφόσον ο δικηγορικός και δικαστικός κόσμος δείξει απέναντί της το σεβασμό που αυτή αποπνέει προς τους προσωρινά κρατουμένους, να οδηγήσει επιπρόσθετα σε αποσυμφόρηση των φυλακών και στη δημιουργία συνθηκών που θα επιτρέψουν να δικαστούν και οι υπόλοιπες υποθέσεις στις ήδη υπάρχουσες κοινές δικασίμους.

Άρθρα 21 και 22

Με το ισχύον σήμερα κανονιστικό πλαίσιο (: άρθρα 432 και 435 ΚΠΔ), σε περιπτώσεις απουσίας του κατηγορουμένου για κακούργημα από το ακροατήριο δίνονται οι ακόλουθες λύσεις:

(i) εάν ο δράστης είναι άγνωστης διαμονής , η διαδικασία αναστέλλεται με διάταξη του εισαγγελέα εφετών, ωσότου συλληφθεί ή εμφανιστεί ο κατηγορούμενος (: άρθρο 432 παρ. 1 ΚΠΔ).

(ii) εάν ο δράστης είναι γνωστής διαμονής και έχει απολυθεί από τις φυλακές λόγω συμπληρώσεως του ανώτατου ορίου προσωρινής κράτησης, δικάζεται σαν να ήταν παρών και όταν συλληφθεί ο κατηγορούμενος με βάση την (αμέσως εκτελεστή) ερήμην απόφαση, επαναλαμβάνεται η συζήτηση σε πρώτο και πάλι βαθμό κατ' αντιμωλία.

iii) εάν ο δράστης είναι γνωστής διαμονής και δεν έχει εξαντλήσει το ανώτατο όριο της προσωρινής κρατήσεως, η διαδικασία στο ακροατήριο αναστέλλεται και διατάσσεται η σύλληψη και προσωρινή κράτησή του, μετά την επίτευξη της οποίας εκδικάζεται η υπόθεση.

Πρόκειται για σύστημα τεχνικά πολύπλοκο και ερμηνευτικά δυσχερώς προσεγγίσιμο. Σε πρακτικό επίπεδο, η κυριότερη συνέπειά του ήταν η δημιουργία μεγάλου αριθμού (κακουργηματικού χαρακτήρα) υποθέσεων, των οποίων η μεν εκδίκαση έχει ανασταλεί οι δε δράστες τους είναι «δυνάμει» προσωρινά κρατούμενοι. Το συγκεκριμένο φαινόμενο αξιώνει άμεση νομοθετική αντιμετώπιση. Παρόμοια προσπάθεια είχε εκδηλωθεί και στα πλαίσια του ν. 1941/1991, όμως η εισαχθείσα τότε ρύθμιση καταργήθηκε με τον (επακολουθήσαντα) ν. 2172/1993, λόγω των σφοδρών επικρίσεων που δέχθηκε προεχόντως στη βάση της προσβολής από αυτήν του δικαιώματος ακροάσεως.

Η προτεινόμενη λύση επιχειρεί να προωθήσει τη διαδικασία, επιδεικνύοντας όμως, τον αναγκαίο σεβασμό στα δικαιώματα του κατηγορουμένου. Έτσι:

(i) Για τους άγνωστης διαμονής κατηγορουμένους, το καθεστώς παραμένει αμετάβλητο: η διαδικασία αναστέλλεται και πάλι, εισαγόμενης μόνον ειδικής προβλέψεως για το θέμα της παραγραφής του αξιοποίνου.

(ii) Για τους (όντες ή θεωρούμενους) γνωστής διαμονής το καθεστώς μεταβάλλεται: Η μεν υπόθεση εκδικάζεται πάντοτε, στον κατηγορούμενο όμως αναγνωρίζεται δυνατότητα ακυρώσεως της διαδικασίας, αν η απουσία του οφείλεται σε λόγους ανώτερης βίας. Η προκρινόμενη λύση διαφέρει από την αντίστοιχη επί πλημμελημάτων (: άρθρο 341 ΚΠΔ), αφού η ακύρωση δεν προϋποθέτει ανέκκλητη απόφαση. Διαφέρει και από την παλαιότερη επιλογή του ν. 1941/1991, μια και αναγνωρίζει δυνατότητα ακυρώσεως και στον ανυπαιτίως μη εμφανισθέντα. Εκτιμάται, πως με την εισηγούμενη ρύθμιση και το δικαίωμα ακροάσεως του κατηγορουμένου εξασφαλίζεται σε απόλυτα ικανοποιητικό βαθμό και η διαδικασία επιταχύνεται ως ένα σημείο και ο αριθμός των προσωρινά κρατουμένων μειώνεται [για όλα τα παραπάνω, βλ. Δέδε, Η κατά απόντων και φυγοδίκων διαδικασία, 1968, Καίσαρη, Η ερημοδικία επί κατηγορουμένου για κακούργημα, μετά το ν. 2172/1993, ΠοινΧρον 1994. 699 επ., Καϊάφα -Γκμπάντι/Μαργαρίτη, Ποινικό Δίκαιο και Άρειος Πάγος, 2008, Μαργαρίτη, Δίκη για κακουργήματα και απών κατηγορούμενος, 2008, Σπινέλλη, Η απουσία του κατηγορουμένου για πλημμέλημα από τη δίκη στο ακροατήριο, ΠοινΧρον 2001. 1057 επ.].

Άρθρα 23 και 27

Και η στοιχειώδης παρατήρηση των νομολογιακών δεδομένων οδηγεί στο συμπέρασμα ότι τα ποινικά μας δικαστήρια δεν χορηγούν, ιδίως επί των κακουργημάτων, ούτε ανασταλτικό αποτέλεσμα στην ασκηθησόμενη έφεση, ούτε αναστολή εκτελέσεως στην ασκηθείσα έφεση. Η πρακτική αυτή είναι, πέραν των συνεπειών που παράγει σε ουσιαστικό επίπεδο, ασυμβίβαστη τόσο προς το ισχύον εισέτι τεκμήριο αθωότητας του κατηγορουμένου, όσο και προς την κατοχύρωση του δευτέρου βαθμού δικαιοδοσίας από το (κυρωθέν με το ν. 1705/1987) 7ο (συμπληρωματικό) της ΕΣΔΑ Πρωτόκολλο και το (κυρωθέν με το ν. 2462/1997) ΔΣΑΠΔ.

Η παρέμβαση στο ισχύον άρθρο 497 ΚΠΔ είναι, ενόψει των ανωτέρω, αναπότρεπτη. Αναμορφώνεται, συνακόλουθα, το περιεχόμενο του άρθρου 497 ΚΠΔ και ορίζεται: α) αν με την καταδικαστική απόφαση επιβλήθηκε ποινή φυλάκισης έως τριών ετών, η έφεση έχει αυτοδικαίως ανασταλτικό αποτέλεσμα, β) αν η επιβληθείσα ποινή φυλάκισης είναι μεγαλύτερη των τριών και έως πέντε ετών, η έφεση έχει ανασταλτικό αποτέλεσμα, εκτός αν το δικαστήριο κρίνει αλλιώς. Κρίθηκε δηλαδή ότι πρέπει να αφήνεται στο δικάζον δικαστήριο η δυνατότητα να εκτιμήσει τη χορήγηση ή μη του ανασταλτικού αποτελέσματος, για τόσο μεγάλες ποινές φυλάκισης, γ) αν με την καταδικαστική απόφαση επιβλήθηκε ποινή πρόσκαιρης κάθειρξης, η κρίση για το αν η έφεση έχει ανασταλτικό αποτέλεσμα ανήκει και πάλι στο δικαστήριο που δίκασε. Αυτό, με ειδική αιτιολογία, αποφασίζει αμέσως μετά την απαγγελία της απόφασης, είτε αυτεπαγγέλτως

είτε ύστερα από δήλωση του κατηγορουμένου ότι θα ασκήσει έφεση, εφαρμόζοντας, όμως, τα κριτήρια της παρ. 8 του άρθρου. Αντικειμενικοποιούνται δε τα κριτήρια, με προσφυγή σε εκείνα της προσωρινής κρατήσεως κατά το άρθρο 282 ΚΠΔ και η υπέρμετρη και ανεπανόρθωτη βλάβη λειτουργεί πάντοτε θετικά και ουδέποτε αρνητικά και προβλέπεται ρητά η δυνατότητα άρσεως της αναστολής σε περίπτωση παραβιάσεως των τεθέντων όρων, δ) αν με την καταδικαστική απόφαση επιβλήθηκε ποινή ισόβιας κάθειρξης, κρίνεται ότι πιο σωστή λύση είναι να μην χορηγείται ανασταλτικό αποτέλεσμα από το δικάζον δικαστήριο και ως μόνη λύση απομένει η υποβολή αίτησης από τον κατηγορούμενο κατά την παράγραφο 7 του άρθρου.

Το αντίστοιχο πρόβλημα στο επίπεδο της αναιρέσεως εκτιμήθηκε ότι αντιμετωπίζεται επαρκώς με την υφιστάμενη ρύθμιση του άρθρου 471 παρ. 2 ΚΠΔ, ενόψει κυρίως του ότι η τρώση του τεκμηρίου αθωότητας είναι εδώ ως ένα σημείο δεδομένη. Η μόνη μεταβολή που επέρχεται (: και αυτή για εναρμόνιση με το άρθρο 497 ΚΠΔ) είναι η απάλειψη του όρου «για οποιοδήποτε λόγο» από τον υπάρχοντα περιορισμό της νέας αιτήσεως αναστολής. Κατά τα λοιπά, αφήνεται (: χωρίς κανονιστική αποτύπωση) στο δικαστήριο κάθε φορά να εκτιμά μεγέθη, όπως ο πρωτοβάθμιος ή δευτεροβάθμιος χαρακτήρας της αποφάσεως - η πιθανότητα ευδοκιμήσεως της ασκηθείσας αναιρέσεως και η εικαζόμενη μεταχείριση του κατηγορουμένου κατά τη μετ' αναίρεση διαδικασία (για όλα τα παραπάνω, βλ. Καρρά, Ποινικό Δικονομικό Δίκαιο, 2007, σ. 889 επ., Μαργαρίτη, Ποινική Δικονομία - Ένδικα Μέσα, Ι, 2005, σ. 244 επ., Συμεωνίδη, Το ανασταλτικό αποτέλεσμα της έφεσης και της αναίρεσης κατά αποφάσεων στην ποινική δίκη, 1999).

Άρθρο 26

Οι προτεινόμενες στο άρθρο 489 ΚΠΔ μεταβολές έχουν διπλό σημείο αναφοράς: από τη μια τα όρια και από την άλλη την έκταση του εκκλητού. Ειδικότερα: Τα όρια εκκλητού αναμορφώνονται , έτσι ώστε να είναι προσβλητές με έφεση οι αποφάσεις: του πταισματοδικείου, όταν επιβάλλουν κράτηση περισσότερο από δέκα ημέρες (αντί για 8 ημέρες) - του μονομελούς πλημμελειοδικείου, όταν επιβάλλουν φυλάκιση πάνω από τρεις μήνες (αντί για 60 ημέρες) και του τριμελούς πλημμελειοδικείου, όταν επιβάλλουν φυλάκιση πάνω από πέντε μήνες (αντί για 4 μήνες). Πρόκειται για (όχι ουσιώδεις) αλλαγές, οι οποίες αίρουν αναφυείσες εφαρμοστικές διχογνωμίες, εξορθολογίζουν τα υπάρχοντα μεγέθη και (ως ένα βαθμό) επιταχύνουν τη διαδικαστική εκκαθάριση υποθέσεων μικρής σημασίας, χωρίς να επέρχεται τρώση του δικαιώματος για προσφυγή σε ανώτερο δικαστήριο.

Η διεύρυνση της εκτάσεως του εκκλητού αφορά τις αποφάσεις των δικαστηρίων ανηλίκων. Με το ισχύον σήμερα (διαμορφωθέν με το άρθρο 45 του ν. 3160/2003) καθεστώς δεν μπορεί να ασκηθεί έφεση κατά αποφάσεως δικαστηρίου ανηλίκων, με την οποία επιβάλλονται αναμορφωτικά ή θεραπευτικά μέτρα [μια τέτοια απόφαση θεωρείται από τη νομολογία μας αθωωτική: ΑΠ 18/1974, ΠοινΧρον 1974. 344, ΑΠ 572/1985, ΠοινΧρον 1986,41, ΑΠ 366/1998, ΠοινΧρον 1998. 968, ΕφΑιγ 8/1978, ΠοινΧρον 1978.634] ή στερητική της ελευθερίας ποινή υπολειπόμενη κατά το ύψος της των ορίων εκκλητού των αποφάσεων του μονομελούς ή τριμελούς πλημμελειοδικείου αντίστοιχα. Ωστόσο, οι προβλέψεις αυτές πρέπει να θεωρηθούν ανίσχυρες, ως προσκούουσες στο άρθρο 40 παρ. 2 στοιχ. β΄ περ. ν της (κυρωθείσας με το ν. 2101/1992) «Σύμβασης για τα Δικαιώματα του Παιδιού» του ΟΗΕ που προβλέπει ότι κάθε παιδί ύποπτο ή κατηγορούμενο για παράβαση του ποινικού νόμου έχει, μεταξύ άλλων, το δικαίωμα : «Εάν κριθεί ότι παρέβη το νόμο, να μπορεί να προσφύγει κατ΄ αυτής της απόφασης και κατά οποιουδήποτε μέτρου που λήφθηκε ως συνέπεια αυτής ενώπιον μιας ανώτερης αρμόδιας, ανεξάρτητης και αμερόληπτης αρχής ή δικαστικού σώματος, σύμφωνα με το νόμο». Με την προτεινόμενη τροποποίηση του άρθρου 489 παρ. 1 περ. δ΄ και ε΄ ΚΠΔ η πρόσκρουση του κοινού δικαίου προς αυξημένης τυπικής ισχύος επιταγές αίρεται, αφού καθίστανται εκκλητές οι αποφάσεις των δικαστηρίων ανηλίκων και όταν ακόμη αυτές επιβάλλουν αναμορφωτικά ή θεραπευτικά μέτρα ή στερητική της ελευθερίας ποινή μικρότερου του αντίστοιχου ορίου εκκλητού ύψους [για τα παραπάνω βλ. Μαργαρίτη, Ποινική Δικονομία - Ένδικα Μέσα, Ι, 2005, σ. 56 επ., Συλίκου, Το δικαίωμα έφεσης κατά των αποφάσεων των δικαστηρίων ανηλίκων , ΠοινΔικ 1998, 679 επ.].

Άρθρο 28

Με το άρθρο αυτό γίνεται προσαρμογή των άρθρων 322 και 499 ΚΠΔ στις προτεινόμενες με το παρόν ρυθμίσεις.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Γ΄
Τροποποιήσεις Ειδικών Ποινικών Νόμων

Άρθρο 29

Με τη διάταξη του άρθρου πέμπτου του ν. 3625/2007 ορίστηκε ότι υποθέσεις ανηλίκων θυμάτων των πράξεων που αναφέρονται στα άρθρα 323Α παρ. 4 (εμπορία ανθρώπων) και 324 (αρπαγή ανηλίκων), καθώς και εκείνων που τιμωρούνται σε βαθμό κακουργήματος και αναφέρονται στο σύνολο των διατάξεων των άρθρων 336 έως 353 του ΠΚ (εγκλήματα κατά της γενετήσιας ελευθερίας και οικονομικής εκμετάλλευσης της γενετήσιας ζωής), «ανακρίνονται και εκδικάζονται εντός δύο ετών από την τέλεση της πράξης». Και τούτο, γατί όπως αναφέρεται στην Αιτιολογική Έκθεση (βλ. αυτήν σε ΠοινΧρ ΝΗ΄187, ιδίως σ.190) υφίσταται «αναγκαιότητα της σύντομης εκδίκασης […] λόγω της σοβαρότητας των εγκλημάτων αυτών».

Στη συνέχεια, η άνω διάταξη αντικαταστάθηκε με τη διάταξη του άρθρου 7 του ν. 3727/2008 και ορίστηκε ότι «η ανάκριση διεξάγεται κατ' απόλυτη προτεραιότητα και περατώνεται για τα κακουργήματα και συναφή πλημμελήματα σύμφωνα με τα άρθρα 20 και 21 του ν. 663/1977 (ΦΕΚ 215 Α΄)». Ακόμη, με την ίδια διάταξη ορίστηκε ότι «ο προσδιορισμός δικασίμου ορίζεται, σε πρώτο βαθμό, το βραδύτερο εντός έξι μηνών από την παραπομπή της υπόθεσης στο ακροατήριο και, σε δεύτερο βαθμό, εντός τεσσάρων μηνών από την άσκηση της έφεσης». Τέλος, με τη διάταξη του άρθρου 29 παρ. 2 του ν. 3772/2009 ορίστηκε ότι τα άνω κακουργήματα «εκδικάζονται από το τριμελές εφετείο».

Οι κατά τα άνω ρυθμίσεις, με τις οποίες αφαιρείται «κλασσική» ύλη από την αρμοδιότητα του ΜΟΔ και οι συγκεκριμένες υποθέσεις παραπέμπονται με απευθείας κλήση, σύμφωνα με τα άρθρα 20 και 21 του ν. 663/1977, στο ακροατήριο του Τριμελούς Εφετείου Κακουργημάτων, θεωρούνται άστοχες και έχουν δημιουργήσει ήδη

αρκετά προβλήματα κατά την εφαρμογή τους.

Από τις διατάξεις του άρθρου 97 του Συντ. συνάγεται ότι η γενική αρμοδιότητα εκδίκασης των κακουργημάτων ανήκει στα μικτά ορκωτά δικαστήρια που συγκροτούνται από τακτικούς δικαστές και ενόρκους, όπως νόμος ορίζει, και η αφαίρεση κακουργημάτων από τα δικαστήρια αυτά θα πρέπει να συνιστά την εξαίρεση και να γίνεται με ιδιαίτερη φειδώ. Η παρεχόμενη, με την άνω συνταγματική διάταξη, στον κοινό νομοθέτη εξουσιοδότηση, δεν πρέπει να φτάνει μέχρι το σημείο ανατροπής του κανόνα. Έτσι, η αφαίρεση από την αρμοδιότητα του ΜΟΔ των παραπάνω κακουργημάτων με θύματα ανηλίκους, δεν κρίνεται ούτε δικαιολογημένη ούτε σκόπιμη, αφού τα κακουργήματα αυτά είναι από τη φύση τους εκείνα που κατά παράδοση ανήκαν στην αρμοδιότητα των Μικτών Ορκωτών Δικαστηρίων και τα οποία προεχόντως μπορούσαν να κρίνουν οι ένορκοι.

Εξάλλου, η επιτάχυνση της ποινικής διαδικασίας, την οποία επαγγέλλεται η Αιτιολογική Έκθεση του ν. 3727/2008 (βλ. αυτήν σε ΠοινΧρ ΝΘ΄ 89 επ., ιδίως σελ. 91), με την αποκοπή μάλιστα της ενδιάμεσης διαδικασίας των συμβουλίων, δεν επιτεύχθηκε, αφού οι υποθέσεις παραπέμφθηκαν μεν στο ακροατήριο του ΤριμΕφΚακ/των, αλλά «λίμνασαν» σ' αυτό, αφού είναι κοινώς γνωστό ότι η Εισαγγελία Εφετών Αθηνών, ενδεικτικά, προσδιορίζει 25-35 κακουργήματα σε κάθε δικάσιμο. Αντίθετα, οι υποθέσεις αυτές θα εκδικάζονταν πιο γρήγορα εάν παρέμεναν στο φυσικό τους δικαστή, δηλαδή στο ΜΟΔ. Μάλιστα, θα επέλθει περισσότερη ταχύτητα εάν αυτές παραπέμπονται στο ακροατήριο του ΜΟΔ με αμετάκλητο βούλευμα του δικαστικού συμβουλίου.

Άλλωστε, η κρινόμενη ρύθμιση είναι άστοχη διότι εξαιτίας της παραπομπής των υποθέσεων αυτών με κλητήριο θέσπισμα του Εισαγγελέα Εφετών, με τη σύμφωνη γνώμη του Προέδρου Εφετών, δεν προηγείται η αναγκαία επεξεργασία των δικογραφιών με αποτέλεσμα οι σχετικές υποθέσεις να μην είναι «ώριμες» για την εκδίκασή τους στο ακροατήριο. Εξάλλου, πέρα από τη γενικότερη επιβράδυνση απονομής της ποινικής δικαιοσύνης, λόγω παραπομπής στο δικαστήριο υποθέσεων χωρίς τη βάσανο της προδικασίας, «το να συντέμνει κανείς την προδικασία «επί δικαίων και αδίκων» ισοδυναμεί με την επιβολή σε βάρος των 'δικαίων' [κατ' αυτών στο πρόσωπο των οποίων δεν συντρέχουν «πιεστικές» ενδείξεις ενοχής] ενός δυσανάλογου […] κακού» (βλ. σχετικά Ν. Ανδρουλάκη, Θεμελιώδεις έννοιες της ποινικής δίκης, 3η έκδ., 2007, σελ.385, Ν. Λίβου, ΠοινΧρ ΝΣΤ΄ 1003).

Για όλους τους παραπάνω λόγους κρίνεται αναγκαία η «επιστροφή» των εν λόγω υποθέσεων στο ΜΟΔ, στο φυσικό τους δικαστή.

Άρθρο 30

Η οφειλή μικρών ποσών στα ασφαλιστικά ταμεία αποποινικοποιείται, με διαφοροποίηση για πρώτη φορά, του ύψους του ποσού που οφείλεται (μεγαλύτερο ποσό για ασφαλιστικές εισφορές που βαρύνουν τον υπόχρεο και μικρότερο για παρακρατούμενες από τον εργοδότη ασφαλιστικές εισφορές). Παράλληλα επιτυγχάνεται αποσυμφόρηση των ποινικών δικαστηρίων από μεγάλο αριθμό αντιστοίχων δικογραφιών, ενώ η είσπραξη των ποσών αυτών μπορεί να επιτευχθεί με τα προβλεπόμενα μέσα διοικητικής εκτέλεσης.

Άρθρο 31

Πάγιο αίτημα των δικαστικών ενώσεων και γενικότερα του νομικού κόσμου, είναι η αποποινικοποίηση μερικών αξιοποίνων πράξεων ήσσονος σημασίας, όπως επίσης και ο υποβιβασμός μερικών πλημμελημάτων σε πταίσματα, ώστε να ελαφρυνθεί η ύλη των πλημμελειοδικείων. Επειδή, με τις άνω διατάξεις του Σχεδίου Νόμου μεταφέρεται πράγματι σημαντική ύλη στην αρμοδιότητα του Μονομελούς Πλημμελειοδικείου, κρίνεται ότι είναι ανάγκη μερικές αξιόποινες πράξεις που δεν εμφανίζουν «εγκληματικό άδικο» και στην ουσία πρόκειται για πράξεις με μικρή κοινωνική απαξία και οι οποίες σήμερα είναι πλημμελήματα και επιβαρύνουν υπέρμετρα τα πινάκια των δικασίμων των Μονομελών Πλημμελειοδικείων [πρβλ. ότι κατ' έτος στην Εισαγγελία Πρωτοδικών Αθηνών εισέρχονται περίπου 60.000 μηνύσεις για αδικήματα πλημμεληματικού χαρακτήρα του Κώδικα Οδικής Κυκλοφορίας (ΚΟΚ), στην δε Εισαγγελία Πρωτοδικών Θεσσαλονίκης αντίστοιχα περίπου 20.000 μηνύσεις, στην δε Εισαγγελία Πρωτοδικών Αθηνών περίπου 20.000 μηνύσεις για πλημμελήματα υγειονομικών διατάξεων] να «υποβιβασθούν» αυτές σε πταίσματα και να δικάζονται από τα Πταισματοδικεία.

Με την λύση αυτή επιτυγχάνεται, αφενός εξορθολογισμός της εν γένει ποινικής διαδικασίας, αφετέρου η ποινική αξίωση της πολιτείας για τον κολασμό αυτών των αδικημάτων παραμένει ακέραιη. Επιπροσθέτως δε, ακώλυτα μπορεί να παρατηρηθεί ότι οι προτεινόμενες με το παρόν Σχέδιο Νόμου ποινές για τις πταισματικές πλέον παραβάσεις, δεν απέχουν πολύ από τις απειλούμενες στους νόμους πλημμεληματικές ποινές.

Έτσι, προτείνεται η τιμωρία σε βαθμό πταίσματος των ακόλουθων αδικημάτων [που σήμερα τιμωρούνται ως πλημμελήματα]: (α) Όλων των σε βαθμό πλημμελήματος τιμωρουμένων αξιοποίνων πράξεων που προβλέπονται στον ΚΟΚ, με εξαίρεση τις διατάξεις των άρθρων 34 παρ. 12 [κατάληψη οδοστρώματος εθνικών ή άλλων οδών], 43 παρ. 2 α΄, β΄ και 4 [εγκατάλειψη αβοήθητου προσώπου τροχαίου ατυχήματος], 85 παρ. 5 [παραποίηση ή εξαφάνιση στοιχείων αναγνώρισης οχήματος] και 98 παρ.2 [κατοχή και χρήση πλαστής άδειας οδήγησης], (β) Όλων των παραβάσεων του Υγειονομικού Κανονισμού και των παραβάσεων όλων των Υγειονομικών Διατάξεων του άρθρου 1 του Ν. 2520/1940, (γ) Όλων των βασιλικών και προεδρικών διαταγμάτων που τιμωρούνται με βάση τις διατάξεις του άρθρου 3 του Ν. ΓΠΛΔ/1911, όπως κωδικοποιήθηκαν σε ενιαίο κείμενο με το β.δ. της 25.8/5.9.1920 περί κωδικοποιήσεως των περί υγιεινής και ασφαλείας των εργατών διατάξεων, (δ) Των διατάξεων νόμων περί χρονικών ορίων εργασίας, (ε) Όλων των παραβάσεων του ν. 2734/1999 περί εκδιδομένων με αμοιβή προσώπων και (στ) Όλων των προεδρικών διαταγμάτων του άρθρου 12 παρ. 1 του ν. 1481/1984, για τον έλεγχο της λειτουργίας των δημοσίων κέντρων. Ορίζεται δε, ότι οι παρεπόμενες ποινές ή διοικητικές κυρώσεις που τυχόν προβλέπονται σε όλες τις ως άνω διατάξεις εξακολουθούν να ισχύουν και δεν θίγονται με τις διατάξεις του παρόντος και ακωλύτως, συνεπώς, μπορούν να επιβάλλονται από τα δικάζοντα τις πράξεις αυτές δικαστήρια (: πταισματοδικεία).

Άρθρο 32

Με το άρθρο 48 παρ.4 του ν. 3772/2009, αντικαταστάθηκε η παρ. 1 του άρθρου 88 του ν. 3386/2005 και ορίστηκε ότι το αδίκημα της μεταφοράς και προώθησης λαθρομεταναστών στο εσωτερικό της χώρας και εν γένει διευκόλυνσης εισόδου τους στη χώρα, τιμωρείται αδιακρίτως με πρόσκαιρη ή ισόβια κάθειρξη. Με την τροποποίηση αυτή, σκοπήθηκε, όπως προκύπτει από την αιτιολογική έκθεση της σχετικής τροπολογίας, «η αναθεώρηση ορισμένων διατάξεων του ισχύοντος νομικού πλαισίου ώστε να αντιμετωπισθεί αποτελεσματικά» το πρόβλημα της λαθρομετανάστευσης, το οποίο «έχει λάβει τα τελευταία χρόνια εκρηκτικές διαστάσεις […] και έχει αναδειχθεί ως μείζον κοινωνικό και εθνικό ζήτημα». Και η νομοθετική παρέμβαση επιχειρούσε «να λειτουργήσει αποτρεπτικά στο πεδίο της λαθρομετανάστευσης, με αυστηροποίηση των ποινικών και διοικητικών κυρώσεων […]» (βλ. την Αιτιολογική Έκθεση σε ΠοινΧρ ΝΘ΄ σελ. 762, σημ. 10).

Η αυστηροποίηση, όμως, των διατάξεων, δεν επέφερε τα αναμενόμενα αποτελέσματα και δεν υπήρξε ανάσχεση της εν λόγω εγκληματικής δραστηριότητας, όπως τούτο προκύπτει από τα σχετικά στοιχεία που παρείχαν οι αρμόδιες Εισαγγελίες. Ακόμη, το και σπουδαιότερον, με τη νέα ρύθμιση, που αναγάγει όλες τις πράξεις μεταφοράς, προώθησης και εν γένει διευκόλυνσης εισόδου λαθρομεταναστών στο εσωτερικό της χώρας σε κακουργήματα, δεν υφίσταται πλέον η δυνατότητα εφαρμογής επ' αυτών της αυτόφωρης διαδικασίας, (η οποία εφαρμόζεται μόνο σε πλημμελήματα), με συνέπεια να μην «απορροφάται», κατά τις εκτιμήσεις των αρμόδιων εισαγγελικών αρχών, το 90% περίπου της άνω εγκληματικής δραστηριότητας, αλλά, αντίθετα, όλος ο όγκος των υποθέσεων να οδεύει προς την κυρία ανάκριση, με όλες τις εντεύθεν συνέπειες [: υπέρμετρη απασχόληση των ανακριτών, προσωρινή κράτηση, αιτήσεις αντικατάστασης αυτής, εξακολουθήσεις, παρατάσεις της προσωρινής κράτησης με έκδοση βουλευμάτων κ.λπ.].

Η προϊσχύουσα διάταξη, η οποία τα βασικά εγκλήματα τα τιμωρούσε ως πλημμελήματα, με φυλάκιση τουλάχιστον ενός έτους για κάθε μεταφερόμενο άτομο, και κατά τους ορισμούς του άρθρου 94 παρ. 1 ΠΚ, η καταγιγνωσκόμενη από το δικαστήριο της αυτόφωρης διαδικασίας ποινή μπορούσε να φτάσει μέχρι τα δέκα χρόνια, ήταν πολύ ορθή και αντιμετώπιζε αρκούντως το ζήτημα, ανταποκρίνονταν δε και στο περί δικαίου αίσθημα, αφού η εγκληματική συμπεριφορά και οι φερόμενοι ως δράστες αυτής κρίνονταν άμεσα από το δικαστήριο, εντός το πολύ τριών ημερών. Κρίνεται, συνεπώς, ότι είναι αναγκαία η επαναφορά της, με μόνη διαφοροποίηση, ότι το ένα κακούργημα γίνεται συγκεκριμένης διακινδύνευσης (απαιτούν να προέκυψε πράγματι κίνδυνος για άνθρωπο), στο δε άλλο η απειλούμενη ποινή αντί της ισόβιας κάθειρξης γίνεται πρόσκαιρη κάθειρξη τουλάχιστον δέκα ετών.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Δ΄
ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΣΗ ΤΟΥ ΚΩΔΙΚΑ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΥ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΩΝ ΚΑΙ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ ΔΙΚΑΣΤΙΚΩΝ ΛΕΙΤΟΥΡΓΩΝ

Άρθρο 33 παρ. 1

Η αξιολόγηση των εισαγγελικών λειτουργών από τον επιθεωρητή πρέπει να περιλαμβάνει και τις εκδιδόμενες διατάξεις, ιδίως αυτές με τις οποίες αρχειοθετούνται δικογραφίες μετά τη διενέργεια προκαταρκτικής εξέτασης. Από τη διατύπωση αυτών των διατάξεων μπορεί να εκτιμηθεί η ανάληψη πρωτοβουλίας και ευθύνης από τον εισαγγελικό λειτουργό να περατώσει μια δικογραφία με την αρχειοθέτηση, η ουσιαστική και νομική της τεκμηρίωση και η επιβαλλόμενη επεξεργασία όλου του αποδεικτικού υλικού. Έτσι παρέχεται κίνητρο στους εισαγγελικούς λειτουργούς να αποφεύγουν την παραπομπή στο ακροατήριο, στις περιπτώσεις που αυτή δεν δικαιολογείται από τις συλλεγείσες αποδείξεις, και με τον τρόπο αυτό να μην επιβαρύνεται άσκοπα η κύρια διαδικασία, όπως προκύπτει από το δυσανάλογα μεγάλο αριθμό αθωωτικών αποφάσεων των πρωτοβάθμιων δικαστηρίων.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ε΄
ΤΕΛΙΚΕΣ ΚΑΙ ΜΕΤΑΒΑΤΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

Άρθρο 34

Την προτεινομένη ρύθμιση επιβάλλει η ανάγκη κάλυψης της νυχτερινής εργασίας και εργασίας Κυριακών και λοιπών εξαιρέσιμων ημερών, των υπαλλήλων των Καταστημάτων Κράτησης, κατά το χρονικό διάστημα 1 Μαρτίου έως 30 Ιουνίου 2010, επειδή η απόφαση κατανομής των ανωτέρω ωρών στα Καταστήματα Κράτησης για το Α΄ εξάμηνο 2010, καταργήθηκε από 1.3.2010, σύμφωνα με τις διατάξεις της παρ. 4 του άρθρου 6 του ν. 3833/2010 «Προστασία της εθνικής οικονομίας - Επείγοντα μέτρα για την αντιμετώπιση της δημοσιονομικής κρίσης».

Παρά το γεγονός ότι η διαδικασία έκδοσης της προβλεπόμενης από τις ανωτέρω διατάξεις ΚΥΑ των Υπουργών Οικονομικών και Δικαιοσύνης Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων, ξεκίνησε άμεσα με συνεχή συνεργασία των αρμόδιων υπηρεσιών των δύο Υπουργείων, προκειμένου να εξασφαλισθεί η καλύτερη δυνατή ρύθμιση που ο περιορισμός των πιστώσεων και η ανάγκη εύρυθμης λειτουργίας των Καταστημάτων Κράτησης, επέβαλε, η απόφαση δημοσιεύθηκε στις 31 Ιουλίου 2010 έχοντας αναδρομική ισχύ ενός μήνα και ως εκ τούτου δεν είναι δυνατή η αποπληρωμή δεδουλευμένων ωρών των υπαλλήλων των Καταστημάτων Κράτησης για το χρονικό διάστημα 1.3.2010 έως 30.6.2010.

Άρθρο 35

Με τις διατάξεις του άρθρου αυτού (παράγραφοι 1 έως 3) ρυθμίζεται η τύχη των εκκρεμών υποθέσεων, ενόψει των νέων ρυθμίσεων, και ορίζεται ότι όσες υποθέσεις έχουν παραπεμφθεί στο ακροατήριο του αρμοδίου μέχρι τη δημοσίευση του παρόντος νόμου δικαστηρίου εκδικάζονται από αυτό, εκτός από τις υποθέσεις του άρθρου 31 (: τα πλημμελήματα που μετατρέπονται σε πταίσματα), οι οποίες καταλαμβάνονται αμέσως από τις νέες ρυθμίσεις, προς άμεση αποσυμφόρηση του μονομελούς πλημμελειοδικείου. Ακόμη, με τις παραγράφους 4 έως 9, ορίζεται η γρήγορη εκδίκαση, με την ταχεία διαδικασία της αυτόφωρης διαδικασίας, των υποθέσεων των κρατουμένων, ως προς τους οποίους πρέπει να τύχουν άμεσης εφαρμογής οι νέες ρυθμίσεις των άρθρων 56, 82, 99, 100 και 105 του ΠΚ. Επίσης, από τη θέση σε ισχύ του νόμου, παύει η κράτηση ατόμων που κρατούνται σε σωφρονιστικά καταστήματα οφείλοντα μόνο τα δικαστικά έξοδα. Με τη διάταξη αυτή, τονώνεται και ενδυναμώνεται ο ανθρω-

πιστικός και κοινωνικός χαρακτήρας του ποινικού μας συστήματος.

Άρθρο 36

Στο άρθρο αυτό περιέχονται οι καταργούμενες διατάξεις και ειδικότερα:

α) το άρθρο 16 του ν. 3772/2009. Για το λόγο ότι η διάταξη αυτή έρχεται σε σαφή αντίθεση με τις ρυθμίσεις που περιέχονται στο άρθρο 82 του Ποινικού Κώδικα, όπως τροποποιείται με το σχέδιο νόμου.

β) τα άρθρα 100Α, 316, 317, 318, 319, 320, 321, 379, 393, 395, 402, 404 παρ. 5 και 384Α του Ποινικού Κώδικα. Επειδή: i) για τις διατάξεις των άρθρων 100Α, 379, 393, 395, 402, 404 παρ. 5 διαλαμβάνονται νέες ρυθμίσεις στο σχέδιο νόμου, ii) η διατήρηση των προβλεπομένων στα άρθρα 316, 317, 318, 319, 320 και 321 εγκλημάτων, που αναφέρονται στη μονομαχία, συνιστά σαφή αναχρονισμό (στη Γερμανία έχουν καταργηθεί από το έτος 1969) και ως εκ τούτου η κατάργησή τους αποτελεί αναγκαίο βήμα ποινικού εξορθολογισμού και iii) η διατήρηση της διάταξης του άρθρου 384Α δεν απηχεί καμία πραγματική αντεγκληματική ανάγκη, φέρει παρωχημένο ιδεολογικό στίγμα, δεν προστατεύεται με αυτήν η ιδιοκτησία, το «κοινό αίσθημα» δεν συνιστά αγαθό αλλά υποκειμενική αόριστη έννοια και εν τέλει η απαξία του εγκλήματος εγκλωβίζεται ανεπίτρεπτα στον τρόπο ζωής.

γ) τα άρθρα 111 παρ. 6, 245 παρ. 4 και 5, 402 δεύτερο εδάφιο, 473 παρ. 1 τελευταίο εδάφιο, 480 και 482 του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας. Για το λόγο ότι για τις διατάξεις των άρθρων αυτών διαλαμβάνονται νέες ρυθμίσεις στο σχέδιο νόμου, ενώ η κατάργηση του δεύτερου εδαφίου του άρθρου 402 αίρει ενδοσυστηματική δυσαρμονία.

δ) το πρώτο και δεύτερο εδάφιο της παρ. 10 του άρθρου 11 του ν. 2307/1995. Για το λόγο ότι έγινε συνολικότερη ρύθμιση, στο άρθρο 31 παρ.3 του σχεδίου νόμου.

ε) τα εδάφια που προστέθηκαν, με το άρθρο 2 του ν. 3346/2005, στο άρθρο 17 στοιχ. Β΄ παρ. 1 του ν. 1756/1988. Πρόκειται για τα εδάφια με τα οποία εισήχθη ο θεσμός των αποκλειστικά προεδρευόντων στα ποινικά δικαστήρια (:πρωτοδικεία και εφετεία Αθηνών, Πειραιώς και Θεσσαλονίκης) δικαστών, ο οποίος καταργείται με το σχέδιο νόμου.

στ) κάθε άλλη διάταξη που αντίκειται στις ρυθμίσεις του παρόντος. Όπως ιδίως οι διατάξεις των νόμων που ρυθμίζουν αλλιώς, αφενός την ιδιάζουσα δωσιδικία προσώπων, αφετέρου τον τρόπο περάτωσης της κύριας ανάκρισης.

Άρθρο 37

Με το άρθρο αυτό καθορίζεται η έναρξη ισχύος του νόμου.

Αθήνα, 2 Νοεμβρίου 2010

ΟΙ ΥΠΟΥΡΓΟΙ

ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ, ΑΠΟΚΕΝΤΡΩΣΗΣ ΚΑΙ ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗΣ ΔΙΑΚΥΒΕΡΝΗΣΗΣ	ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ
Ι. Ραγκούσης	Γ. Παπακωνσταντίνου
ΕΘΝΙΚΗΣ ΑΜΥΝΑΣ	ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗΣ, ΔΙΑΦΑΝΕΙΑΣ ΚΑΙ ΑΝΘΡΩΠΙΝΩΝ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΩΝ
Ευάγ. Βενιζέλος	Χ. Καστανίδης

Τροποποιούμενες και καταργούμενες διατάξεις με το Σχέδιο Νόμου «Εξορθολογισμός και βελτίωση στην απονομή της ποινικής δικαιοσύνης»

1. Με το άρθρο 1 αντικαθίσταται το άρθρο 82 του Ποινικού Κώδικα, π.δ.283/1985(Α΄106), όπως τροποποιήθηκε με το άρθρο 1 του ν.2207/1994(Α΄65), το άρθρο 1 του ν.2408/1996 (Α΄104), το άρθρο 13 του ν.2721/1999(Α΄112) ,το άρθρο 16 του ν.3727/2008 (Α΄ 257), το άρθρο 16 του ν.3772/2009(Α΄112) ,ως εξής:

1. Η υπερβατική της εξαιθήρας ποινή που δεν υπερβαίνει το ένα έτος, μετατρέπεται σε χρηματική ποινή ή πρόστιμο.

2. Η υπερβαίνουσα κατά τη εξαιθήρας ποινή η οποία είναι μεγαλύτερη από ένα έτος, και δεν υπερβαίνει τα δύο, μετατρέπεται σε χρηματική, εκτός εάν ο δικαστής ενόψει ιδιαίτερων και το δικαστήριο με ειδικά πιστοποιητικά αιτιολογεί ότι η μετατροπή της δεν θα αποτελεί τη δράση από την τέλεση άλλων αξιόποινων πράξεων.

Σε κάθε φυλάκιση πέντε των δύο ετών, αν έχει κριθεί ότι οι οιωνδήποτε τρόποι τη ποινής και τα ίδια εκτίει ο δίδει το δεν υπερβαίνει τα δύο έτη, τα τμήματα πλημμελειοδικείο του τόπου Κράτησης υπέρ από ο.τ.ρ. κατά και μετατρέπει πλήρο σε χρηματική ποινή, εκτός αν με ειδική αιτιολογία κρίνει ότι η εν γένει συμπεριφορά του καταδίκου κατά τη χρόνο εκτίσης της ποινής σε χρηματική ποινή δεν αρκεί για αποτρέψει ο κατάδικος από την τέλεση άλλων αξιόποινων πράξεων. Κατά της υπόψεως ο κατάδικος μπορεί να ασκήσει έφεση. Κατά τα λοιπά εφαρμόζεται η παράγραφος 5 του παρόντος.

Η υπερβαίνουσα κατά τη εξαιθήρας ποινή η οποία είναι μεγαλύτερη από δύο έτη και δεν υπερβαίνει τα τρία, μετατρέπεται με απόφαση του δικαστηρίου εξαιρέσει αν αιτιολογεί, ότι η μετατροπή σε χρηματική, ενόψει δικαστηρίου κρίνει ότι η μετατροπή εκεί ή θα αποτρέψει τη δράση από την τέλεση άλλων αξιόποινων πράξεων.

3. Το ποσό της μετατροπής καθορίζεται με ειδικά αιτιολογημένη απόφαση. Αποδεί ότι η οικονομική κατάσταση του κατάδικου. Κάθε ημέρα φυλάκισης υπολογίζεται σε ποσό χιλίων πεντακοσίων ένα χιλιάδες χιλιάδων δραχμών (1.500 ΕΥΡΩ ΠΕΝΗΝΤΑ ΕΝΝΙΑ [59,30] ΕΥΡΩ) βλ. δισταξίες και τρεις μετατροπή σε ευρώ στο άρθρο 6] και κάθε ημέρα Κράτησης σε ποσό πεντακοσίων έως πέντε χιλιάδων δραχμών [ΠΡΙΑ (3.00) ΕΥΡΩ ΕΝΑ ΧΙΛΙΑΔΕΣ (15,00) ΕΥΡΩ] βλ. δισταξίες και τρεις μετατροπή σε ευρώ στο άρθρο 6]
Δεν η κατάδικος, αδυνατεί λόγω της οικονομικής του κατάστασης να καταβάλει το κατώτατο ύψος της μετατροπής και το υπόλοιπο δεν οφείλεται σε ολοκληρώνει, τα δικαστή σε μπορεί με ειδικά αιτιολογημένη απόφασή, του, να μειώσει το ύψος της μετατροπής μέχρι του ενός τρίτου του κατώτατου ορίου.

4. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Δικαιοσύνης και Οικονομικών μπορεί να αναπροσαρμόζονται τα προβλεπόμενα στην παρ. 3 ποσά μετατροπής των περιορισμένων της ελευθερίας ποινών.

5. Σε περίπτωση μετατροπής της στερητικής της ελευθερίας ποινής σε χρηματική ποινή ή πρόστιμο, η αρχική ποινή εκτίεται, μέχρι να καταβληθεί ο ή δηλαδή τμήμα ολόκληρο το ποσό η μετατροπής.

Με διάταξη ύστερα του αιτιολογεί η πλημμελειοδικών, που εκδίδεται μετά από αίτηση εκείνου που καταδικάσθηκε, μπορεί να επιτρέπει σε αυτόν η καταβολή του ποσού της μετατροπής εφάπαξ ή σε δόσεις, ακόμα σε δύο ετών στο ύψος της κατάδικη. Η ρύθμιση αυτή γίνεται κρίνει ότι ο κατάδικος κατάδικοσθήκε ή η βλάβη σε πράξη και ειδικότερα οικονομική αδυναμία, ή από την εκτίμηση του. Τα επιγράμματα κάτω του δυνατότητα και τα ίδια χρέη της προσωπικότητάς του ενεργά πιθανολογείται ότι θα συνεισφέρει στην ανοχή κατάβολής κ.λ.π. ή η πρακτικώς ότι η μετατροπή της ποινής του σε παροχή κοινωφελούς εργασίας, αλλά το δικαστήριο κρίνει ότι η παροχή αυτή, εργάζεται ότι τα ενεργά δεν είναι εφικτή για λόγους ανικανότητας ή η ζωή του. Με την ίδια

[illegible] ποινής, και μπορεί να επιβάλλονται περιορισμοί και όροι, εφόσον αυτοί είναι απολύτως αναγκαίοι και ανάλογοι προς τους σκοπούς της ποινής, τις επαγγελματικές δραστηριότητες και τις οικογενειακές κάθε εκείνου που καταδικάσθηκε. Αν εκείνος που καταδικάσθηκε δεν τηρεί τις προϋποθέσεις που τέθηκαν για την εκτίμηση του κινδύνου της υποτροπής ή των δικαιών του ή αν δεν συμμορφώνεται με τους περιορισμούς ή τους όρους που τον συνοδεύουν, η εκτέλεση της ποινής, αν κρίνεται αναγκαίο με σκοπό δικαστική απόφαση, διατάσσεται η εκτέλεση της ποινής. Αν εκείνος που καταδικάσθηκε δεν μπορεί λόγω παραβάσεως της ο κόσμου της του οδηγούμενος του δεν αφεθεί ως υπαιτίου του, να τηρήσει προϋποθέσεις που τέθηκαν για την εκτίμηση του κινδύνου της υποτροπής η δόσεις του, μπορεί με αίτησή του που υποβάλλεται στον αυτοψία πληρεξούσιο κάνει πριν τη λήξη της προθεσμίας να ζητήσει μόνο μία φορά την παράταση της τη ποινή γι' αυτό λόγο. Η διάταξη, που επιτυγχάνει πληρεξουσιότητα που αναφέρεται στο κατά την παρούσα παράγραφο πρόσκαιρο γεγονός, μη ενεργεί κάτω από τον διπλάσιο χρόνο από τη χορήγηση ενός εφετείου.'

Η ποινικοποιητική της ελευθερίας μπορεί που είναι μεγαλύτερη από ένα μήνα και ίσο μεγαλύτερη με χρηματική ποινή ή ποινή μεταβάλλεται σε ποινή παροχής κοινωφελούς εργασίας, αν το ζητεί ή το αποδέχεται εκείνος που καταδικάσθηκε η παροχή τέτοιας εργασίας στο συγκεκριμένο καταδικασμένο άτομο. Η περιορισμένη της ελευθερίας ποινή που είναι μεγαλύτερη από δύο έτη, κανείς δεν μπορεί να μετατρέπεται σε ποινή παροχής κοινωφελούς εργασίας, αν το ζητεί ή το αποδέχεται εκείνος που καταδικάσθηκε και εφόσον η παροχή τέτοιας εργασίας στο συγκεκριμένο καταδικασμένο είναι ωφελή'.

Για την εφαρμογή του προηγούμενου εδαφίου, στην περίπτωση κάθε φορά ποινή φυλάκισης, αρκεί η βαρύτερη ποινή φυλάκισης να μην υπερβαίνει τα τρία έτη.'

Η στέρηση της ελευθεριάς ποινή για οποιαδήποτε εκλημμένα εκτός από εκείνες για τις οποίες μεταβάλλεται ποινή σε ποινή παροχής κοινωφελούς εργασίας δεκαπέντε ή εκείνες που αναφέρονται κατά τις γενικές διατάξεις ή οικονομικές εκμεταλλεύσεις της γενικής ζωής με δόλο, εκτός και μπορεί να μετατρέπεται, αν η δράστης κάνει αμέσως πριν τέλος τη δίκη, σε ποινή παροχής κοινωφελούς εργασίας, αν το ζητεί ή το αποδέχεται εκείνος που καταδικάσθηκε.'

7. Αν το δικαστήριο αποφασίσει τη μετατροπή της ποινής φυλάκισης σε παροχή κοινωφελούς εργασίας κατά το προηγούμενο παράγραφο, καθορίζει συγχρόνως στην απόφασή του και τον αριθμό των ωρών κοινωφελούς εργασίας, που αντιστοιχούν σε κάθε ημέρα φυλάκισης. Κάθε ημέρα φυλάκισης μετατρέπεται σε παροχή κοινωφελούς εργασίας τεσσάρων ωρών, το ελάχιστο. Λαμβάνοντας υπόψη τις προσωπικές συνθήκες του καταδικασμένου, μπορεί να περιορίσει την καινοτομική εργασία μέχρι δύο ή να την αυξήσει έως εξ ώρες για κάθε ημέρα ποινής φυλάκισης. Ο εισαγγελέας εκτελεσμός της ποινής ορίζει ημέρες, ώρες και εκτελεστή η ποινή, με διαταγή του την υπηρεσία, τον οργανισμό ή τα πρόσωπα προς τα οποία θα παρασχεθεί η κοινωφελής εργασία και τον χρόνο παροχής της. Ο χρόνος αυτός ορίζεται εντός διαστήματος που αρχίζει από τη στιγμή της επιβολής κατά την οποία γίνεται εκτελεστή η απόφαση και λήγει σε χρόνο που δεν μπορεί να υπερβεί το τριπλάσιο της διάρκειας της ποινής που του επιβλήθηκε.

8. Η κοινωφελής εργασία παρέχεται χωρίς αμοιβή σε υπηρεσίες του κράτους, των οργανισμών του κράτους αυτοδιοίκησης, των νομικών προσώπων του δημοσίου τομέα ή σε μη κερδοσκοπικά κοινωφελή νομικά πρόσωπα ιδιωτικού δικαίου, ή και άλλα, τα οποία ορίζονται με την υπουργική απόφαση του τελευταίου εδαφίου. Μπορεί επίσης να παρέχεται και σε παροχή υπηρεσιών προς τους πολίτες, αν κατέστη ανάπηρος και δυσφορούν ή καταδικασμένος και ο πολίτης. Την εκτέλεση της κοινωφελούς εργασίας εποπτεύει ο εισαγγελέας κοινωνικής πρόνοιας, εκτός αν το δικαστήριο ή η διοίκηση διαφορετικά.

Η ώρα στην οποία παρέχεται το έργο των επιμέρους κοινωνικής προνοίας ή αν στην κάθε παροχής της κοινωφελούς έργου δεν μπορεί πάρκες πριν μέρες

απαγορεύεται η εν λόγω εργασία, η συγκεκριμένη κοινωφελής εργασία δεν έχει πάντοτε επιβάλλει από ιδιώτες μέλη, η επίβλεψη της εκτέλεσης της κοινωφελούς εργασίας ανατίθεται σε δύο μέλη της δικαιοσύνης, μέλη συλλογικών οργάνων ή σε υπαλλήλους των υπηρεσιών ή των νομικών προσώπων στα οποία παρέχεται η εργασία υπό την ευθύνη του δεύτερου μέλους παραγραφή 2 του τόπου παροχής της εργασίας."

Με απόφαση του Υπουργού Δικαιοσύνης και των τριών άλλων συναρμόδιων υπουργών καθορίζονται και η οργάνωση της παροχής κοινωφελούς εργασίας, η διαδικασία επιλογής, ανάθεσης και παρακολούθησης της σχετικής εργασίας κάθε άλλο σχετικό θέμα."

3 "Αν ο υπόδικος κρίνει ότι η καταδικασθείσα εργασία παρέχεται εκτός ωραρίου, μπορεί να ασκήσει ένσταση ενώπιον του δικαστηρίου εντός δέκα ημερών από τη στιγμή κατά τη οποία πληροφορήθηκε ότι η εργασία παρέχεται εκτός ωραρίου."

Αν η εργασία δεν παρέχεται σύμφωνα με τον καθορισμένο στο πρώτο εδάφιο χρόνο η παράβαση θεωρείται πλημμέλημα, με βάση τα ίδια δεδομένα η παράβαση κοινωφελούς εργασίας, και η υπολοίπου της ποινής εκτίεται. Το δικαστήριο μπορεί εξίσου μετά από αίτηση του καταδικασθέντος, μετά από γνώμη του καταδικασθέντος, να αντικαταστήσει την ποινή με χρηματική.

Σε κάθε περίπτωση παράβασης η παράβαση κοινωφελούς εργασίας ενημερώνει σχετικά με έγγραφό του τον αρμόδιο εισαγγελέα, ο οποίος μπορεί να ερευνά και αυτεπαγγέλτως κάθε φορά αν η εργασία παρέχεται.

Αν ο εισαγγελέας έστω και από εκείνον που καταδικάσθηκε διαπιστώσει ότι η ποινή παρέχει από απαιτήσεις του άλλου η πλημμελή εργασία, ζητεί από την εκτέλεση της περιορισμένης ή της ελευθέρας ή της χρηματικής ποινής ή του προστίμου".

Κατά της απόφασης του εισαγγελέα επιτρέπεται προσφυγή στον καταδικασθέντα εντός δέκα ημερών από της κοινοποίησής της, με δήλωσή του στο αρμόδιο πταισματοδικείο του τόπου παραμονής του ή στο διευθυντή των φυλακών, ο οποίος τη διαβιβάζει αμέσως στον αρμόδιο εισαγγελέα. Η προσφυγή απευθύνεται στο τριμελές πλημμελειοδικείο του τόπου παροχής της εργασίας, δεν έχει αναστολικό αποτέλεσμα. Όταν η προσφεύγων δεν υποβάλλει στην εκτέλεση της περιορισμένης της ελευθέρας ποινής ή της χρηματικής ποινής ή του προστίμου", και ασκείται για συζήτηση κατά την πρώτη μετά την υποβολή της δικάσιμο, κατά την οποία προσφεύγει ο προσφεύγων ωφελεί κλήτευση.
Ανεξάρτητα της ανάλογης εφαρμογής διάταξη αυτή σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 349 Κ.Π.Δ. σε μετά δικάσιμο ο κλητεύεται ο προσφεύγων. Σε περίπτωση ανεξάρτητα το δικαστήριο μπορεί να διατάξει εξαίρεση εκτέλεσης της διαταγής του εισαγγελέα μέχρι να εκδοθεί απόφαση επί της προσφυγής. Αν ο προσφεύγων δεν εμφανιστεί, η προσφυγή απορρίπτεται ως ανυποστήρικτη. Σε κάθε περίπτωση το δικαστήριο αποφασίζει αιτιολογημένα σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 341 του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας.

10. Η περιορισμένη της ελευθέρας ποινή, που μετατρέπεται σε χρηματική ή παίρνει τη μορφή κοινωφελούς εργασίας, διατηρεί το χαρακτήρα της περιορισμένης της ελευθέρας ποινής και μόνο η υπόλοιπη ώρα, ύστερα από τη κατά μετατροπή ποινής. Αποκλείεται όμως η υπαγωγή στο ποινής που μετατράπηκε και προστίθεται στις ώρες την καταβολή του ποσού της μετατροπής, εάν η λήψη κοινωφελούς εργασίας, με ποινή περιορισμένη της ελευθέρας που δεν υπόκειται σε μετατροπή ή δεν αντιστοιχεί.

11. Η μετατροπή κατά τις προηγούμενες παραγράφους ισχύει στις περιπτώσεις καταδίκης γι' ο ενκλήματα εφαρμόζουν και η νέα έγκλημα που τιμωρείται από τις διατάξεις του Στρατιωτικού Ποινικού Κώδικα. Διατάξεις του Πολιτικού Κώδικα ή ειδικών ποινικών νόμων, που ορίζουν η υποβάθμιση σε άλλο τρόπο η μετατροπή των στερητικών της ελευθερίας ποινών σε χρήματα ή κοινωφελή εργασία η εξαίρεση άλλως την ενεργεί η μετατροπή, εξαιρούνται με την επιφύλαξη του παραγράφου εξαίρεσης."

"12. Η παραβίαση του άρθρου αυτού δεν προϋποθέτει αμετάκλητη καταδικαστική απόφαση".

"13. Αν το δικαστήριο παρέλειψε να αποφανθεί περί μετατροπής ποινής υπερήμερης της διατροφής, με αίτημα του στο δικαστήριο που εξέδωσε την απόφαση, αυτός που καταδικάζει μπορεί να ζητήσει τη μετατροπή".

2. Με το άρθρο 2 αντικαθίσταται η παράγραφος 1 του άρθρου 99 του Ποινικού Κώδικα (π.δ.283/1985), όπως αντικαταστάθηκε με την παρ.2 του άρθρου 1 του ν.2207/1994(Α'65) και την παρ.3 του άρθρου 2 του ν.2479/1997(Α' 67) , που ορίζει τα εξής:

"1. Αν κάποιος, που δεν έχει καταδικασθεί αμετάκλητα για κακουργήμα, η παραβίαση αυτή περιορίστηκε στη παραβίαση μόνο μιας διάταξης, με μόνες τις περισσότερες αποφάσεις, που οι ποινές δεν υπερβαίνουν τα δυνατά, το ανώτερο όριο, καταδικασθεί σε ποινή φυλάκισης δεν υπερβαίνει τα δύο έτη, το δικαστήριο με τη απόφασή του διατάσσει την αναστολή εκτέλεσης της ποινής για ορισμένο διάστημα, που δεν μπορεί να είναι κατώτερο από τρία και ανώτερο από πέντε έτη, εκτός αν κρίνει με βάση ειδικά ελαφρυντικά ότι η πλήρης αποφάσεις η εκτέλεση της ποινής κατά το άρθρο 84 είναι απολύτως αναγκαία για να αποτρέψει τον καταδικασθέντα από την τέλεση νέων αξιοποίνων πράξεων".

3. Με το άρθρο 3 αντικαθίστανται ο τίτλος και το άρθρο 100 του Ποινικού Κώδικα (π.δ.283/1985), όπως τροποποιήθηκε με το άρθρο 1 ν.2207/1994 , που ορίζουν τα εξής:

"Προϋποθέσεις για τη χορήγηση της αναστολής εκτέλεσης μεγαλύτερη των δύο και μέχρι τριών ετών".

"1. Αν κάποιος καταδικαστεί σε ποινή φυλάκισης μεγαλύτερη των δύο και μέχρι τριών ετών και συντρέχουν οι προϋποθέσεις του άρθρου 99, το δικαστήριο μπορεί με την απόφασή του να διατάξει την αναστολή εκτέλεσης της ποινής για ορισμένο διάστημα, που δεν μπορεί να είναι κατώτερο από πέντε έτη.

Η αναστολή της εκτέλεσης μπορεί να χορηγηθεί αν το δικαστήριο από την έρευνα των περιστάσεων κάτω από τις οποίες τελέστηκε η πράξη και από τον τρόπο της, της προηγούμενης ζωής και του χαρακτήρα του καταδικασθέντος κρίνει ότι η εκτέλεση της ποινής δεν είναι αναγκαία για να τον αποτρέψει από την τέλεση άλλων αξιοποίνων πράξεων. Στην κρίση του ότι η καταδίκη πρέπει μόνη να λειτουργεί ανασταλτικά και η διάγνωση του δοκιμίου μετά την πράξη καθώς η μετάνοια που εκδήλωσε και η προθυμία του να ανταποκριθεί στις συνέπειες της πράξης του".

2. Οι λόγοι που δικαιολογούν την αναστολή της εκτέλεσης πρέπει να περιέχονται συγκεκριμένα στην απόφαση.

3. Το δικαστήριο μπορεί να εξαρτήσει την αναστολή από την προηγούμενη καταβολή των δικαστικών εξόδων, της αποζημίωσης και της χρηματικής ικανοποίησης που επιδικάσθηκε ή ολόκληρου ή μέρους αν υπάρχει κατάλληλη αιτία και πρόθεσμα για την εκπλήρωση αυτών των όρων.

4. Ο προϊστάμενος, αφαιρώντας τον υπόψιν του αναστολή, ενεργούνταις ενεργεί καταβολή εκείνες τις δόσεις από τους οποίους τον παρέχει".

4. Με το άρθρο 5 αντικαθίστανται τα εδάφια μετά το πρώτο του άρθρου 58 του Ποινικού Κώδικα (π.δ 283/1985), όπως προστέθηκαν με το άρθρο 28 του ν.2915/2001(Α' 109) που ορίζουν τα εξής:

Εκείνος που κατά εξαίρεση σε ποινή φυλάκισης για αξιοποίνες πράξεις του δημόσιου ή ναυτικού πρόστιμο δημόσιου ή κάποιο και έχει υπερβεί εξήντα πέντε έτη της ζωής του, μπορεί να εκτίσει η ποινή ή το υπόλοιπο της ποινής στην κατοικία του, αφού υποβάλει σχετική δήλωση

[illegible]

5. Με το άρθρο 6 παρ.1 αντικαθίσταται το άρθρο 384 του Ποινικού Κώδικα (π.δ.283/1985), που ορίζει τα εξής:

[illegible]

6. Με το άρθρο 7 αντικαθίσταται η παρ.3 του άρθρου 374Α του Ποινικού Κώδικα (π.δ.283/1985), που ορίζει τα εξής:

[illegible]

7. Με το άρθρο 8 αντικαθίσταται η παρ.3 του άρθρου 31 του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας, π.δ. 258/1986, (Α΄121), όπως προστέθηκε με το άρθρο 2 του ν.3160/2003(Α΄165), που ορίζει τα εξής:

[illegible]

8. Με το άρθρο 9 παρ. 1 αντικαθίσταται η παρ. 1 του άρθρου 43 του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας, π.δ.258/1986, (Α΄121), όπως τροποποιήθηκε με το **άρθρο 16 ν.3849/2010(Α΄60)**, που ορίζει τα εξής:

[illegible]

9. Με το άρθρο 9 παρ. 3 αντικαθίσταται η παρ. 3 του άρθρου 47 του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας, π.δ.258/1986, (Α΄121), όπως αντικαταστάθηκε με το άρθρο 6 ν.3160/2003, που ορίζει τα εξής:

[illegible]

10. Με το άρθρο 10 παρ.1. η παρ. 7 του άρθρου 111 του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας, π.δ.258/1986, (Α΄121), όπως αντικαταστάθηκε με το άρθρο 8 ν.1941/1991(Α΄41) αναριθμείται σε παράγραφο 6 και αντικαθίσταται το περιεχόμενό της, που ορίζει τα εξής:

γ) Τα πληρεξούσια των δικηγόρων, των υπαλλήλων, των δικηγόρων, των δικαστών ποινικής και διοικητικής δικαιοσύνης και εισαγγελέων, συμπεριλαμβανομένων των παρέδρων, των ειρηνοδικών, ειδικών ανακριτών, των μελών του Συμβουλίου της Επικρατείας, των παρέδρων και διοικητών του, των μελών του Ελεγκτικού Συνεδρίου, του Γενικού Επιτρόπου και των αντεπιτρόπων που υπηρετούν σε αυτό, καθώς και του Γενικού Επιτρόπου, του επιτρόπου και των αντεπιτρόπων της επικρατείας στα ποινικά διοικητικά δικαστήρια.

11. Με το άρθρο 10 παρ. 2 αντικαθίσταται η παρ.8 του άρθρου 111 του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας, π.δ.258/1986, (Α΄121), και αναριθμείται σε παράγραφο 7, που ορίζει τα εξής:

δ) Τα τμήματα, κατά τον ανωτέρω τρόπο, πλημμελειοδικεία, κατά τον υπαγόμενο τόπο εξαιρούνται από τη πολυμελή σύνθεση στη περίπτωση του άρθρου 111 παρ. 1 της παράγραφος κατά τον υπολογισμό του δικαστηρίου των κρίσεων σύμφωνα με το άρθρο 499.

12. Με το άρθρο 10 παρ. 3 αντικαθίσταται η παράγραφος 2 του άρθρου 112 του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας, π.δ. 258/1986 (Α΄121), που ορίζει τα εξής:

"2. Τα τμήματα των πρωτοδικείων, ναυπηγών, δικηγόρων, των δικαστών ποινικής, ποινικής και διοικητικής δικαιοσύνης και εισαγγελέων, συμπεριλαμβανομένων των παρέδρων, των ειρηνοδικών, ειδικών ανακριτών, των μελών του Συμβουλίου της Επικρατείας, των παρέδρων και διοικητών του, των μελών του Ελεγκτικού Συνεδρίου, του Γενικού Επιτρόπου και των αντεπιτρόπων που υπηρετούν σε αυτό, καθώς και του Γενικού Επιτρόπου, του επιτρόπου και των αντεπιτρόπων της επικρατείας στα ποινικά διοικητικά δικαστήρια".

13. Με το άρθρο 10 παρ. 4 αντικαθίσταται το άρθρο 114 του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας, π.δ.258/1986, (Α΄121), όπως τροποποιήθηκε με το άρθρο 6 του ν.3160/2003, που ορίζει τα εξής:

"Ποινικός Κανονισμός

Άρθρο 114

Τα μονομελές πλημμελειοδικείο δικάζει

α) Τα πλημμελήματα για τα οποία ορίζεται στο νόμο φυλάκιση με πλάγια ορίου κατώτατου τριών μηνών ή χρηματική ποινή και οι δύο ποινές κατά σύνολο:

αι) εκείνα που υπάγονται στην αρμοδιότητα των ποινικών δικαστηρίων κατά τον αριθμό, καθώς και τα συναφή με αυτά (Άρθρα 104, 111, 128),

βι) εκείνα που πλάνεται στην αρμοδιότητα του δικαστηρίου των ανηλίκων.

γι) εκείνα που τελούνται δι' εντύπου.

"δι) εκείνα των άρθρων 142, 145, 147, 149, 153, 154, 158, 159, 159, 160, 162 παρ. 1 και 2, 202, 231, 247 παρ. 1 και 2, 251, 255, 265 παρ. 1, 289, 290, 296, 298, 298 παρ. 3, 299 παρ. 1 περ. α΄, 300, 314 παρ. 1 εδ. α΄, 328, 354 παρ. 3 και 387 του Ποιν. Κώδικα."

β) Τα πλημμελήματα εκτός αυτών της περίπτωσης α΄, τα αγροτικά αστυνομικά βαθμού πλημμελήματος και τα αγροτικά αστυνομικά πλημμελήματα, καθώς και τα πλημμελήματα: αι) του Άρθρου 79 του Α.Ν. 5960/1932 "περί εμπορίας, μη των Άρθρων 1 και 2 του Α.Ν. 96/1967 "περί κυβόλης κυνηγίας κατά τον καθιστάμενον την κατοχήν και την χρήσιν εφαρμοζομένων εις Θεσσαλίας κλπ. Ελληνικής Αστυνομίας), βι) του Άρθρου 17 περ. β΄ του Ν. 1237/1963 για την "ίδρυση των πολεοδομικών σχεδίων, οικιστική ανάπτυξη και σχετικές ρυθμίσεις), γι) του πρώτου εδαφίου της παραγράφου 1 του Άρθρου 51 και της παραγράφου 4 του Άρθρου 53 του Ν. 2971/2001 "Εισόδου, παραμονή, ελληνική υπαγωγή και ένταξη αλλοδαπών σε εξέλιξη), δι) του Άρθρου 25 του Ν.1882/1990 "Μέτρα για την περιστολή της φοροδιαφυγής και άλλες διατάξεις), στ) τα πρώτα εδάφια της παραγράφου 4 του Άρθρου 43 του Ν. 2696/1999 "Κώδικας Οδικής Κυκλοφορίας),

[illegible] του Άρθρου 236 του Ν. 2448/1914 (Περ. Οργανισμός της Δικαιοσύνης και Κυβερνητικής Υπηρεσίας),
[illegible] των παραγράφων 1 και 2 του Άρθρου 10 και της παρατήρησης 3 της παραγράφου 1 του Άρθρου 2 του Ν.Δ. 1444/1972 (Περ. Λειτουργία Δημοτικών και Περιφερειακών Υπηρεσιών Ανηρμόστου Κλάδου Ραδιοδικτύων και Δήμου Υπηρεσίας Ελεγχόμενου Ραδιοδικτύου)

(1) Τη χρεωμένη κατά τον υπηρετούμενο υπηρεσιακό κάθε και τον υπηρεσιακό του κλάδο υπάλληλο εξουσία με το άρθρο 14 παρ. 1

14. Με το άρθρο 11 παρ. 2 αντικαθίσταται το στοιχ. δ΄ της παρ. 1 του άρθρου 171 του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας, π.δ.258/1986, (Α΄121), που ορίζει τα εξής
δι' την εφαρμογή, την εκπυρσόκρουση και την υπερβάσεις του κατηγορουμένου και την ορκωμοσία των δικαστηρίων που του παρέχονται, [illegible] κλπ. κλπ. με τις διατάξεις που επιβάλλει ο νόμος

15. Με το άρθρο 12 παρ. 1 αντικαθίσταται η παρ. 4 του άρθρου 243 του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας, π.δ. 258/1986, (Α΄121), όπως προστέθηκε με το άρθρο 11 ν. 3160/2003, που ορίζει τα εξής
"4. Η διάρκεια της προανάκρισης δεν μπορεί να υπερβεί τους έξι μήνες. Αν συντρέχουν εξαιρετικοί λόγοι, ο χρόνος αυτός μπορεί να παραταθεί για ανώτατο 3 μήνες με έγκριση του εισαγγελέα πρωτοδικών."

16. Με το άρθρο 12 παρ. 2 αντικαθίσταται η παρ. 4 του άρθρου 248 του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας, π.δ.258/1986, (Α΄121), όπως προστέθηκε με το άρθρο 18 ν.2721/1999 (Α΄121) που ορίζει το εξής:
"4. Ο συνολικός χρόνος εφείλει να περιορισμός της κύριας ανάκρισης μπορεί σε ένα [illegible] και τη συμπληρωματική ανάκριση μπορεί σε τρεις μήνες. Η δικογραφία μπορεί [illegible].
Οι προθεσμίες αυτές μπορούν να παραταθούν [illegible] μέχρι δύο (2) μήνες, με [illegible] αιτιολογημένη [illegible] κάθε [illegible] [illegible] δικαστικό συμβούλιο, στο οποίο η ανακριτής [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible]

19. Με το άρθρο 14 παρ. 2 αντικαθίσταται η παρ.2 του άρθρου 245 του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας, π.δ.258/1986, (Α΄121), όπως αντικαταστάθηκε με το άρθρο 12 ν.3160/2003 και τροποποιήθηκε με το άρθρο 7 ν.3189/2003 (Α 243) που ορίζει τα εξής

"2. Πρόταση στο συμβούλιο γίνεται μόνο στα πλημμελήματα αρμοδιότητας τριμελούς πλημμελειοδικείου, και εφόσον ο εισαγγελέας κρίνει ότι δεν υπάρχουν επαρκείς ενδείξεις για την τέλεσή τους, κατηγορούμενου στο ακροατήριο. Αν υπάρχουν περισσότεροι κατηγορούμενοι και δεν υπάρχουν επαρκείς ενδείξεις σε βάρος μερικών από αυτούς, η πρόταση αφορά μόνο αυτούς. Ο εισαγγελέας μπορεί να χωρήσει την υπόθεση και σε ταυτόχρονη μόνο κλήση προς δίκαση στο δικαστήριο του άρθρου 3[illegible]."

"Πρόταση επίσης δεν υποβάλλεται στο συμβούλιο γενικά και στον εισαγγελέα εφετών, όταν στο υπόβαθρο μετά τη προανάκριση η δικογραφία περιέχει πρόταση εξαίρεσης δικαστικού, ανακριτή ή τριμελούς εφετείου, κρίνει ότι δεν συντρέχουν επαρκείς ενδείξεις για την τέλεση αυτού και κατηγορούμενου στο ακροατήριο και παραγγέλλει την παραπομπή της υπόθεσης στα αρμόδια δικαστικά συμβούλια."

20. Με το άρθρο 14 παρ. 3 αντικαθίσταται το δεύτερο εδάφιο της παρ.3 του άρθρου 245 του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας, π.δ.258/1986, (Α΄121), που ορίζει τα εξής

Το δικαστήριο μπορεί να ποινίσει τον εισαγγελέα, και αν ο δράστης παραμένει αγνώστος μετά από προανάκριση και ο, τι ορίζει το άρθρο 241 παρ. 2 εδ. [illegible]."

21. Με το άρθρο 15 παρ. 1 αντικαθίσταται η παρ.1 του άρθρου 308 του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας, π.δ.258/1986, (Α΄121), όπως τροποποιήθηκε με το άρθρο 5 ν.1738/1987(Α΄200) και το άρθρο 20 ν.3160/2003, που ορίζει τα εξής

"1. Στο τέλος της κύριας ανάκρισης κηρύσσεται από το συμβούλιο των πλημμελειοδικών ότι:

Σε κάθε τέτοιο κύριο ανακριτικό κηρύσσεται αμέσως μετά την τελευταία ανακριτική πράξη στον εισαγγελέα, ο οποίος αν κρίνει ότι δεν χρειάζεται κάτι περισσότερο στον ανακριτή για να ολοκληρωθεί η ανάκριση, υποβάλλει το συνοπτικό πρόταγμα στο συμβούλιο για τον τρόπο υπόθεσης ή προσωρινό δικάσιμο για κατηγορούμενους στο ακροατήριο ή για κάθε άλλον ενεργεμένη κατηγορία κατά αυτών.

2. Στα πλημμελήματα του παραλείπονται από τις διατάξεις 1 του ν. 1500/1984 η Πρόταση της κύριας ανακριτικής κηρύσσεται από τις συμβούλιο εφετών. Σε τα πλημμελήματα η κύρια διαβιβάζεται αμέσως μετά την τελευταία ανακριτική πράξη στον εισαγγελέα, ο οποίος αν κρίνει ότι η ανάκριση δεν χρειάζεται κάτι περισσότερο, τη παραπέμπει πρόταση του στο συμβούλιο πλημμ/ών, που ορίζει νέα ημερομηνία ακόμη και για τα ίδια πλημμ/τα."

22. Με το άρθρο 15 παρ. 2 αντικαθίσταται το τελευταίο εδάφιο της παρ.3 του άρθρου 308 του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας, π.δ.258/1986, (Α΄121), όπως προστέθηκε με το άρθρο 7 του ν.3189/2003(Α΄243), που ορίζει τα εξής

Το συμβούλιο πλημμελειοδικών ενεργούνται αυτοδικαίως, αν δεν ορίσει στο ίδιο η προσωρινή κράτηση."

23. Με το άρθρο 18 παρ. 1 αντικαθίσταται η παρ.1 του άρθρου 308 του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας, π.δ.258/1986, (Α΄121), που ορίζει τα εξής

1. Το συμβούλιο μπορεί: α) να ασκεί κάποιο κάποιο [illegible] κατηγορία, β) να [illegible] ορισμένες πράξεις ή δικές, γ) να παίρνει πρόσωπο στην πλήρη δίωξη [illegible] γ. τα κακουργήματα της συνηθισμένης με πρόσκρουσης, της κλοπής, της κλοπής και ζ) ανάκλησης και του αμπρόμου. δ) να διατάσσει [illegible] ανάκριση και [illegible]

[illegible] κατηγορουμένου στο ακροατήριο του [illegible] δικαστηρίου.

24. Με το άρθρο 18 παρ. 2 αντικαθίσταται η παρ. 2 του άρθρου 309 του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας, π.δ.258/1986, (Α΄121), που ορίζει το εξής:

2. Τα συμβούλια μπορούν ένας από τους δικαστές [illegible] κρίνουν ότι [illegible] κατά τον [illegible] κάθε [illegible]. Μπορεί [illegible] τρόπο [illegible] στην [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible]

29. Με το άρθρο 20 παρ. 2 αντικαθίσταται ο τίτλος του άρθρου 275 του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας, π.δ.258/1986, (Α΄121), που ορίζει τα εξής
Δικαστήριο των ενόπλων δυνάμεων.

30. Με το άρθρο 21 αντικαθίσταται το άρθρο 432 του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας, π.δ.258/1986, (Α΄121), όπως τροποποιήθηκε με το άρθρο 12 ν.1941/1991, το άρθρο 34 ν.2172/1993, το άρθρο 20 ν.2521/1997, που ορίζει τα εξής

Άρθρο 432 -
Ανάκληση προκλήσεως

1. Αν κάποιος που παραπέμφθηκε στο ακροατήριο του πταίσματος δικαστηρίου για κακούργημα αποδιδόμενο στον τόπο της κατοικίας του, και η διαμονή του είναι άγνωστη, δεν παρουσιάζεται αυτός αυτοπροσώπως μετά από μία από την Εκδοχή που προβλέπεται και βρίσκεται σε μόνιμη με το άρθρο 156, παραπέμπεται η διαδικασία στο ακροατήριο με φυλάκη του, εφόσον υπάρχει τέτοιος φυλάκης, αυτός συλλαμβάνεται ή εμφανίζεται κατά κανόνα σε δίκη. Η διατάξη αυτή πρέπει να τηρείται σύμφωνα με το άρθρο 156 παρ. 2.

2. Αν εκείνος που παραπέμφθηκε για κακούργημα έχει αποδράσει από τις φυλακές, υπάδεν αυτόφωρο, το ανώτατο όριο που επιβάλλεται για την πρόσκαιρη κράτηση και δεν εμφανίζεται ο νόμος δικάζεται στο δικάσιμο που ορίστηκε, δικάζεται σαν να ήταν παρών, αν καλείται ως γνώστης διαμονής. Η απόφαση που εκδίδεται δεν υποβάλλεται με κανένα ένδικο μέσο.

Αν κάποιος που καταδικάστηκε αυτόλεπτο ή παρουσιάζεται μετά τη λήξη του ανώτατου ορίου της κάτω από τον τόπο, η υπόλοιπη εξαιρετικά και πάλι αν αυτός δεν εμφανίζεται στη δικάσιμο αυτή προσωρινά ή κατηγορούμενος ή αν δεν κατέστη κατά κανόνα, και, πάντα αν εκδοθεί η κατ' ανάλογο ποσοστό [illegible] η υπόλοιπη της κάτω από τον τόπο, αν υπάρχει, αν δεν υπάρχει, η υπόλοιπη ποινή.

Στις περιπτώσεις κατά τις οποίες είχε αν βάλει αν κακούργημα πάνω [illegible] κατηγορούμενος εμφανίζεται αυθόρμητος ανασταλλόμενη η εκτέλεση της ποινής [illegible] αν κακούργημα λόγω αυξήσεις εκτός [illegible] περιστατικών ή για άλλους λόγους με ουσία η ποινή μεχρι εκδόσεως υποφάσεις [illegible] νέα αυξήσεις.

Η υπόλοιπη ποινή εκείνου η οποία κατηγορούμενος ακυρώνεται [illegible] μέρος εκείνου [illegible] αντιμωλία [illegible]. Από την έκδοση της ανήμερη [illegible], ενώ [illegible] χρόνος [illegible] η νέα [illegible] αντιμωλία [illegible]. Αν [illegible] η νέα [illegible] η υπόλοιπη [illegible] η [illegible] [illegible].

3. Αν κάποιος που παραπέμφθηκε για κακούργημα [illegible] κρατείται [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible]

[illegible]

31. Με το άρθρο 22 αντικαθίστανται ο τίτλος και το άρθρο 435 του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας, π.δ.258/1986. (Α΄121), όπως αντικαταστάθηκε με το άρθρο 17 ν.3346/2005(Α 140), που ορίζει τα εξής

Άρθρο 435.

Φυλακίσεις [illegible] κατηγορουμένου

[illegible]

32. Με το άρθρο 23 αντικαθίσταται το εδάφιο δ΄ της παρ. 2 του άρθρου 471 του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας, που ορίζει τα εξής:

[illegible]

33 . Με το άρθρο 24 παρ. 1 αντικαθίσταται το άρθρο 477 του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας, που ορίζει τα εξής

Άρθρο [illegible] - [illegible] [illegible] [illegible]

36. Με το άρθρο 25 παρ. 1 αντικαθίσταται η πρώτη παράγραφος του άρθρου 483 του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας, που ορίζει τα εξής

1. Ο εισαγγελέας πλημμελειοδικών υποχρεούται να ζητήσει την ανάκληση του δικογράφου, όταν κατά παρεμπίπτον, τον κρίνει ένοχο κακουργήματος, αφού σταματήσει η δίκη πάνω σε γεγονός κατηγορούμενο και μόνο αν η πράξη αυτή δεν υπάγεται στην ποινική δικαιοδοσία ή τον κύριο εισαγγελέα.

37. Με το άρθρο 26 παρ. 2 αντικαθίσταται η τρίτη παράγραφος του άρθρου 483 του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας, που ορίζει τα εξής.

3. Ο εισαγγελέας του Αρείου Πάγου μπορεί να ζητήσει ένα ανάλογο αίτημα. Δικαιώματος με αντίστοιχη εξουσία μ' αυτήν του γραμματέα του Αρείου Πάγου, μέσα στην προθεσμία που ορίζεται στο τελευταίο εδάφιο της παρ. 2 του άρθρου 475. Τα δικόγραφα αυτής εφαρμόζονται κατ' αναλογία και στην περίπτωση αυτή. Κατά την προθεσμία η ίδια εισαγγελέας μπορεί να ασκήσει ανάκληση υπέρ του νόμου και για σπουδαίους λόγους κάθε απόφαση που εκφράζει τη δικαστική κρίση, ύστερα από βεβαίωση ότι η δικαιοσύνη δεν βλάπτεται.

38. Με το άρθρο 26 αντικαθίσταται η παρ. 1 του άρθρου 489 του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας, που ορίζει τα εξής:

1. Εκείνοι, που κατηγορούνται και οι υπόλογοι για δημόσιες καταστροφές έχουν δικαίωμα ανάκλησης σύμφωνα:

α) Κατά τη διάρκεια της ανακρίσεως και του εφετείου κατά τα άρθρα 116 αν με αυτήν ο κατηγορούμενος καταδικάστηκε σε κάθειρξη τριάντα ετών ή σε θάνατο ή σε πρόσκαιρη κάθειρξη ή σε χρηματική ποινή πάνω από χίλιες δραχμές ή σε κάθειρξη ενάντια στον νόμο ή σε κάθειρξη πάνω από δύο χρόνια ή σε φυλάκιση πάνω από τρεις μήνες ή σε χρηματική ποινή πάνω από χίλιες δραχμές ή αν επιβλήθηκε ενάντια στον κατηγορούμενο η ποινή της φυλάκισης πάνω από δυόμισι χρόνια ή σε χρηματική ή σε κατηγορούμενο ή υπόλογο ή σε κάθειρξη ή σε φυλάκιση πάνω από τρεις μήνες ή σε χρηματική ποινή πάνω από χίλιες δραχμές ή αν επιβλήθηκε ενάντια στον κατηγορούμενο η ποινή της φυλάκισης πάνω από δυόμισι χρόνια

[illegible]

3. Οι διατάξεις των παρ. 1 και 2 εφαρμοζόμενες και στην [illegible] [illegible] [illegible]

43. Με το άρθρο 30 αντικαθίσταται το άρθρο 33 του νόμου 3346/2005 (ΦΕΚ Α 140/17.06.2005), που ορίζει τα εξής.

[illegible] 86/1967 (ΦΕΚ Α [illegible]) [illegible] τα [illegible] καθώς και [illegible] [illegible] [illegible]

- Το άρθρο 100Α, 316, 317, 318, 319, 320. 321. 379. 393, 395. 402, 404 παρ. 5 και 364Α του Ποινικού Κώδικα, που εξίζουν τα εξής

Άρθρο 100Α

Αναστολή υπό εξετάσεις

1. Αν κατά τις καταδικαστικές αποφάσεις μονοετούς ή πολυετούς φυλάκισης μονοετούς ή πολυετούς κάθειρξης δίνει κατ' εφαρμογή των άρθρων 99 και 100 του Ποινικού Κώδικα το δικαστήριο μπορεί διατάζει την αναστολή εκτέλεσης της ποινής, υπό τον όρο ότι η υπόλοιπη ποινή θα μπορεί να θεωρηθεί ισοδύναμη με ποινή φυλάκισης μιας χρονικής διάρκειας ίσης με τον χρόνο κάθειρξης ή φυλάκισης που δεν μπορεί να είναι κατώτερος από τρία και ανώτερος από πέντε χρόνια.

2. Η υπό αναστολή ποινή, που αναφέρεται στο άρθρο 100Α παρ. 1, μπορεί να περιλαμβάνει τον πρόσκαιρο διωγμό και τον πρόσκαιρο δημόσιο, ιδιωτικό καθήκοντα.

Οι όροι αυτοί μπορεί να αφορούν τα εξής:

α) Στην υποχρέωση επανόρθωσης του καταδικασθέντος ανάλογα με τις δυνάμεις αν ο ίδιος ή ο ενεργός τόπος διαμονής, ή από άλλον τόπο, πάνω θα ορίσει το δικαστήριο. Η ενέργεια αποκατάστασης, που πρέπει να είναι εγγυημένη και πραγματική ισχύος, χρειάζεται στην καταδικαστική απόφαση τον ειδικούς πληροφορικούς μέτρα στις ιδιωτικές του επιχείρησης ή κοινωνικής ορμής, αποκλειστικά και μόνο αν δίνουν εγγυήσεις, αποφεύγοντας ένα ή δικαιοσύνη,

β) Στην αφαίρεση δοβατήρου ή άλλου αεροσκάφους ταξιδιωτικού εγγράφου και στην απαγόρευση εξόδου από τη χώρα, εκτός αν έχει χορηγηθεί και στην περίπτωση αυτήν, κατά το αναφερόμενο ή ο υπόλοιπο (ο) μέρος εξόδου, η οποία δεν μπορεί να υπερβαίνει τον ένα μήνα,

γ) Στην υποχρέωση του καταδικασθέντος να εμφανίζεται κατά τακτά χρονικά διαστήματα στις αστυνομικές αρχές και τόπο αρμόδιο διαμονής ή στα γραφεία της κοινωνικής υπηρεσίας,

δ) Στην αποφυλάκιση της βάσεις υδρόμετρο γενικού κανόνα διάστημα 1 και 5 μηνών, αν η ποιότητα του ανιστά παρεμβάσεις των καθηκόντων του μη αδιάφορα αρχίσει.

ε) Στην επαγγελματική ή εκπαιδευτική πράξεις πρόσκαιρα πράξεις,

στ) Στην εκπλήρωση υποχρεώσεων του καταδικασθέντος για διατροφή ή οικογένειες ή άλλα πράξεις

3. Εάστης το δικαστήριο δύναται να βρει ως όρους την τήρηση υποχρεώσεων αν πρόκειται ενόχληση βίας ο καταδικασθέντας, όπως:

α) Να μεταβαίνει σε θεραπευτικό ή ειδική υπηρεσία

β) Να μαθαίνει σε εκπαιδευτικά ίδρυμα.

γ) Να μπαίνει κοινωφελή εργασία

4. Ο δικαστήριο, κατά τον χρόνο εφαρμογής παρέχει την εκπλήρωση των όρων και υποχρεώσεις ορίζει μέρος εκείνο στον οποίο ενεργεί. Με τον ίδιο τρόπο ανάλογα ορίζουν κάθε υπόλοιπο υπολογίζεται ο χρόνος που έχουν ηθικό ον κ.τ.λ. δικαιώματα.

5. Αν κατά τη διάρκεια της ανάστολης, ο καταδικασθέντας παραβαίνει τους όρους που τον έχουν υπόψη, το δικαστήριο, ύστερα από αίτημα του αρμόδιου εισαγγελέα, κάνει τον πρόσκαιρο ή διακόπτει την έναρξη της ανάστολης. Αν η δικαστική ανάστολη είναι μικρή ο χρόνος 3 κατ' ήμισυ ή μικρά ποσοστό εφτά, ισοβίου ή ίσα με τριμήνιο, και ο ενδιαφερόμενος ο χρόνος αντίστοιχα.

6. Η ποινή της ανάστολης δικαιώνεται, αν το δικαστήριο κρίνει ότι οι παραβάσεις αυτές δεν αποτελούν κακόβουλο της τάσης μη ποινικής, ώστε να μπορεί ακόμη ένα η ποινή της παρεμπόδισης ή η ολοκλήρωση για να αποφασίσει ο καταδικασθέντας ή μη ή η ή λόγω πολλών πράξεις νέων πράξεων.

7. Η κατά την προηγούμενη παράγραφο δικαστήριο μπορεί από

[illegible]

2. Η διάταξη του άρθρου 103 παρ. 1 του Κ.Π.Δ. [illegible] στις Αναιρέσεις [illegible].

16. Μέχρις ότου [illegible] Κλάδος Δημόσιας Διοικητικής Δικαιοσύνης Αναιρέσεις [illegible] 13-17 [illegible] 1946/1951, οι καθήκοντα υπαλλήλου [illegible] από τον εισαγγελέα του Δικαστηρίου [illegible] στην Ολομέλεια [illegible].

Άρθρο 316.

Προκήρυξη Μονομαχίας

1. Σύμφωνα προκλήσεις κάποιου σε Μονομαχία με άλλο και αποδοχή υπολογίζεται ότι η πρόκληση [illegible] Φιλάθλων [illegible] μήνες.

2. Αν κάποιος από τους δύο [illegible] μετείχαν σε [illegible] Μονομαχία, [illegible] ανορθή της [illegible] από την [illegible].

Άρθρο 317

Μονομαχία

1. Η Μονομαχία [illegible] Φιλάθλου [illegible] Μονομαχία [illegible] Φιλάθλου [illegible].

2. Σύμφωνα [illegible] Μονομαχία [illegible] Φιλάθλου [illegible] Δίκαιο [illegible].

3. Σύμφωνα με [illegible] Μονομαχίας [illegible] [illegible] Δρόμος [illegible] [illegible] Φιλάθλου [illegible].

Άρθρο 318.

Μονομαχία [illegible] Φιλάθλου

Αν κατά την [illegible] Μονομαχίας [illegible] [illegible] Φιλάθλου [illegible] μέχρι ενός έτους.

Άρθρο 319

Υπαίτιοι συνεργοί

1. Η [illegible] Φιλάθλου [illegible] Μονομαχίας, [illegible] μέλη [illegible] Μονομαχία [illegible] Δεν [illegible] Μονομαχία [illegible].

2. Επίσης δεν περιλαμβάνεται κείνοι που προέρχονται από τη Μακεδονία με καταγωγή.

Άρθρο 320

Δίκαιο της Μακεδονίας

Ο νόμος δικαίου [illegible] της Μακεδονίας [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible]

Άρθρο [illegible]

[illegible]

Άρθρο [illegible]

Κατασταλτικά μέτρα για τη διασφάλιση του κοινού περιβάλλοντος

[illegible]

- Το άρθρο 111 παρ. 6, 245 παρ. 4 και 5, 402 δεύτερο εδάφιο, 473 παρ. 1 τελευταίο εδάφιο, 480 και 482 του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας, που ορίζουν τα εξής

Άρθρο 111 παρ. 6
[illegible]

Άρθρο 245 παρ. 4 και 5
[illegible]

Άρθρο 402
Ποιοι δικαστικοί υπάλληλοι και πότε μπορούν συνήγοροι

Η διατροφή της ζωής, δεν επιτρέπεται να είναι μεγαλύτερη από τρεις μέρες.

Άρθρο 472 παρ. 1 του Κ.Π.Δ. [illegible]
[illegible] κατά του βουλεύματος, [illegible] στη λύση της προδικασίας [illegible]

Άρθρο 49Ε

Ποινικές [illegible] ο.κ. πολιτικών ενάγοντες

1. Οι πολίτες, [illegible] κατά των βουλευμάτων του σ.β. [illegible] [illegible] [illegible] παρ. 2 του Άρθρου 47α

2. [illegible] Βουλεύματος [illegible] Δικαστή του [illegible] (άρθρ. 82-88)

Άρθρο 482

Ποιοι [illegible] δικαίωμα [illegible]

1. Ο [illegible] δικαίωμα [illegible] του Βουλεύματος [illegible]

α) [illegible] κατηγορούμενος [illegible] [illegible] [illegible]

β) [illegible] παρ. 1

- Το πρώτο και δεύτερο εδάφιο της παρ. 10 του άρθρου 11 του ν. 2307/1995, που ορίζει το εξής

10. [illegible] Δικαιοσύνης [illegible] (ΦΕΚ 275 Α'/1998) κατά τη [illegible] [illegible] [illegible] Υγιεινής και Διατροφής [illegible] παρ. 1 του ν. 2520/1997 (ΦΕΚ 273 Α'/4.9.1997), [illegible] τριών (3) μηνών, [illegible] Δικαστής του Πειραιώς Κώδικα [illegible] δύο τουλάχιστον [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible]

- Το εδάφιο που προστέθηκαν με το άρθρο 2 του ν. 3346/2005 στο άρθρο 17 στοιχ. Β' παρ. 1 του ν. 1756/1988, που ορίζουν το εξής

[illegible] Πειραιώς και Θεσσαλονίκης, [illegible] [illegible] [illegible]

ΣΧΕΔΙΟ ΝΟΜΟΥ

Εξορθολογισμός και βελτίωση στην απονομή της ποινικής δικαιοσύνης

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α΄
ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΣΕΙΣ ΤΟΥ ΠΟΙΝΙΚΟΥ ΚΩΔΙΚΑ

Άρθρο 1

Το άρθρο 82 του Ποινικού Κώδικα αντικαθίσταται, ως εξής:

«1. Η περιοριστική της ελευθερίας ποινή, που δεν υπερβαίνει το ένα έτος μετατρέπεται σε χρηματική ή πρόστιμο. Η περιοριστική της ελευθερίας ποινή που είναι μεγαλύτερη από ένα έτος και δεν υπερβαίνει τα δύο μετατρέπεται σε χρηματική ποινή, εκτός αν ο δράστης είναι υπότροπος και το δικαστήριο με απόφασή του ειδικά αιτιολογημένη κρίνει ότι απαιτείται η μη μετατροπή της για να αποτραπεί ο δράστης από την τέλεση άλλων αξιόποινων πράξεων. Η περιοριστική της ελευθερίας ποινή που είναι μεγαλύτερη από δύο έτη και δεν υπερβαίνει τα τρία μετατρέπεται σε χρηματική ποινή, εκτός αν το δικαστήριο με απόφασή του ειδικά αιτιολογημένη κρίνει ότι απαιτείται η μη μετατροπή της για να αποτραπεί ο δράστης από την τέλεση άλλων αξιόποινων πράξεων.

2. Το ποσό της μετατροπής καθορίζεται με ειδικά αιτιολογημένη απόφαση, αφού ληφθεί υπόψη η προσωπική και οικονομική κατάσταση του δράστη, για τον προσδιορισμό της οποίας λαμβάνονται υπόψη τα καθαρά έσοδα που έχει από την εργασία του κατά μέσο όρο κάθε ημέρα, άλλα εισοδήματα και η περιουσία του, καθώς και οι οικογενειακές του υποχρεώσεις. Άλλες υποχρεώσεις του μπορούν επίσης να συνυπολογισθούν από το δικαστήριο.

3. Κάθε ημέρα φυλάκισης υπολογίζεται σε ποσό από τρία (3) ευρώ έως εκατό (100) ευρώ και κάθε ημέρα κράτησης σε ποσό από ένα (1) ευρώ έως τριάντα (30) ευρώ. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων και Οικονομικών μπορεί να αυξομειώνονται τα προβλεπόμενα ποσά μετατροπής των περιοριστικών της ελευθερίας ποινών.

4. Μετά τη μετατροπή της στερητικής της ελευθερίας ποινής, το δικαστήριο εκτιμά αν εκείνος που καταδικάστηκε μπορεί να καταβάλει αμέσως το σύνολο του ποσού της μετατροπής. Αν διαπιστωθεί ότι υπάρχει αδυναμία άμεσης καταβολής ή ότι η καταβολή θα συνεπαγόταν την αδυναμία καταβολής της αποζημίωσης στο θύμα, το δικαστήριο καθορίζει προθεσμία, από δύο ως τρία έτη, ώστε μέσα σε αυτήν να καταβάλλει εκείνος που καταδικάστηκε το πιο πάνω ποσό σε δόσεις που ορίζει το ίδιο δικαστήριο.

5. Αν εκείνος που καταδικάστηκε δηλώσει ότι δεν θα μπορέσει να καταβάλλει το ποσό της μετατροπής μέσα στην προθεσμία της προηγούμενης παραγράφου, το δικαστήριο μετατρέπει περαιτέρω τη χρηματική ποινή ή το πρόστιμο, εν όλω ή εν μέρει, σε παροχή κοινωφελούς εργασίας, εφόσον συμφωνεί ή το ζητά εκείνος που καταδικάστηκε. Στην περίπτωση αυτή, το δικαστήριο ορίζει και τον αριθμό των ωρών κοινωφελούς εργασίας που κυμαίνονται από 100 έως 240 ώρες για ποινή ως ένα έτος, 241 έως 480 ώρες για ποινή από ένα έως δύο έτη και 481 έως 720 ώρες για ποινή από δύο έως τρία έτη, ενώ προσδιορίζει και προθεσμία όχι μεγαλύτερη από τρία έτη για την εκτέλεσή τους.

6. Η κοινωφελής εργασία παρέχεται χωρίς αμοιβή σε υπηρεσίες του κράτους, των οργανισμών τοπικής αυτοδιοίκησης, των νομικών προσώπων του δημόσιου τομέα ή σε μη κερδοσκοπικά κοινωφελή νομικά πρόσωπα ιδιωτικού δικαίου ή και άλλα, τα οποία ορίζονται με απόφαση του Υπουργού Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων και τυχόν συναρμόδιων Υπουργών. Μπορεί επίσης να αφορά και σε παροχή υπηρεσιών προς τον παθόντα, αν υπάρχει η σύμφωνη γνώμη του. Την εκτέλεση της κοινωφελούς εργασίας επιβλέπει ο επιμελητής κοινωνικής αρωγής, εκτός αν το δικαστήριο διατάξει διαφορετικά. Με την ίδια υπουργική απόφαση ορίζονται επίσης η οργάνωση της παροχής κοινωφελούς εργασίας, η διαδικασία επιλογής, ανάθεσης και επίβλεψης της σχετικής εργασίας και κάθε άλλη σχετική λεπτομέρεια.

7. Αν η εργασία παρέχεται από εκείνον που καταδικάστηκε ελλιπώς ή πλημμελώς με δική του υπαιτιότητα, ο εισαγγελέας εκτέλεσης της ποινής μπορεί, αφού λάβει υπόψη τη συχνότητα και σοβαρότητα της παραβίασης των υποχρεώσεων από τον καταδικασθέντα, το βαθμό της υπαιτιότητάς του και το τμήμα της ποινής που εκτίθηκε, να: α) προβεί σε προειδοποίηση εκείνου που καταδικάστηκε, β) παρατείνει την προθεσμία για την εκτέλεση της εργασίας μέχρι ένα επιπλέον έτος, γ) επιτρέψει την εκτέλεση της χρηματικής ποινής ή του προστίμου, που είχαν αρχικά επιβληθεί μετά τη μετατροπή της στερητικής της ελευθερίας ποινής, αφού αφαιρέσει το ποσό που αναλογεί στην ήδη εκτελεσθείσα ποινή παροχής κοινωφελούς εργασίας, καθορίζοντας για κάθε τέσσερις ώρες εργασίας μία ημέρα, δ) αυξήσει ή περιορίσει τον αριθμό ωρών παροχής κοινωφελούς εργασίας μέσα στα όρια που αντιστοιχούν στη διάρκεια της στερητικής της ελευθερίας ποινής που επιβλήθηκε αρχικά, ε) διατάσσει την έκτιση στερητικής της ελευθερίας ποινής ενός έως τριών μηνών για ποινή παροχής κοινωφελούς εργασίας μέχρι 240 ωρών, δύο έως πέντε μηνών για ποινή παροχής κοινωφελούς εργασίας μεγαλύτερης των 240 και μέχρι 480 ωρών και τεσσάρων έως οκτώ μηνών για ποινή παροχής κοινωφελούς εργασίας μεγαλύτερης των 480 ωρών, στ) διατάσσει την έκτιση της στερητικής της ελευθερίας ποινής που είχε επιβληθεί πριν από τη μετατροπή.

8. Αν μετά τη μετατροπή στερητικής της ελευθερίας ποινής σε χρηματική ή πρόστιμο, επέρχεται ουσιώδης αλλαγή των όρων της προσωπικής και οικονομικής κατάστασης εκείνου που καταδικάστηκε, αυτός μπορεί να ζητήσει από το ίδιο δικαστήριο προθεσμία ή διεύρυνση της προθεσμίας καταβολής της χρηματικής ποινής, η οποία δεν μπορεί να υπερβαίνει τα δύο έτη, ή τροποποίηση του ύψους της μετατροπής ή ακόμη μετατροπή της χρηματικής ποινής σε προσφορά κοινωφελούς εργασίας, στο μέτρο που ορίζει το δικαστήριο. Στην ίδια απόφαση ορίζονται και οι συνέπειες της μη εκπλήρωσης των παραπάνω υποχρεώσεων.

9. Η περιοριστική της ελευθερίας ποινή, που μετατράπηκε σε χρηματική ή πρόστιμο ή σε παροχή κοινωφελούς εργασίας, διατηρεί το χαρακτήρα της περιοριστικής της ελευθερίας ποινής και μετά τη μερική ή ολική απότιση της ποινής στην οποία έχει μετατραπεί.

10. Η μετατροπή κατά τις προηγούμενες παραγράφους αποκλείεται στις περιπτώσεις καταδίκης για κακούργημα εμπορίας ναρκωτικών ή για κακούργημα που προβλέπεται από τις διατάξεις του Στρατιωτικού Ποινι-

κού Κώδικα. Διατάξεις του Ποινικού Κώδικα ή ειδικών ποινικών νόμων, που αποκλείουν ή ρυθμίζουν με άλλο τρόπο τη μετατροπή των στερητικών της ελευθερίας ποινών σε χρηματικές ή πρόστιμα ή καθορίζουν αλλιώς την έννοια της μετατροπής καταργούνται με την επιφύλαξη του προηγούμενου εδαφίου.

11. Η εφαρμογή του άρθρου αυτού δεν προϋποθέτει αμετάκλητη καταδικαστική απόφαση.

12. Αν το δικαστήριο παρέλειψε να αποφανθεί περί μετατροπής ποινής στερητικής της ελευθερίας, αυτός που καταδικάστηκε, με αίτησή του στο δικαστήριο που εξέδωσε την απόφαση, μπορεί να ζητήσει τη μετατροπή.».

Άρθρο 2

Η παράγραφος 1 του άρθρου 99 του Ποινικού Κώδικα αντικαθίσταται, ως εξής:

«1. Αν κάποιος που δεν έχει καταδικασθεί αμετάκλητα για κακούργημα ή πλημμέλημα σε περιοριστική της ελευθερίας ποινή μεγαλύτερη από ένα έτος, με μία μόνη ή με περισσότερες αποφάσεις που οι ποινές δεν υπερβαίνουν συνολικά το πιο πάνω όριο, καταδικασθεί σε τέτοια ποινή που δεν υπερβαίνει τα τρία έτη, το δικαστήριο με την απόφασή του διατάσσει την αναστολή εκτέλεσης της ποινής για ορισμένο διάστημα, που δεν μπορεί να είναι κατώτερο από ένα και ανώτερο από τρία έτη, εκτός αν κρίνει με βάση ειδικά μνημονευόμενα στην αιτιολογία της αποφάσεως στοιχεία ότι η εκτέλεση της ποινής κατά το άρθρο 82 είναι απολύτως αναγκαία για να αποτρέψει τον κατάδικο από την τέλεση νέων αξιόποινων πράξεων. Ο χρόνος αναστολής δεν μπορεί να είναι βραχύτερος από τη διάρκεια της ποινής. Η αναστολή εκτέλεσης της ποινής δεν μπορεί να εξαρτηθεί από την προηγούμενη καταβολή των δικαστικών εξόδων.».

Άρθρο 3

Ο τίτλος και το άρθρο 100 του Ποινικού Κώδικα αντικαθίστανται, ως εξής:

«Άρθρο 100
Αναστολή σε ποινές άνω των τριών ετών.
Αναστολή υπό επιτήρηση

1. Αν κάποιος καταδικαστεί σε ποινή φυλάκισης μεγαλύτερη από τρία έτη και συντρέχει στο πρόσωπό του η προϋπόθεση του άρθρου 99 παράγραφος 1, το δικαστήριο διατάσσει την αναστολή εκτέλεσης της ποινής του υπό όρους και υπό την επιμέλεια και επιτήρηση επιμελητή κοινωνικής αρωγής, για ορισμένο διάστημα, που δεν μπορεί να είναι κατώτερο από τρία και ανώτερο από πέντε έτη, εκτός αν κρίνει με βάση ειδικά μνημονευόμενα στην αιτιολογία της αποφάσεως στοιχεία ότι η εκτέλεση της ποινής είναι απολύτως αναγκαία για να αποτρέψει τον κατάδικο από την τέλεση νέων αξιόποινων πράξεων.

2. Η επιμέλεια και επιτήρηση από τον επιμελητή κοινωνικής αρωγής περιλαμβάνει εβδομαδιαίες συνεδρίες με τον καταδικασμένο, ατομικά ή μαζί με άλλους καταδικασμένους για ανάλογα εγκλήματα, στο πλαίσιο των οποίων επιχειρείται η συνειδητοποίηση της βαρύτητας των πράξεων που τέλεσε, η ανάδειξη των συνεπειών τους, η αναζήτηση των αιτίων που οδήγησαν στο έγκλημα αλλά και των προτάσεων για τη μη επανάληψή του. Στα καθήκοντα του επιμελητή ανήκει επίσης η επίβλεψη για την εκπλήρωση των όρων που επιβάλλει το δικαστήριο και η υποβολή ανά εξάμηνο σχετικής έκθεσης στον αρμόδιο εισαγγελέα. Με τον ίδιο τρόπο αναφέρει αμέσως κάθε σοβαρή παραβίαση των όρων που έχουν τεθεί στον καταδικασμένο.

3. Το δικαστήριο με την απόφαση για αναστολή υπό επιτήρηση, γνωστοποιεί σε εκείνον που καταδικάστηκε τους όρους υπό τους οποίους του παρέχεται, και οι οποίοι, διαζευκτικά ή σωρευτικά, μπορεί να είναι: α) Η αποκατάσταση της ζημίας που προκλήθηκε στο θύμα της αξιόποινης πράξης. β) Η υποχρέωση του καταδικασμένου να εμφανίζεται κατά τακτά χρονικά διαστήματα στις αστυνομικές αρχές του τόπου όπου διαμένει. γ) Η αφαίρεση της άδειας οδήγησης για χρονικό διάστημα μέχρι ένα έτος, αν η πράξη συνιστά σοβαρή παραβίαση των κανόνων οδήγησης. δ) Η απαγόρευση απομάκρυνσης του καταδικασμένου χωρίς άδεια από το συνήθη τόπο διαμονής του ή από άλλον τόπο που θα ορίσει το δικαστήριο. Η άδεια απομάκρυνσης, που πρέπει να είναι έγγραφη και προσωρινής ισχύος, χορηγείται στον καταδικασμένο από τον εισαγγελέα πλημμελειοδικών, μετά από πρόταση του επιμελητή κοινωνικής αρωγής, αποκλειστικά για λόγους εργασίας, σπουδών, υγείας ή οικογενειακούς. ε) Η αφαίρεση διαβατηρίου ή άλλου ισοδύναμου ταξιδιωτικού εγγράφου και η απαγόρευση εξόδου από τη χώρα, εκτός αν έχει χορηγηθεί και στην περίπτωση αυτή, κατά τα αναφερόμενα υπό το στοιχείο δ΄, άδεια εξόδου, η οποία δεν μπορεί να υπερβαίνει τον ένα μήνα. στ) Η απαγόρευση προσέγγισης ή επικοινωνίας με ορισμένα πρόσωπα. ζ) Η εκπλήρωση υποχρεώσεων του καταδικασμένου για διατροφή ή επιμέλεια προς άλλα πρόσωπα. η) Η υποβολή του καταδικασμένου σε θεραπεία ή ειδική μεταχείριση και η διαμονή αυτού σε ορισμένο ίδρυμα. θ) Η προσφορά ποσού, ύψους μέχρι δέκα χιλιάδων (10.000) ευρώ σε κοινωφελές ίδρυμα. Η αναστολή εκτέλεσης της ποινής δεν μπορεί να εξαρτηθεί από την προηγούμενη καταβολή των δικαστικών εξόδων.

4. Αν κατά τη διάρκεια της αναστολής της ποινής αυτός που καταδικάστηκε παραβαίνει τους όρους που του έχουν τεθεί και την υποχρέωση συμμετοχής στις συνεδρίες που οργανώνει ο επιμελητής κοινωνικής αρωγής, το δικαστήριο που εξέδωσε την απόφαση, ύστερα από αίτηση του αρμόδιου εισαγγελέα, κρίνει αν πρέπει να διατάξει την ανάκληση της αναστολής. Αν το δικαστήριο αυτό είναι μικτό ορκωτό δικαστήριο ή μικτό ορκωτό εφετείο, αρμόδιο είναι το τριμελές και πενταμελές εφετείο αντίστοιχα. Η άρση της αναστολής διατάσσεται αν το δικαστήριο κρίνει ότι οι παραβιάσεις είναι σε αριθμό και σοβαρότητα τόσο σημαντικές, ώστε να απαιτείται πλέον η έκτιση της στερητικής της ελευθερίας ποινής για να αποτραπεί ο καταδικασμένος από την τέλεση άλλων αξιόποινων πράξεων.

5. Το κατά την προηγούμενη παράγραφο δικαστήριο, μετά από αίτηση του αρμόδιου εισαγγελέα ή εκείνου που καταδικάστηκε, μπορεί να αποφασίσει την τροποποίηση των όρων, τη σύντμηση ή επιμήκυνση του χρόνου επιτήρησης ή και την πλήρη κατάργηση της επιτήρησης με παράλληλη διατήρηση της αναστολής της ποινής, εφόσον κρίνει ότι αυτό επιβάλλεται από τη γενικότερη διαγωγή του καταδικασμένου κατά τη διάρκεια της αναστολής της ποινής. Νέα αίτηση του καταδικασμένου μπορεί να υποβληθεί μετά πάροδο εξαμήνου από την α-

πόρριψη της προηγούμενης».

Άρθρο 4

1. Στο άρθρο 105 του Ποινικού Κώδικα προστίθεται παράγραφος 3, ως εξής και οι παράγραφοι 3 έως 5 αυτού αναριθμούνται σε 4 έως 6:

«3. Σε ποινές φυλάκισης που δεν έχουν μετατραπεί, αν έχει εκτιθεί με οποιονδήποτε τρόπο το ένα πέμπτο αυτών, το τριμελές πλημμελειοδικείο του τόπου κράτησης μετατρέπει το επόμενο ένα πέμπτο αυτών σε χρηματική ποινή και διατάσσει την απόλυση του κρατουμένου, εκτός αν με ειδική αιτιολογία κρίνει από την εν γένει συμπεριφορά του κατά το χρόνο έκτισης της ποινής ότι η χρηματική ποινή δεν αρκεί για να αποτραπεί ο κατάδικος από την τέλεση άλλων αξιόποινων πράξεων. Κατά της απόφασης ο κατάδικος μπορεί να ασκήσει έφεση. Εάν το δικαστήριο κρίνει ότι ο κατάδικος βρίσκεται σε απόλυτη οικονομική αδυναμία να καταβάλει τη χρηματική ποινή, τη μετατρέπει σε ποινή παροχής κοινωφελούς εργασίας, σύμφωνα με τα οριζόμενα στην παράγραφο 5 του άρθρου 82. Κατά τα λοιπά, εφαρμόζονται αναλόγως οι παράγραφοι 6 έως 8 του άρθρου 82».

2. Στο άρθρο 105 του Ποινικού Κώδικα προστίθεται παράγραφος 7, ως εξής:

«7. Κάθε ημέρα παραμονής σε σωφρονιστικό κατάστημα κρατουμένων που πάσχουν από ημιπληγία ή παραπληγία, σκλήρυνση κατά πλάκας ή έχουν υποβληθεί σε επέμβαση μεταμόσχευσης καρδιάς, ήπατος, νεφρού ή μυελού ή είναι φορείς του συνδρόμου επίκτητης ανοσοποιητικής ανεπάρκειας ή πάσχουν από κακοήθη νεοπλάσματα ή από νεφρική ανεπάρκεια για την οποία γίνεται τακτική αιμοκάθαρση και από φυματίωση κατά τη διάρκεια της θεραπείας της, υπολογίζεται ευεργετικά ως δύο ημέρες εκτιόμενης ποινής. Το ίδιο ισχύει και: α) για κάθε πάθηση που το διαπιστωμένο από υγειονομική επιτροπή ποσοστό αναπηρίας είναι 80% και άνω, β) για τις κρατούμενες μητέρες για όσο διάστημα έχουν μαζί τους τα ανήλικα τέκνα τους. Για τον ευεργετικό υπολογισμό αποφασίζει ο κατά το Σωφρονιστικό Κώδικα αρμόδιος δικαστικός λειτουργός, μετά από αίτηση του κρατουμένου και πρόταση του Συμβουλίου Εργασίας Κρατουμένων. Η παρ. 3 του άρθρου 46 του ν. 2776/1999, ως ισχύει, εφαρμόζεται αναλόγως για τα πειθαρχικά παραπτώματα των πιο πάνω κρατουμένων».

Άρθρο 5

Τα εδάφια μετά το πρώτο του άρθρου 56 του Ποινικού Κώδικα αντικαθίστανται, ως εξής:

«Εκείνος που καταδικάστηκε σε ποινή φυλάκισης και έχει υπερβεί το εβδομηκοστό πέμπτο έτος της ηλικίας του, εκτίει την ποινή ή το υπόλοιπο της ποινής στην κατοικία του, εκτός αν με ειδική αιτιολογία κριθεί ότι η έκτιση της ποινής σε κατάστημα κράτησης είναι απολύτως αναγκαία για να αποτραπεί από την τέλεση άλλων αντίστοιχης βαρύτητας εγκλημάτων. Εάν το πιο πάνω όριο ηλικίας έχει συμπληρωθεί κατά την εκδίκαση της υπόθεσης, αποφασίζει το δικαστήριο που επιβάλλει την ποινή. Σε κάθε άλλη περίπτωση, αποφασίζει το συμβούλιο πλημμελειοδικών μετά από αίτηση του καταδικασμένου. Στην περίπτωση αυτή, οι καταδικασθέντες υποχρεούνται να εμφανίζονται την πρώτη ημέρα κάθε μήνα στο αστυνομικό τμήμα του τόπου κατοικίας τους. Αν παραλείψουν την υποχρέωσή τους αυτή, ο εισαγγελέας έκτισης της ποινής, εκτιμώντας τη συχνότητα των παραλείψεων και τους λόγους στους οποίους οφείλονται, μπορεί να: α) προειδοποιήσει τους καταδικασθέντες για τις συνέπειες που θα έχει η μη εκπλήρωση της υποχρέωσής τους, β) διατάξει την έκτιση μέρους της ποινής τους που δεν μπορεί να υπερβαίνει τον ένα μήνα στο κατάστημα κράτησης ή γ) διατάξει την έκτιση της ποινής τους στο κατάστημα κράτησης. Η διάταξη του άρθρου 105 έχει και εδώ ανάλογη εφαρμογή».

Άρθρο 6

1. Το άρθρο 384 του Ποινικού Κώδικα αντικαθίσταται, ως εξής:

«Άρθρο 384
Ικανοποίηση του παθόντος

1. Το αξιόποινο των εγκλημάτων των άρθρων 372-374, 375-377, 381 και 382 εξαλείφεται, αν ο υπαίτιος με δική του θέληση και πριν εξεταστεί με οποιονδήποτε τρόπο για την πράξη του από τις αρχές αποδώσει χωρίς παράνομη βλάβη τρίτου το πράγμα ή ικανοποιήσει εντελώς τον ζημιωθέντα. Η μερική μόνο απόδοση ή ικανοποίηση εξαλείφει το αξιόποινο κατά το αντίστοιχο μόνο μέρος.

2. Εάν ο υπαίτιος των πράξεων της παραγράφου 1 μέχρι την άσκηση της ποινικής δίωξης, χωρίς παράνομη βλάβη τρίτου αποδώσει το πράγμα και δηλώσει ο παθών ή οι κληρονόμοι του ότι δεν έχουν άλλη αξίωση από την πράξη ή ικανοποιήσει εντελώς τον ζημιωθέντα, καταβάλλοντας αποδεδειγμένα ή κατά δήλωση του παθόντος ή των κληρονόμων του το κεφάλαιο και τους τόκους υπερημερίας, δεν κινείται ποινική δίωξη και η υπόθεση τίθεται στο αρχείο με αιτιολογημένη πράξη του εισαγγελέα πλημμελειοδικών.

3. Ο υπαίτιος των πλημμελημάτων, που προβλέπονται στα άρθρα 372-374, 375-377, 381 και 382 απαλλάσσεται από κάθε ποινή αν, μέχρι το τέλος της αποδεικτικής διαδικασίας στο πρωτοβάθμιο δικαστήριο, αποδώσει το πράγμα και δηλώσει ο παθών ή οι κληρονόμοι του ότι δεν έχουν άλλη αξίωση από την πράξη ή ικανοποιήσει εντελώς τον ζημιωθέντα, καταβάλλοντας αποδεδειγμένα ή κατά δήλωση του παθόντος ή των κληρονόμων του το κεφάλαιο και τους τόκους υπερημερίας.

4. Στην απόπειρα των πράξεων της παραγράφου 1 αρκεί δήλωση του παθόντος ή των κληρονόμων του ότι έχουν ικανοποιηθεί.

5. Η δήλωση του παθόντος ή των κληρονόμων του ότι ικανοποιήθηκαν εντελώς ισχύει για όλους τους συμμετόχους, εκτός από εκείνους που δηλώνουν ότι δεν την αποδέχονται.».

2. Μετά το άρθρο 406 του Ποινικού Κώδικα, προστίθεται άρθρο 406Α, ως εξής:

«Άρθρο 406Α
Ικανοποίηση του παθόντος

1. Το αξιόποινο των εγκλημάτων των άρθρων 386 έως 406 εξαλείφεται, αν ο υπαίτιος με δική του θέληση και πριν εξεταστεί με οποιονδήποτε τρόπο για την πράξη του από τις αρχές ικανοποιήσει εντελώς τον ζημιωθέ-

ντα. Η μερική μόνο ικανοποίηση εξαλείφει το αξιόποινο κατά το αντίστοιχο μόνο μέρος.

2. Εάν ο υπαίτιος των πράξεων της παραγράφου 1 μέχρι την άσκηση της ποινικής δίωξης, ικανοποιήσει εντελώς τον ζημιωθέντα, καταβάλλοντας αποδεδειγμένα ή κατά δήλωση του παθόντος ή των κληρονόμων του το κεφάλαιο και τους τόκους υπερημερίας, δεν κινείται ποινική δίωξη και η υπόθεση τίθεται στο αρχείο με αιτιολογημένη πράξη του εισαγγελέα πλημμελειοδικών.

3. Ο υπαίτιος των πλημμελημάτων, που προβλέπονται στα άρθρα 386 έως 406, απαλλάσσεται από κάθε ποινή αν, μέχρι το τέλος της αποδεικτικής διαδικασίας στο πρωτοβάθμιο δικαστήριο, ικανοποιήσει εντελώς τον ζημιωθέντα, καταβάλλοντας αποδεδειγμένα ή κατά δήλωση του παθόντος ή των κληρονόμων του το κεφάλαιο και τους τόκους υπερημερίας.

4. Οι διατάξεις του άρθρου 384 παράγραφοι 4 και 5 εφαρμόζονται αναλόγως.»

Άρθρο 7

Η παράγραφος 3 του άρθρου 374Α του Ποινικού Κώδικα αντικαθίσταται, ως εξής:

«3. Η διάταξη του άρθρου 384 εφαρμόζεται και για το έγκλημα της παραγράφου 1 αυτού του άρθρου, μαζί όμως με την απόδοση του πράγματος απαιτείται σε κάθε περίπτωση και η ολοκληρωτική ικανοποίηση του ζημιωθέντος.»

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β΄
ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΣΕΙΣ ΣΤΟΝ ΚΩΔΙΚΑ ΠΟΙΝΙΚΗΣ ΔΙΚΟΝΟΜΙΑΣ

Άρθρο 8

Η παράγραφος 3 του άρθρου 31 του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας αντικαθίσταται, ως εξής:

«3. Η προκαταρκτική εξέταση είναι συνοπτική και το χρονικό διάστημα που μεσολαβεί από την κατά το άρθρο 36 πληροφόρηση της αρμόδιας αρχής μέχρι την κίνηση ή όχι της ποινικής δίωξης δεν μπορεί να υπερβεί τους τρεις μήνες. Σε εξαιρετικές περιπτώσεις, ο χρόνος αυτός μπορεί να παραταθεί έως τρεις το πολύ μήνες ή, εφόσον η φύση της υπόθεσης ή της πράξης που πρέπει να διενεργηθεί το επιβάλλει, για εύλογο χρονικό διάστημα, με ειδικά αιτιολογημένη πράξη του εισαγγελέα πλημμελειοδικών ή εφετών κατά περίπτωση.».

Άρθρο 9

1. Η παράγραφος 1 του άρθρου 43 του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας αντικαθίσταται, ως εξής:

«1. Ο εισαγγελέας, όταν λάβει τη μήνυση ή την αναφορά, κινεί την ποινική δίωξη, παραγγέλλοντας προανάκριση ή ανάκριση ή εισάγοντας την υπόθεση με απευθείας κλήση του κατηγορουμένου στο ακροατήριο, όπου αυτό προβλέπεται. Σε κακουργήματα όμως ή πλημμελήματα που τιμωρούνται με ποινή φυλάκισης τουλάχιστον τριών μηνών, εκτός: α) των δασικών (πλην του εμπρησμού), αγροτικών και αγορανομικών πλημμελημάτων, β) του άρθρου 79 του ν. 5960/1933 και του άρθρου 1 του α.ν. 86/1967, γ) του άρθρου 17 παρ. 8 του ν. 1337/1983 και του πρώτου εδαφίου της παρ. 1 του άρθρου 83 του ν. 3386/2005, δ) του άρθρου 25 του ν. 1882/1990 και του πρώτου εδαφίου της παρ. 4 του άρθρου 43 του ΚΟΚ και ε) του άρθρου 23 στοιχ. Β΄ του ν. 248/1914, κινεί την ποινική δίωξη μόνον εφόσον έχουν ενεργηθεί προκαταρκτική εξέταση ή προανακριτικές πράξεις κατά την παρ. 2 του άρθρου 243 και προκύπτουν επαρκείς ενδείξεις για να κινηθεί η ποινική δίωξη. Επίσης, μπορεί να μην ενεργηθεί προκαταρκτική εξέταση, εφόσον έχει προηγηθεί ένορκη διοικητική εξέταση ή υπάρχει πόρισμα ή έκθεση ελέγχου του Γενικού Επιθεωρητή Δημόσιας Διοίκησης ή Σώματος ή Υπηρεσίας Επιθεώρησης και Ελέγχου των φορέων της παρ. 2 του άρθρου 1 του ν. 3074/2002 και προκύπτουν επαρκείς ενδείξεις για να κινηθεί η ποινική δίωξη.».

2. Στο άρθρο 43 του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας προστίθεται νέα παράγραφος 3, ως εξής:

«3. Ο αρμόδιος εισαγγελέας ανασύρει τη δικογραφία από το αρχείο μόνον όταν γίνεται επίκληση ή αναφαίνονται νέα πραγματικά περιστατικά ή στοιχεία, τα οποία δικαιολογούν κατά την κρίση του την επανεξέταση της υπόθεσης. Στην περίπτωση αυτή, καλεί τον μηνυόμενο ή αυτόν σε βάρος του οποίου διενεργήθηκε η προκαταρκτική εξέταση να παράσχει εξηγήσεις.».

3. Η παράγραφος 3 του άρθρου 47 του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας αντικαθίσταται, ως εξής:

«3. Όσα αναφέρονται στα άρθρα 43 παράγραφος 1 και παράγραφος 3, 44 και 45 εφαρμόζονται και ως προς την έγκληση.».

Άρθρο 10

1. Η παράγραφος 7 του άρθρου 111 του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας αναριθμείται σε παράγραφο 6 και το περιεχόμενό της αντικαθίσταται, ως εξής:

«6. Τα πλημμελήματα των δικαστών πολιτικής, ποινικής και διοικητικής δικαιοσύνης και εισαγγελέων, συμπεριλαμβανομένων των παρέδρων, των ειρηνοδικών, ειδικών πταισματοδικών, των μελών του Συμβουλίου της Επικρατείας, των παρέδρων, εισηγητών και δοκίμων εισηγητών του, των μελών του Ελεγκτικού Συνεδρίου, των παρέδρων, εισηγητών και δοκίμων εισηγητών του, του γενικού επιτρόπου, επιτρόπων και αντεπιτρόπων που υπηρετούν σε αυτό, καθώς και του γενικού επιτρόπου, επιτρόπων και αντεπιτρόπων επικρατείας στα τακτικά διοικητικά δικαστήρια, των δικηγόρων και των μελών του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους.».

2. Η παράγραφος 8 του άρθρου 111 του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας αναριθμείται σε παράγραφο 7 και το περιεχόμενό της αντικαθίσταται, ως εξής:

«7. Τις εφέσεις κατά των αποφάσεων του τριμελούς πλημμελειοδικείου, κατά των αποφάσεων που εκδίδονται από το πρωτοδικείο στην περίπτωση του άρθρου 116 παράγραφος 1 και κατά των αποφάσεων του δικαστηρίου των εφετών σύμφωνα με το άρθρο 499.».

3. Η παράγραφος 2 του άρθρου 112 του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας αντικαθίσταται, ως εξής:

«2. Τα πταίσματα των προσώπων που αναφέρονται στην παράγραφο 6 του άρθρου 111.».

4. Το άρθρο 114 του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας αντικαθίσταται ως εξής:

«Άρθρο 114
Μονομελές πλημμελειοδικείο

Το μονομελές πλημμελειοδικείο δικάζει:

1) Τα πλημμελήματα για τα οποία απειλείται στο νόμο φυλάκιση με ελάχιστο όριο κατώτερο του ενός έτους ή χρηματική ποινή ή και οι δύο ποινές, εκτός από:

α) εκείνα που υπάγονται στην αρμοδιότητα των μεικτών ορκωτών δικαστηρίων και των εφετείων, καθώς και τα συναφή με αυτά (άρθρα 109, 111, 128),

β) εκείνα που υπάγονται στην αρμοδιότητα του δικαστηρίου των ανηλίκων,

γ) εκείνα των άρθρων 259 και 302 του Ποινικού Κώδικα και της συκοφαντικής δυσφήμησης δια του τύπου.

2) Τις εφέσεις κατά των αποφάσεων του πταισματοδικείου, καθώς και των αποφάσεων που εκδίδονται από το ειρηνοδικείο σύμφωνα με το άρθρο 116 παράγραος 1.».

Άρθρο 11

1. Οι παράγραφοι 4 και 5 του άρθρου 142 του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας αναριθμούνται σε 5 και 6, αντίστοιχα, ενώ μετά την παράγραφο 3 προστίθεται παράγραφος 4, ως εξής:

«4. Η προηγούμενη παράγραφος εφαρμόζεται και:

1) στις αποφάσεις του μονομελούς πλημμελειοδικείου και μονομελούς δικαστηρίου ανηλίκων:

α) όταν είναι αναβλητικές, εκτός εάν διατάσσουν αναβολή για κρείσσονες αποδείξεις,

β) όταν εκδίδονται ύστερα από έφεση κατά αποφάσεων του πταισματοδικείου,

γ) όταν παύουν οριστικά την ποινική δίωξη λόγω θανάτου ή λόγω ανάκλησης της έγκλησης,

δ) όταν είναι αθωωτικές, εφόσον η ποινική δίωξη είχε ασκηθεί αυτεπάγγελτα και δεν υπάρχει παθών ή πολιτικώς ενάγων, εκτός εάν διατάσσουν απόδοση κατασχεθέντων ή επικύρωση κατάσχεσης και δήμευση κατασχεθέντων,

ε) όταν είναι καταδικαστικές κατ' αντιμωλία και η ποινή που επιβλήθηκε στον κατηγορούμενο δεν είναι εφέσιμη, εκτός εάν διατάσσουν απόδοση κατασχεθέντων ή επικύρωση κατάσχεσης και δήμευση κατασχεθέντων.

2) Στις αποφάσεις του τριμελούς πλημμελειοδικείου:

α) όταν εκδίδονται ύστερα από έφεση κατά αποφάσεων του μονομελούς πλημμελειοδικείου, για τις οποίες η καθαρογραφή γίνεται με καταχώριση σε ειδικό βιβλίο,

β) όταν είναι αναβλητικές, εκτός εάν διατάσσουν αναβολή για κρείσσονες αποδείξεις,

γ) όταν παύουν οριστικά την ποινική δίωξη λόγω θανάτου του κατηγορουμένου ή λόγω ανάκλησης της έγκλησης,

δ) όταν εκδίδονται έπειτα από έφεση και είναι αθωωτικές, εφόσον δεν υπάρχει παθών ή παράσταση πολιτικής αγωγής, εκτός εάν διατάσσουν απόδοση κατασχεθέντων ή επικύρωση κατάσχεσης και δήμευση κατασχεθέντων,

ε) όταν είναι καταδικαστικές κατ' αντιμωλία και η ποινή που επιβλήθηκε δεν είναι εφέσιμη, εκτός εάν διατάσσουν απόδοση κατασχεθέντων ή επικύρωση κατάσχεσης και δήμευση κατασχεθέντων,

στ) όταν αφορούν σωματικές βλάβες από αμέλεια, για τις οποίες η ποινική δίωξη παύει οριστικά κατ' άρθρο 315 παρ. 1 εδάφιο τελευταίο ΠΚ.».

2. Το στοιχείο δ΄ της παραγράφου 1 του άρθρου 171 του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας αντικαθίσταται, ως εξής:

«δ) την εμφάνιση, την εκπροσώπηση και την υπεράσπιση του κατηγορουμένου και την άσκηση των δικαιωμάτων που του παρέχονται από το νόμο, την Ευρωπαϊκή Σύμβαση για την προάσπιση των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου και των Θεμελιωδών Ελευθεριών και το Διεθνές Σύμφωνο για τα Ατομικά και Πολιτικά Δικαιώματα.».

Άρθρο 12

1. Η παράγραφος 4 του άρθρου 243 του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας αντικαθίσταται, ως εξής:

«4. Το χρονικό διάστημα που μεσολαβεί από την παραγγελία για διενέργεια προανάκρισης μέχρι την περάτωσή της κατά το άρθρο 245 δεν μπορεί να υπερβεί τους τρεις μήνες. Σε εξαιρετικές περιπτώσεις, ο χρόνος αυτός μπορεί να παραταθεί έως τρεις το πολύ μήνες ή, εφόσον η φύση της υπόθεσης ή της πράξης που πρέπει να διενεργηθεί το επιβάλλει, για εύλογο χρονικό διάστημα, με ειδικά αιτιολογημένη πράξη του εισαγγελέα εφετών.».

2. Η παράγραφος 4 του άρθρου 248 του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας αντικαθίσταται, ως εξής:

«4. Ο ανακριτής οφείλει να περατώσει την κύρια ανάκριση μέσα σε οκτώ μήνες και τη διατασσόμενη από το συμβούλιο συμπληρωματική ανάκριση μέσα σε δύο μήνες, αφότου η δικογραφία περιέλθει σε αυτόν. Σε εξαιρετικές περιπτώσεις, οι προθεσμίες αυτές μπορούν να παραταθούν εφάπαξ μέχρι δύο μήνες με αιτιολογημένο σε κάθε περίπτωση βούλευμα του δικαστικού συμβουλίου, στο οποίο ο ανακριτής απευθύνεται πριν από τη συμπλήρωση των πιο πάνω προθεσμιών. Εάν η φύση της υπόθεσης ή της πράξης που πρέπει να διενεργηθεί το επιβάλλει, η κατά τα ως άνω παράταση μπορεί να διαρκέσει για εύλογο χρονικό διάστημα.».

Άρθρο 13

Το άρθρο 244 του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας αντικαθίσταται, ως εξής:

«Άρθρο 244
Πότε η προανάκριση είναι αναγκαία

Παραγγελία για προανάκριση, σύμφωνα με το άρθρο 43 παράγραφος 1 εδάφιο πρώτο, δίνεται μόνο για πλημμελήματα που υπάγονται στην αρμοδιότητα του τριμελούς πλημμελειοδικείου ή έχουν τελεστεί από πρόσωπο ιδιάζουσας δωσιδικίας, όταν έχει προηγηθεί ένορκη διοικητική εξέταση ή συντρέχουν ειδικά μνημονευόμενοι στην παραγγελία του εισαγγελέα εξαιρετικοί λόγοι, που επιβάλλουν τη διεξαγωγή συγκεκριμένων ανακριτικών πράξεων.».

Άρθρο 14

1. Η παράγραφος 1 του άρθρου 245 του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας αντικαθίσταται, ως εξής:

«1. Η προανάκριση είναι συνοπτική και, αφού κληθεί ο κατηγορούμενος να απολογηθεί πριν από σαράντα οκτώ τουλάχιστον ώρες, περατώνεται: α) με απευθείας κλήση του κατηγορουμένου στο ακροατήριο ή β) με πρόταση του εισαγγελέα στο δικαστικό συμβούλιο, σύμφωνα με όσα ορίζονται στην επόμενη παράγραφο, ή γ) με παραγγελία του εισαγγελέα στον ανακριτή, εφόσον προκύπτει τέλεση κακουργήματος. Στην τελευταία περίπτωση, η προανάκριση μπορεί και να διακοπεί κατά τον ίδιο τρόπο.».

2. Η παράγραφος 2 του άρθρου 245 του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας αντικαθίσταται, ως εξής:

«2. Πρόταση στο συμβούλιο γίνεται, εφόσον ο εισαγγελέας κρίνει ότι δεν υπάρχουν επαρκείς ενδείξεις για

την παραπομπή του κατηγορουμένου στο ακροατήριο. Αν υπάρχουν περισσότεροι κατηγορούμενοι και δεν προκύπτουν επαρκείς ενδείξεις σε βάρος μερικών από αυτούς ή πρέπει να κηρυχθεί απαράδεκτη ή να παύσει οριστικά η ποινική δίωξη, ο εισαγγελέας μπορεί να χωρίσει την υπόθεση και να την εισαγάγει μόνο ως προς αυτούς στο δικαστικό συμβούλιο. Πρόταση επίσης στο δικαστικό συμβούλιο γίνεται και όταν ο εισαγγελέας εφετών, στον οποίο υποβάλλεται μετά την προανάκριση η δικογραφία, που αφορά πρόσωπα ιδιάζουσας δωσιδικίας, αρμοδιότητας τριμελούς εφετείου, κρίνει ότι δεν συντρέχουν επαρκείς ενδείξεις για την παραπομπή του κατηγορουμένου στο ακροατήριο και παραγγέλλει την εισαγωγή της υπόθεσης στο αρμόδιο δικαστικό συμβούλιο.».

3. Το δεύτερο εδάφιο της παραγράφου 3 του άρθρου 245 αντικαθίσταται, ως εξής:

«Το ίδιο μπορεί να πράξει ο εισαγγελέας και αν ο δράστης παραμένει άγνωστος μετά από προανάκριση κατά το άρθρο 243 παράγραφος 2 εδάφιο πρώτο ή προκαταρκτική εξέταση ή ένορκη διοικητική εξέταση ή πόρισμα ή έκθεση ελέγχου του Γενικού Επιθεωρητή Δημόσιας Διοίκησης ή Σώματος ή Υπηρεσίας Επιθεώρησης και Ελέγχου των φορέων της παρ. 2 του άρθρου 1 του ν. 3074/2002.».

Άρθρο 15

1. Η παράγραφος 1 του άρθρου 308 του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας αντικαθίσταται, ως εξής:

«1. Το τέλος της κύριας ανάκρισης κηρύσσεται από το συμβούλιο πλημμελειοδικών με βούλευμα. Για το σκοπό αυτόν, τα έγγραφα διαβιβάζονται αμέσως μετά την τελευταία ανακριτική πράξη στον εισαγγελέα, ο οποίος, αν κρίνει ότι δεν χρειάζεται να τα επιστρέψει στον ανακριτή για να συμπληρωθεί η ανάκριση, μέσα σε δύο μήνες ή, εάν η φύση της υπόθεσης το επιβάλλει, μέσα σε τρεις μήνες υποβάλλει πρόταση στο συμβούλιο για να παύσει οριστικά ή προσωρινά η δίωξη ή για να παραπεμφθεί ο κατηγορούμενος στο ακροατήριο ή για να μην απαγγελθεί κατηγορία εναντίον του.».

2. Το τελευταίο εδάφιο της παραγράφου 3 του άρθρου 308 του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας αντικαθίσταται, ως εξής:

«Το συμβούλιο πλημμελειοδικών αποφαίνεται για τη συνέχιση ή όχι της προσωρινής κράτησης, καθώς και για τη διατήρηση ή όχι των περιοριστικών όρων.».

Άρθρο 16

Μετά το άρθρο 308 του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας προστίθεται το άρθρο 308 Α , ως εξής:

«Άρθρο 308 Α
Περάτωση της κύριας ανάκρισης κατ' εξαίρεση

1. Κατ' εξαίρεση, στις περιπτώσεις των κακουργημάτων των νόμων 2168/1993 και 3459/2006, του εμπρησμού δασών και των άρθρων 374 και 380 του Ποινικού Κώδικα, μετά την περάτωση της ανάκρισης, η δικογραφία υποβάλλεται από τον εισαγγελέα πλημμελειοδικών στον εισαγγελέα εφετών , ο οποίος, αν κρίνει ότι προκύπτουν επαρκείς ενδείξεις για την παραπομπή της υπόθεσης στο ακροατήριο και ότι δεν χρειάζεται να συμπληρωθεί η ανάκριση, προτείνει στον πρόεδρο εφετών να εισαχθεί η υπόθεση, μαζί με τα τυχόν συναφή εγκλήματα, απευθείας στο ακροατήριο.

2. Από τη στιγμή που ο εισαγγελέας εφετών καταρτίσει τη σχετική πρόταση, πριν την υποβάλει προς τον πρόεδρο εφετών, έχει υποχρέωση να ενημερώσει αμέσως, έστω και τηλεφωνικά, τους διαδίκους, εφόσον αυτοί υπέβαλαν εγγράφως σχετικό αίτημα, προκειμένου να λάβουν γνώση της και να ασκήσουν το δικαίωμα ακρόασης, υποβάλλοντας υπόμνημα με τις απόψεις τους. Αφού παρέλθουν δέκα ημέρες από την ειδοποίηση, για την οποία συντάσσεται έκθεση, η πρόταση του εισαγγελέα εφετών διαβιβάζεται στον πρόεδρο εφετών. Εφόσον ο πρόεδρος εφετών διατυπώσει σύμφωνη γνώμη, για την παραπομπή της υπόθεσης στο ακροατήριο, ο εισαγγελέας εφετών εκδίδει κλητήριο θέσπισμα, κατά του οποίου δεν επιτρέπεται προσφυγή.

3. Σε περίπτωση διαφωνίας του προέδρου εφετών ή όταν από την αρχή ο εισαγγελέας φρονεί ότι δεν υπάρχουν επαρκείς ενδείξεις, ο εισαγγελέας εφετών διαβιβάζει τη δικογραφία στον εισαγγελέα πλημμελειοδικών, προκειμένου να εισαχθεί στο συμβούλιο πλημμελειοδικών.

4. Στην περίπτωση της δεύτερης παραγράφου του παρόντος άρθρου ο πρόεδρος εφετών αποφαίνεται με διάταξή του, κατά της οποίας δεν χωρεί προσφυγή, για τη διάρκεια ισχύος του εντάλματος σύλληψης και για τη διατήρηση ή όχι της προσωρινής κράτησης ή των περιοριστικών όρων.

5. Εάν υπάρχουν περισσότεροι του ενός κατηγορούμενοι, το συμβούλιο εφετών είναι αρμόδιο να αποφανθεί για όσους από αυτούς δεν προκύπτουν επαρκείς ενδείξεις ή ως προς τους οποίους θα πρέπει να κηρυχθεί απαράδεκτη ή να παύσει οριστικά ή προσωρινά η ποινική δίωξη, οπότε η υπόθεση χωρίζεται. Επίσης, το ίδιο συμβούλιο είναι σε κάθε περίπτωση αρμόδιο να αποφανθεί και για τα συναφή εγκλήματα είτε πρόκειται για έναν είτε πρόκειται για περισσότερους κατηγορουμένους.».

Άρθρο 17

1. Μετά το άρθρο 308 Α του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας προστίθεται το άρθρο 308 Β, ως εξής:

«Άρθρο 308 Β
Ποινική συνδιαλλαγή

1. Στις περιπτώσεις που έχει ασκηθεί ποινική δίωξη για κακούργημα των άρθρων 374, 375, 386, 386Α, 390 και 404 του Ποινικού Κώδικα ο εισαγγελέας πλημμελειοδικών, μετά από αίτημα του κατηγορουμένου, που υποβάλλεται μέχρι την τυπική περάτωση της ανάκρισης, καλεί τον κατηγορούμενο και τον παθόντα να εμφανισθούν ενώπιόν του μετά ή δια των συνηγόρων τους για συνδιαλλαγή. Ο εισαγγελέας διορίζει υποχρεωτικά συνήγορο στον διάδικο, που δεν έχει, από το σχετικό πίνακα του οικείου δικηγορικού συλλόγου.

2. Ο εισαγγελέας τάσσει προθεσμία δεκαπέντε ημερών στους συνηγόρους των διαδίκων για τη σύνταξη του πρακτικού συνδιαλλαγής, στο οποίο βεβαιώνεται η απόδοση του ιδιοποιημένου πράγματος ή η εντελής ικανοποίηση του ζημιωθέντα.

3. Αν το πρακτικό συνδιαλλαγής συνταχθεί πριν από την απολογία του κατηγορουμένου, η ανάκριση θεωρείται περατωμένη ως προς αυτόν και τους συμμετόχους

που το αποδέχονται. Αν το πρακτικό συνταχθεί μετά την απολογία του κατηγορουμένου, τα τυχόν επιβληθέντα για το συγκεκριμένο έγκλημα κατά το άρθρο 282 μέτρα δικονομικού καταναγκασμού αίρονται υποχρεωτικά με διάταξη του εισαγγελέα πλημμελειοδικών.

4. Αν δεν επιτευχθεί συνδιαλλαγή, η αίτηση θεωρείται ως ουδέποτε υποβληθείσα, καταστρέφεται με το οικείο υλικό και τυχόν αντίγραφά τους δεν λαμβάνονται υπόψη σε κανένα στάδιο της δίκης.

5. Σε περίπτωση απόπειρας η βεβαίωση της παραγράφου 2 αφορά τη χρηματική ικανοποίηση του παθόντος. Σε περιπτώσεις συμμετοχής, η καταβολή του συμφωνημένου χρηματικού ποσού από ένα συμμέτοχο ωφελεί και τους υπολοίπους. Αν κάποιος από τους συμμετόχους δεν επιθυμεί την ποινική συνδιαλλαγή, η υπόθεση χωρίζεται και ακολουθείται ως προς αυτόν η τακτική διαδικασία. Η διαδικασία του παρόντος άρθρου δεν επεκτείνεται στα συρρέοντα εγκλήματα που δεν περιλαμβάνονται στα εγκλήματα της παραγράφου 1.

6. Μέσα σε πέντε ημέρες από τη σύνταξη του σχετικού πρακτικού ο εισαγγελέας πλημμελειοδικών διαβιβάζει τη δικογραφία στον εισαγγελέα εφετών, ο οποίος εισάγει αμέσως την υπόθεση στο τριμελές εφετείο, κλητεύοντας τον κατηγορούμενο.

7. Το δικαστήριο, λαμβάνοντας υπόψη το πρακτικό συνδιαλλαγής, κηρύσσει ένοχο τον κατηγορούμενο και επιβάλλει σε αυτόν, κατά το άρθρο 79 ΠΚ, ποινή που δεν υπερβαίνει τα τρία έτη, εκτός αν, συνεκτιμώντας τις περιστάσεις, κρίνει ότι πρέπει να παραμείνει ατιμώρητος. Δικαστικά έξοδα δεν επιβάλλονται και η απόφαση δεν καταχωρίζεται στο ποινικό μητρώο.

8. Κατά της απόφασης του δικαστηρίου δεν χωρεί έφεση.

9. Η συνδιαλλαγή δεν εφαρμόζεται, αν τα κακουργήματα της παραγράφου 1 στρέφονται κατά του Δημοσίου, νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου και οργανισμών τοπικής αυτοδιοίκησης πρώτου και δεύτερου βαθμού.».

2. Στο τέλος του δεύτερου εδαφίου της πρώτης παραγράφου του άρθρου 270 προστίθεται η φράση «ή συντρέχει περίπτωση εφαρμογής του άρθρου 308Β.».

Άρθρο 18

1. Η παράγραφος 1 του άρθρου 309 του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας αντικαθίσταται, ως εξής:

«1. Το συμβούλιο, μέσα σε δύο μήνες ή, αν εφαρμοσθεί η επόμενη παράγραφος, μέσα σε τρείς μήνες από την υποβολή της πρότασης του εισαγγελέα, μπορεί:

α) να αποφαίνεται να μη γίνει κατηγορία,

β) να παύει οριστικά την ποινική δίωξη,

γ) να παύει προσωρινά την ποινική δίωξη, μόνο όμως για τα κακουργήματα της ανθρωποκτονίας με πρόθεση, της ληστείας, της εκβίασης, της κλοπής (και ζωοκλοπής) και του εμπρησμού,

δ) να διατάσσει περαιτέρω ανάκριση και

ε) να παραπέμπει τον κατηγορούμενο στο ακροατήριο του αρμόδιου δικαστηρίου.».

2. Η παράγραφος 2 του άρθρου 309 του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας αντικαθίσταται, ως εξής:

«2. Το συμβούλιο με αίτηση ενός από τους διαδίκους είναι υποχρεωμένο να διατάσσει την εμφάνιση του συνηγόρου του ενώπιόν του με την παρουσία και του εισαγγελέα για να δώσει κάθε διευκρίνιση. Σε εξαιρετικές περιπτώσεις μπορεί να επιτρέψει και την ενώπιόν του εμφάνιση του αιτούντος διαδίκου. Το συμβούλιο μπορεί να προβεί στις προηγούμενες ενέργειες και αυτεπαγγέλτως. Επί υποθέσεων σε βαθμό κακουργήματος, εάν ο αιτών δεν έχει συνήγορο, διατάσσεται υποχρεωτικά η εμφάνισή του. Πάντοτε όμως, όταν διατάσσει την εμφάνιση ενός από τους διαδίκους ή του συνηγόρου του, οφείλει να καλέσει και να ακούσει συγχρόνως και τους υπολοίπους, αναλόγως. Αν μετά το τέλος της ανάκρισης και την υποβολή των εγγράφων στον εισαγγελέα υποβλήθηκαν στο συμβούλιο από ένα διάδικο έγγραφα ή άλλα αποδεικτικά στοιχεία που ασκούν ουσιώδη επιρροή στην κρίση του συμβουλίου, αυτό οφείλει αυτεπαγγέλτως να καλέσει τους υπόλοιπους διαδίκους ή τους αντικλήτους, για να ενημερωθούν και να γνωστοποιήσουν τις παρατηρήσεις τους σε εύλογη προθεσμία, που την καθορίζει το ίδιο.».

Άρθρο 19

1. Ο τίτλος του άρθρου 315 του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας αντικαθίσταται, ως εξής:

«Άρθρο 315
Προσωρινή κράτηση και περιοριστικοί όροι»

2. Η παράγραφος 1 του άρθρου 315 του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας αντικαθίσταται, ως εξής:

«1. Αν ο κατηγορούμενος κρατείται προσωρινά ή τελεί υπό περιοριστικούς όρους, το συμβούλιο αποφασίζει ταυτόχρονα και για την απόλυσή του ή τη συνέχιση της προσωρινής του κράτησης, καθώς και για τη διατήρηση ή όχι της ισχύος των περιοριστικών όρων.».

3. Η παράγραφος 3 του άρθρου 315 του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας αντικαθίσταται, ως εξής:

«3. Το συμβούλιο, παραπέμποντας τον κατηγορούμενο στο ακροατήριο, αν συντρέχει νόμιμη περίπτωση, επιβάλλει περιοριστικούς όρους ή διατάσσει τη σύλληψη και προσωρινή κράτησή του, ακόμη και αν δεν έχει εκδοθεί ένταλμα σύλληψης ή προσωρινής κράτησης.».

Άρθρο 20

1. Ο τίτλος και το άρθρο 349 του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας αντικαθίστανται, ως εξής:

« Άρθρο 349
Αναβολή της δίκης

1. Το δικαστήριο, μετά από πρόταση του εισαγγελέα ή και αυτεπαγγέλτως, μπορεί να διατάξει μόνο μία φορά την αναβολή της δίκης για λόγους ανώτερης βίας, με αίτημα δε κάποιου από τους διαδίκους, μία μόνο φορά, για σοβαρούς λόγους υγείας ή λόγους ανώτερης βίας.

2. Η αναβολή που χορηγείται με αίτημα διαδίκου, για λόγο που αφορά αυτόν ή το συνήγορό του, δεν μπορεί να υπερβεί τους τρείς μήνες και διατάσσεται μόνο για σοβαρούς λόγους υγείας, οι οποίοι αποδεικνύονται με έγγραφο νοσηλευτικού ιδρύματος, ή λόγους ανώτερης βίας. Οι λόγοι αυτοί προσδιορίζονται στην απόφαση, η οποία πρέπει να είναι ειδικά και εμπεριστατωμένα αιτιολογημένη.

3. Το δικαστήριο, πριν διατάξει την αναβολή, υποχρεούται να ερευνήσει τη δυνατότητα διακοπής της δίκης για δεκαπέντε το πολύ ημέρες, αιτιολογώντας εμπεριστατωμένα ότι δεν μπορεί ο λόγος αναβολής να αντιμετωπισθεί με διακοπή.

4. Δεύτερη αναβολή μπορεί να δοθεί για τους ίδιους ως άνω λόγους και σύμφωνα με τους άνω όρους. Κάθε άλλη αναβολή απαγορεύεται και το δικαστήριο μπορεί μόνο να διατάξει τη διακοπή της δίκης ή της συνεδρίασης για δεκαπέντε το πολύ ημέρες και μέχρι δύο φορές.

5. Η αναβολή γίνεται σε ρητή δικάσιμο, την οποία το δικαστήριο ανακοινώνει στους παρόντες διαδίκους, μάρτυρες και πραγματογνώμονες και σε αυτήν κλητεύονται μόνο οι απόντες.

6. Εάν ο λόγος αναβολής αναγγέλθηκε από συνήγορο ή άλλο πρόσωπο για λογαριασμό απόντος διαδίκου και η συζήτηση αναβλήθηκε σε ρητή δικάσιμο, η περί αναβολής απόφαση επέχει θέση κλητεύσεώς του.

7. Η αποχή των δικηγόρων αποτελεί λόγο ανώτερης βίας για την αναβολή και δεν περιλαμβάνεται στους άνω περιορισμούς.».

2. Ο τίτλος του άρθρου 375 του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας από «Διακοπή των συνεδριάσεων» γίνεται «Ιδιαίτερες δικάσιμοι - Διακοπή των συνεδριάσεων», οι παράγραφοι 1, 2, 3 και 4 του ίδιου άρθρου αναριθμούνται σε 2, 3, 4 και 5 και προστίθεται νέα παράγραφος 1, ως εξής:

«1. Στα τριμελή εφετεία κακουργημάτων ορίζονται ιδιαίτερες κατά μήνα δικάσιμοι, στις οποίες προσδιορίζονται αποκλειστικά και μόνο υποθέσεις με κατηγορούμενο ή κατηγορουμένους προσωρινά κρατούμενους. Στα Εφετεία Αθηνών, Πειραιά και Θεσσαλονίκης οι ιδιαίτερες αυτές δικάσιμοι δεν μπορεί να είναι λιγότερες από τρείς κάθε μήνα. Για την εκδίκαση των συγκεκριμένων υποθέσεων τα εφετεία συνεδριάζουν και κατά τη διάρκεια των δικαστικών διακοπών, εκτός από το μήνα Αύγουστο.».

Άρθρο 21

Το άρθρο 432 του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας αντικαθίσταται, ως εξής:

«Άρθρο 432
Αναστολή της εκδίκασης

1. Αν κάποιος που παραπέμφθηκε στο ακροατήριο του αρμόδιου δικαστηρίου για κακούργημα είναι άγνωστης διαμονής και δεν παρουσιαστεί ούτε συλληφθεί μέσα σε ένα μήνα από την επίδοση του παραπεμπτικού βουλεύματος ή του κλητηρίου θεσπίσματος σύμφωνα με το άρθρο 156, αναστέλλεται η διαδικασία στο ακροατήριο με διάταξη του εισαγγελέα του εφετείου, ωσότου συλληφθεί ή εμφανιστεί ο κατηγορούμενος. Η διάταξη αυτή πρέπει να τοιχοκολληθεί σύμφωνα με το άρθρο 156 παράγραφο 2. Οι διατάξεις του άρθρου 113 ΠΚ για την αναστολή της παραγραφής του αξιοποίνου εφαρμόζονται και εδώ.

2. Αν εκείνος που παραπέμφθηκε για κακούργημα είναι ή θεωρείται γνωστής διαμονής, δικάζεται σαν να ήταν παρών, αν κλητεύθηκε νόμιμα.

3. Η διάταξη της παράγραφο 2 εφαρμόζεται αναλόγως και στο δικαστήριο που είναι αρμόδιο να δικάσει την έφεση, αν αυτός που αθωώθηκε σε πρώτο βαθμό για κακούργημα δεν εμφανιστεί για να δικαστεί κατ' έφεση που ασκήθηκε από τον εισαγγελέα και αποβλέπει στην καταδίκη του για κακούργημα.».

Άρθρο 22

Ο τίτλος και το άρθρο 435 του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας αντικαθίστανται, ως εξής:

«Άρθρο 435
Αίτηση ακύρωσης της διαδικασίας επί κακουργημάτων

1. Αν ο κατηγορούμενος, που καταδικάστηκε κατά το άρθρο 432 παράγραφοι 2 και 3, από λόγους ανώτερης βίας ή από άλλα ανυπέρβλητα αίτια δεν μπόρεσε εγκαίρως να γνωστοποιήσει με οποιονδήποτε τρόπο στο δικαστήριο ανυπέρβλητο κώλυμα εμφάνισής του στη δίκη και να ζητήσει την αναβολή της συζήτησης (άρθρο 349), μπορεί να υποβάλει αίτηση για ακύρωση της διαδικασίας που πραγματοποιήθηκε χωρίς την παρουσία του ή την εκπροσώπησή του από συνήγορο. Η αίτηση υποβάλλεται στο γραμματέα του δικαστηρίου που εξέδωσε την απόφαση μέσα σε ανατρεπτική προθεσμία δεκαπέντε ημερών από την έκδοσή της και αναφέρει τους λόγους ανώτερης βίας ή το ανυπέρβλητο κώλυμα. Νέα αίτηση για ακύρωση της ίδιας διαδικασίας είναι απαράδεκτη σε οποιουσδήποτε λόγους και αν στηρίζεται.

2. Η αίτηση αυτή δεν αναστέλλει την εκτέλεση της απόφασης. Μπορεί όμως ο εισαγγελέας του δικαστηρίου που εξέδωσε την απόφαση, μόλις υποβληθεί η αίτηση για ακύρωση, να διατάξει την αναστολή της εκτέλεσης, εωσότου εκδικαστεί η αίτηση. Σε περίπτωση μη χορήγησης της αναστολής, ο αιτών δύναται να προσφύγει στο δικαστήριο ή, αν αυτό δε συνεδριάζει, στο δικαστικό συμβούλιο μέσα σε δύο ημέρες. Η αίτηση για ακύρωση εισάγεται, χωρίς να κλητευθεί εκείνος που την υπέβαλε, στην πρώτη δικάσιμο του δικαστηρίου που δίκασε, το οποίο αποφασίζει αμετάκλητα. Το δικαστήριο όμως είναι δυνατό να αναβάλει τη συζήτηση για την αίτηση σε μεταγενέστερη ορισμένη δικάσιμο, αν προβάλλονται λόγοι ανώτερης βίας ή άλλα ανυπέρβλητα αίτια, εξαιτίας των οποίων εκείνος που υπέβαλε την αίτηση δεν μπορεί να εμφανιστεί στη συζήτηση της αίτησης για ακύρωση. Αν γίνει δεκτή η αίτηση, ακυρώνεται η απόφαση που προσβάλλεται και διατάσσεται η νέα συζήτηση της υπόθεσης σε ρητή δικάσιμο, κατά την οποία ο κατηγορούμενος οφείλει να προσέλθει χωρίς να κλητευθεί. Η προθεσμία της έφεσης ή της αίτησης για αναίρεση της καταδικαστικής απόφασης αρχίζει μετά την πάροδο άπρακτης της ως άνω δεκαπενθήμερης προθεσμίας ή, σε περίπτωση υποβολής αίτησης ακυρώσεως, από την απόρριψή της.».

Άρθρο 23

Το εδάφιο δ΄ της παραγράφου 2 του άρθρου 471 του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας αντικαθίσταται, ως εξής:

«Δεύτερη αίτηση αναστολής εκτέλεσης από τον κατηγορούμενο είναι απαράδεκτη, αν δεν παρέλθουν δύο μήνες από την απόρριψη της προηγούμενης.».

Άρθρο 24

1. Το άρθρο 477 του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας αντικαθίσταται, ως εξής:

«Άρθρο 477
Σε ποιούς επιτρέπεται

Έφεση κατά του βουλεύματος επιτρέπεται στον κατηγορούμενο και στον εισαγγελέα, στις περιπτώσεις των επόμενων άρθρων και σε όσες άλλες ορίζει ειδικά ο νόμος.».

2. Το άρθρο 478 του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας αντικαθίσταται, ως εξής:

«Άρθρο 478
Πότε επιτρέπεται στον κατηγορούμενο

Το ένδικο μέσο της έφεσης επιτρέπεται στον κατηγορούμενο μόνο κατά του βουλεύματος του συμβουλίου πλημμελειοδικών το οποίο τον παραπέμπει στο δικαστήριο για κακούργημα και μόνο για τους λόγους:

α. της απόλυτης ακυρότητας, και

β. της εσφαλμένης ερμηνείας και εφαρμογής ουσιαστικής ποινικής διάταξης.».

3. Το άρθρο 479 του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας αντικαθίσταται, ως εξής:

«Άρθρο 478
Πότε επιτρέπεται στον κατηγορούμενο

Το ένδικο μέσο της έφεσης επιτρέπεται στον κατηγορούμενο μόνο κατά του βουλεύματος του συμβουλίου πλημμελειοδικών το οποίο τον παραπέμπει στο δικαστήριο για κακούργημα και μόνο για τους λόγους:

α. της απόλυτης ακυρότητας, και

β. της εσφαλμένης ερμηνείας και εφαρμογής ουσιαστικής ποινικής διάταξης.».

3. Το άρθρο 479 του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας αντικαθίσταται, ως εξής:

«Άρθρο 479
Πότε επιτρέπεται στον εισαγγελέα

Ο εισαγγελέας εφετών μπορεί να προσβάλει με έφεση οποιοδήποτε βούλευμα του συμβουλίου πλημμελειοδικών μέσα σε προθεσμία ενός μήνα από την έκδοσή του (άρθρο 306). Η προθεσμία αυτή και η έφεση που ασκήθηκε δεν αναστέλλουν την αποφυλάκιση του κατηγορουμένου που έχει διαταχθεί με το προσβαλλόμενο βούλευμα.».

Άρθρο 25

1. Η πρώτη παράγραφος του άρθρου 483 του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας αντικαθίσταται, ως εξής:

«1. Ο εισαγγελέας πλημμελειοδικών μπορεί να ζητήσει την αναίρεση του βουλεύματος, που αφορά κακούργημα, όταν αυτό παραπέμπει τον κατηγορούμενο ή αποφαίνεται ότι δεν πρέπει να γίνει κατηγορία ή παύει προσωρινά ή οριστικά την ποινική δίωξη ή την κηρύσσει απαράδεκτη.».

2. Η τρίτη παράγραφος του άρθρου 483 του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας αντικαθίσταται ως εξής:

«3. Ο εισαγγελέας του Αρείου Πάγου μπορεί να ζητήσει την αναίρεση οποιουδήποτε βουλεύματος με σχετική δήλωση στο γραμματέα του Αρείου Πάγου, μέσα στην προθεσμία που ορίζεται από το άρθρο 479, το δεύτερο εδάφιο του οποίου εφαρμόζεται και σε αυτήν την περίπτωση. Μετά την προθεσμία αυτή ο ίδιος ο εισαγγελέας μπορεί να ασκήσει αναίρεση του βουλεύματος υπέρ του νόμου και για οποιαδήποτε παράβαση των διατάξεων που αφορούν την προδικασία χωρίς να βλάπτονται τα δικαιώματα των διαδίκων.».

Άρθρο 26

1. Η παράγραφος 1 του άρθρου 489 του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας αντικαθίσταται, ως εξής:

«1. Εκείνος που καταδικάστηκε και ο εισαγγελέας ή ο δημόσιος κατήγορος έχουν δικαίωμα να ασκήσουν έφεση:

α) κατά της απόφασης του πταισματοδικείου και του ειρηνοδικείου (άρθρο 116), αν με αυτήν ο κατηγορούμενος καταδικάστηκε σε κράτηση περισσότερο από δέκα ημέρες ή σε πρόστιμο πάνω από τετρακόσια ευρώ ή σε αποζημίωση ή σε χρηματική ικανοποίηση προς τον πολιτικώς ενάγοντα πάνω από εκατό ευρώ συνολικά,

β) κατά της απόφασης του μονομελούς πλημμελειοδικείου αν με αυτήν καταδικάστηκε ο κατηγορούμενος σε φυλάκιση πάνω από τρείς μήνες ή σε χρηματική ποινή πάνω από χίλια ευρώ ή αν επιδικάστηκε εναντίον του οποιαδήποτε αποζημίωση και ικανοποίηση πάνω από διακόσια πενήντα ευρώ συνολικά ή αν καταδικάστηκε σε οποιαδήποτε ποινή που συνεπάγεται τις στερήσεις και τις ανικανότητες που ορίζονται στην επόμενη περίπτωση (στοιχείο γ΄) ή ακόμα αν συνεπάγεται την έκτιση άλλης ποινής φυλάκισης που είχε ανασταλεί και είναι μεγαλύτερη από τρεις μήνες ή συνεπάγεται τα ίδια αποτελέσματα,

γ) κατά της απόφασης του τριμελούς πλημμελειοδικείου και της απόφασης του εφετείου για πλημμελήματα (άρθρα 111 παράγραφοι 6 και 116) αν με αυτή καταδικάστηκε ο κατηγορούμενος σε ποινή φυλάκισης πάνω από πέντε μήνες ή σε χρηματική ποινή πάνω από χίλια πεντακόσια ευρώ ή σε οποιαδήποτε ποινή που συνεπάγεται στέρηση των πολιτικών δικαιωμάτων ή έκπτωση από δημόσια δημοτική ή κοινοτική υπηρεσία ή ανικανότητα διορισμού σε αυτήν ή σε ποινή που συνεπάγεται την έκτιση άλλης ποινής φυλάκισης που είχε ανασταλεί και είναι μεγαλύτερη από πέντε μήνες ή που συνεπάγεται τις παραπάνω στερήσεις και ανικανότητες ή σε αποζημίωση και χρηματική ικανοποίηση προς τον πολιτικώς ενάγοντα πάνω από πεντακόσια ευρώ συνολικά,

δ) κατά της απόφασης του μονομελούς και τριμελούς δικαστηρίου ανηλίκων, με την οποία καταδικάστηκε ο ανήλικος σε περιορισμό σε ειδικό κατάστημα κράτησης νέων, ή επιβλήθηκαν σε αυτόν αναμορφωτικά ή θεραπευτικά μέτρα,

ε) κατά της απόφασης του μονομελούς ή τριμελούς δικαστηρίου ανηλίκων με την οποία ο ανήλικος που κατά την τέλεση της πράξης είχε συμπληρώσει το δέκατο τρίτο έτος, δικάστηκε όμως μετά τη συμπλήρωση του δέκατου όγδοου έτους της ηλικίας του, καταδικάστηκε κατά το άρθρο 130 του Ποινικού Κώδικα σε ποινή στερητική της ελευθερίας,

στ) κατά της απόφασης του μεικτού ορκωτού δικαστηρίου και του τριμελούς εφετείου με την οποία καταδικάστηκε ο κατηγορούμενος σε ποινή στερητική της ελευθερίας διάρκειας τουλάχιστον δύο ετών για κακούργημα ή τουλάχιστον ενός έτους για πλημμέλημα.».

Άρθρο 27

1. Το άρθρο 497 του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας αντικαθίσταται, ως εξής:

«Άρθρο 497
Ανασταλτική δύναμη της έφεσης

1. Ανασταλτικό αποτέλεσμα έχει μόνο η έφεση που ασκείται παραδεκτά και όχι η προθεσμία για την άσκησή της.

2. Αν με την καταδικαστική απόφαση επιβλήθηκε ποινή φυλάκισης έως τριών ετών, η έφεση έχει αυτοδικαίως ανασταλτικό αποτέλεσμα.

3. Αν η επιβληθείσα ποινή είναι μεγαλύτερη των τριών και έως πέντε ετών, η έφεση έχει ανασταλτικό αποτέλεσμα, εκτός αν το δικαστήριο κρίνει αλλιώς.

4. Αν με την καταδικαστική απόφαση επιβλήθηκε ποινή πρόσκαιρης κάθειρξης, η κρίση για το αν η έφεση έχει ανασταλτικό αποτέλεσμα ανήκει στο δικαστήριο που δίκασε. Αυτό, με ειδική αιτιολογία και εφαρμόζοντας τα κριτήρια της παρ. 8 του παρόντος άρθρου, αποφασίζει αμέσως μετά την απαγγελία της απόφασης, είτε αυτεπαγγέλτως είτε ύστερα από δήλωση του κατηγορουμένου ότι θα ασκήσει έφεση.

5. Το δικαστήριο μπορεί, σε κάθε περίπτωση, να επιβάλει περιοριστικούς όρους.

6. Οι διατάξεις των προηγούμενων παραγράφων εφαρμόζονται και όταν ασκήθηκε έφεση από τον εισαγγελέα υπέρ εκείνου που καταδικάστηκε.

7. Σε περίπτωση που ο κατηγορούμενος καταδικάστηκε με απόφαση του πρωτοβάθμιου δικαστηρίου σε ποινή στερητική της ελευθερίας και άσκησε έφεση, η οποία όμως δεν έχει ανασταλτική δύναμη, μπορεί να ζητηθεί με αίτηση του ίδιου ή του εισαγγελέα η αναστολή της εκτέλεσης της πρωτόδικης απόφασης, μέχρις ότου εκδοθεί η απόφαση του δευτεροβάθμιου δικαστηρίου. Η αίτηση απευθύνεται στο δευτεροβάθμιο δικαστήριο και αν πρόκειται για το μικτό ορκωτό εφετείο και αυτό δεν συνεδριάζει, στο πενταμελές εφετείο. Στον κατηγορούμενο μπορεί να επιβληθούν περιοριστικοί όροι. Εάν η αίτηση απορριφθεί, νέα αίτηση δεν μπορεί να υποβληθεί πριν παρέλθει ένας μήνας από τη δημοσίευση της απόφασης με την οποία απορρίφθηκε η προηγούμενη.

8. Τότε μόνο δεν χορηγείται ανασταλτικό αποτέλεσμα, κατά την παράγραφο 4 του παρόντος, στην έφεση ή απορρίπτεται η αίτηση αναστολής εκτέλεσης της πρωτόδικης απόφασης, όταν κρίνεται αιτιολογημένα ότι οι περιοριστικοί όροι δεν αρκούν και ότι ο κατηγορούμενος δεν έχει γνωστή και μόνιμη διαμονή στη χώρα ή έχει κάνει προπαρασκευαστικές ενέργειες για να διευκολύνει τη φυγή του ή κατά το παρελθόν υπήρξε φυγόποινος ή φυγόδικος ή κρίθηκε ένοχος για απόδραση κρατουμένου ή παραβίαση περιορισμών διαμονής, εφόσον από τη συνδρομή των παραπάνω στοιχείων προκύπτει σκοπός φυγής ή κρίνεται αιτιολογημένα ότι αν αφεθεί ελεύθερος είναι πολύ πιθανό, όπως προκύπτει από προηγούμενες καταδίκες του για αξιόποινες πράξεις ή αν η επιβληθείσα ποινή είναι κάθειρξη άνω των δέκα ετών, από τα συγκεκριμένα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά της πράξης, να διαπράξει και άλλα εγκλήματα. Το δικαστήριο σε κάθε περίπτωση χορηγεί ανασταλτικό αποτέλεσμα ή αναστολή εκτελέσεως, αν αιτιολογημένα κρίνει ότι η άμεση έκτιση ή συνέχιση έκτισης της ποινής θα έχει ως συνέπεια υπέρμετρη και ανεπανόρθωτη βλάβη για τον ίδιο ή για την οικογένειά του. Αν παραβιαστούν οι όροι που τέθηκαν το αρμόδιο δικαστήριο αποφαίνεται, ύστερα από αίτηση του εισαγγελέα, για την άρση ή όχι της χορηγηθείσας αναστολής εκτελέσεως.

9. Ο κατηγορούμενος κλητεύεται, σύμφωνα με τα άρθρα 155 έως 161 και 166, στο δικαστήριο που είναι αρμόδιο κατά τις παραγράφους 6 και 7 αυτού του άρθρου. Αν κρατείται μακριά από την έδρα του δικαστηρίου, δεν προσάγεται σε αυτό.

10. Για όλες τις παρεπόμενες στερήσεις δικαιωμάτων, εκπτώσεις και ανικανότητες, το ανασταλτικό αποτέλεσμα επέρχεται πάντοτε αυτοδικαίως.».

Άρθρο 28

1. Το πρώτο εδάφιο της παραγράφου 3 του άρθρου 322 του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας αντικαθίσταται, ως εξής:

«3. Ο κατηγορούμενος που κλητεύθηκε με κλητήριο θέσπισμα απευθείας στο ακροατήριο του τριμελούς εφετείου σύμφωνα με τη διάταξη της περίπτωσης 6 του άρθρου 111 έχει δικαίωμα, αφού ενημερωθεί για την προανάκριση, να προσφύγει στο αρμόδιο συμβούλιο εφετών μέσα στην προθεσμία που ορίζεται στην παράγραφο 1.».

2. Το πρώτο εδάφιο του άρθρου 499 του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας αντικαθίσταται, ως εξής:

«Στα άρθρα 111 παρ. 6, 112 παρ. 3, 113 παρ. 1 περ. Α΄ στοιχ. γ΄ και περ. Γ΄ και 114 περ. Γ΄ ορίζεται το δικαστήριο που είναι αρμόδιο να κρίνει την έφεση.».

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Γ΄
ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΣΕΙΣ ΕΙΔΙΚΩΝ ΠΟΙΝΙΚΩΝ ΝΟΜΩΝ

Άρθρο 29

Το άρθρο πέμπτο του ν. 3625/2007 (ΦΕΚ 290 Α΄), όπως αντικαταστάθηκε με τη διάταξη του άρθρου 7 του ν. 3727/2008 (ΦΕΚ 257 Α΄) και στη συνέχεια τροποποιήθηκε με τη διάταξη του άρθρου 29 παρ. 2 του ν. 3772/2009 (ΦΕΚ 112 Α΄) αντικαθίσταται ως εξής:

«Στις υποθέσεις ανηλίκων θυμάτων των πράξεων που τιμωρούνται σε βαθμό κακουργήματος και αναφέρονται στα άρθρα 323Α, 324 και 336 έως 353 του Ποινικού Κώδικα, η ανάκριση διεξάγεται κατ' απόλυτη προτεραιότητα και περατώνεται και για τα συναφή πλημμελήματα με βούλευμα του συμβουλίου πλημμελειοδικών.».

Άρθρο 30

Το άρθρο 33 του ν. 3346/2005 (ΦΕΚ 140 Α΄) αντικαθίσταται ως εξής :

«1. Για την εφαρμογή της παραγράφου 1 του άρθρου 1 του α.ν. 86/1967 απαιτείται το ποσό των ασφαλιστικών εισφορών, που βαρύνουν τον υπόχρεο (εργοδοτικών), να υπερβαίνει το ποσό των είκοσι χιλιάδων (20.000) ευρώ.

2. Για την εφαρμογή της παραγράφου 2 του άρθρου 1 του α.ν. 86/1967 απαιτείται το ποσό των ασφαλιστικών εισφορών των εργαζομένων που παρακρατούνται να υπερβαίνει το ποσό των δέκα χιλιάδων (10.000) ευρώ.».

Άρθρο 31

1. Όλες οι σε βαθμό πλημμελήματος αξιόποινες πράξεις του Κώδικα Οδικής Κυκλοφορίας, που κυρώθηκε με το άρθρο πρώτο του ν. 2696/1999 (ΦΕΚ 57 Α΄), τιμωρούνται με κράτηση μέχρι έξι (6) μηνών και πρόστιμο μέχρι τριών χιλιάδων (3.000) ευρώ, εκτός από τις πράξεις των άρθρων 34 παρ. 12, 43 παράγραφοι 2 περιπτώσεις α΄, β΄ και 4 , 85 παρ. 5 και 98 παρ. 2, οι οποίες εξακολουθούν να τιμωρούνται ως πλημμελήματα, με τις αναφερόμενες στις οικείες διατάξεις ποινές.

2. Οι παραβάσεις των διατάξεων του άρθρου 12 του ν. 489/1976, όπως αντικαταστάθηκε με το άρθρο 17 του

ν. 2170/1993, τιμωρούνται με πρόστιμο μέχρι τριών χιλιάδων (3.000) ευρώ.

3. Οι παραβάσεις των διατάξεων του Υγειονομικού Κανονισμού (ΦΕΚ 275 Β΄) και όλες οι παραβάσεις των διατάξεων όλων των Υγειονομικών Διατάξεων, οι οποίες εκδίδονται κατ' εφαρμογή του άρθρου 1 του α.ν. 2520/1940 (ΦΕΚ 273 Α΄) ή κατ' εξουσιοδότηση άλλου νόμου, τιμωρούνται με κράτηση μέχρι τριών (3) μηνών ή με πρόστιμο μέχρι τριών χιλιάδων (3.000) ευρώ.

4. Όλες οι παραβάσεις των διατάξεων όλων των βασιλικών και προεδρικών διαταγμάτων, καθώς και όλων των υπουργικών αποφάσεων, που ερείδονται ως προς την ποινική κύρωση στις διατάξεις του άρθρου 3 του ν. ΓΠΛΔ/1911, όπως κωδικοποιήθηκαν σε ενιαίο κείμενο με το β.δ. της 25 Αυγ./5 Σεπτ. 1920 (ΦΕΚ 200 Β΄/1920) ή έχουν εκδοθεί κατ' εξουσιοδότηση του ν. ΓΠΛΔ/1911 ή του ως άνω κωδικοποιητικού β.δ., τιμωρούνται με κράτηση μέχρι τριών (3) μηνών ή με πρόστιμο μέχρι τριών χιλιάδων (3.000) ευρώ.

5. Όλες οι παραβάσεις των διατάξεων του ν.δ. 1037/1971 τιμωρούνται με πρόστιμο μέχρι τριών χιλιάδων (3.000) ευρώ.

6. Όλες οι παραβάσεις των διατάξεων του β.δ. 748/1966 τιμωρούνται με πρόστιμο μέχρι τριών χιλιάδων (3.000) ευρώ.

7. Όλες οι παραβάσεις των διατάξεων του ν. 2734/1999 τιμωρούνται με πρόστιμο μέχρι τριών χιλιάδων (3.000) ευρώ.

8. Όλες οι παραβάσεις των διατάξεων των προεδρικών διαταγμάτων της παραγράφου 1 του άρθρου 12 του ν. 1481/1984, τιμωρούνται με κράτηση μέχρι πέντε (5) μηνών και πρόστιμο μέχρι πέντε χιλιάδων (5.000) ευρώ.

9. Παρεπόμενες ποινές ή διοικητικές κυρώσεις που τυχόν προβλέπονται σε όλες τις ως άνω διατάξεις νόμων, των παραγράφων 1 έως 8, εξακολουθούν να ισχύουν και δε θίγονται με τις διατάξεις του παρόντος άρθρου.

Άρθρο 32

Η διάταξη του άρθρου 88 παρ. 1 του ν. 3386/2005 (ΦΕΚ 212 Α΄), όπως αντικαταστάθηκε με το άρθρο 48 παρ. 4 του ν. 3772/2009 (ΦΕΚ 112 Α΄), αντικαθίσταται, ως εξής:

«Πλοίαρχοι ή κυβερνήτες πλοίου, πλωτού μέσου ή αεροπλάνου και οδηγοί κάθε είδους μεταφορικού μέσου που μεταφέρουν από το εξωτερικό στην Ελλάδα υπηκόους τρίτων χωρών, που δεν έχουν δικαίωμα εισόδου στο ελληνικό έδαφος ή στους οποίους έχει απαγορευθεί η είσοδος για οποιαδήποτε αιτία, καθώς και αυτοί που τους προωθούν από τα σημεία εισόδου, τα εξωτερικά ή εσωτερικά σύνορα, στην Ελληνική Επικράτεια και αντίστροφα προς το έδαφος κράτους - μέλους της Ε.Ε. ή τρίτης χώρας ή διευκολύνουν τη μεταφορά ή προώθησή τους ή εξασφαλίζουν σε αυτούς κατάλυμα για απόκρυψη τιμωρούνται:

α. Με φυλάκιση τουλάχιστον ενός έτους και χρηματική ποινή πέντε χιλιάδων (5.000) έως είκοσι χιλιάδων (20.000) ευρώ για κάθε μεταφερόμενο πρόσωπο.

β. Με φυλάκιση τουλάχιστον δύο ετών και χρηματική ποινή δέκα πέντε χιλιάδων (15.000) έως πενήντα χιλιάδων (50.000) ευρώ για κάθε μεταφερόμενο πρόσωπο, αν η μεταφορά ενεργείται κατ' επάγγελμα ή αν ο υπαίτιος είναι δημόσιος υπάλληλος ή τουριστικός ή ναυτιλιακός ή ταξιδιωτικός πράκτορας.

γ. Με κάθειρξη και χρηματική ποινή τουλάχιστον εκατό χιλιάδων (100.000) ευρώ, αν από την πράξη προέκυψε κίνδυνος για άνθρωπο.

δ. Με κάθειρξη τουλάχιστον δέκα ετών και χρηματική ποινή τουλάχιστον πεντακοσίων χιλιάδων (500.000) ευρώ, αν στην περίπτωση γ΄ επήλθε θάνατος.».

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Δ΄

ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΣΗ ΤΟΥ ΚΩΔΙΚΑ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΥ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΩΝ ΚΑΙ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ ΔΙΚΑΣΤΙΚΩΝ ΛΕΙΤΟΥΡΓΩΝ

Άρθρο 33

1. Η παράγραφος 2 του άρθρου 85 του ν. 1756/1988 (ΦΕΚ 35 Α΄) αντικαθίσταται, ως εξής:

«2. Οι επιθεωρητές συντάσσουν επίσης ιδιαίτερη, λεπτομερή και ειδικά αιτιολογημένη έκθεση για κάθε δικαστικό λειτουργό της περιφέρειάς τους. Στην έκθεση αυτή αξιολογούνται: α) το ήθος, το σθένος και ο χαρακτήρας, β) η επιστημονική κατάρτιση, γ) η κρίση και η αντίληψη, δ) η επιμέλεια, η εργατικότητα και η υπηρεσιακή (ποιοτική και ποσοτική) απόδοση, ε) η ικανότητα στην απονομή της δικαιοσύνης, στη διατύπωση των δικαστικών αποφάσεων και στη διεύθυνση της διαδικασίας και προκειμένου για τους εισαγγελικούς λειτουργούς η ικανότητα στην απονομή της δικαιοσύνης, τόσο στην προδικασία όσο και στη διαδικασία του ακροατηρίου, καθώς και η ικανότητα στη διατύπωση των προτάσεων, των διατάξεων που εκδίδουν και στο χειρισμό του προφορικού λόγου, και στ) η συμπεριφορά του δικαστικού λειτουργού γενικά και ιδιαίτερα στο ακροατήριο, καθώς και η κοινωνική του παράσταση.

Ο επιθεωρητής αναφέρει ακόμη αν θεωρεί προακτέους στον επόμενο βαθμό τους πρωτοδίκες και αντεισαγγελείς πρωτοδικών που έχουν συμπληρώσει πενταετία στο βαθμό, καθώς και τους δικαστές και εισαγγελείς από το βαθμό του Προέδρου Πρωτοδικών και Εισαγγελέα Πρωτοδικών και πάνω, μετά τη συμπλήρωση ενός έτους στον κατεχόμενο βαθμό.».

2. Στο τέλος της παραγράφου 7 του άρθρου 84 του ν. 1756/1988 προστίθεται εδάφιο, ως εξής:

«Οι επιθεωρητές, αρεοπαγίτες και αντεισαγγελείς του Αρείου Πάγου, ελέγχουν υποχρεωτικά τις αποφάσεις περί αναβολών, που χορήγησαν τα δικαστήρια στα οποία μετείχαν οι επιθεωρούμενοι δικαστικοί λειτουργοί και κρίνουν περαιτέρω αν συντρέχει εξ αυτού του λόγου περίπτωση πειθαρχικού ελέγχου τους.».

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ε΄
Τελικές και Μεταβατικές διατάξεις

Άρθρο 34
Αποζημίωση για υπερωριακή απασχόληση υπαλλήλων καταστημάτων κράτησης

Η αποζημίωση για υπερωριακή απασχόληση κατά τις Κυριακές και εξαιρέσιμες ημέρες και νυκτερινές ώρες, των μηνών Μαρτίου, Απριλίου, Μαΐου, Ιουνίου 2010, που οφείλεται στους υπαλλήλους των καταστημάτων κράτησης, καταβάλλεται εντός του έτους 2010 από τις εγγεγραμμένες πιστώσεις του Τακτικού Προϋπολογισμού έτους 2010.

Άρθρο 35
Μεταβατική διάταξη

1. Υποθέσεις που έχουν παραπεμφθεί στο ακροατήριο του αρμοδίου μέχρι τη δημοσίευση του παρόντος νόμου δικαστηρίου εκδικάζονται από αυτό, εξαιρουμένων των υποθέσεων που αναφέρονται στο άρθρο 31 του παρόντος νόμου, οι οποίες εκδικάζονται σύμφωνα με τις νέες διατάξεις.

2. Υποθέσεις που μετά το τέλος της κύριας ανάκρισης υποβλήθηκαν από τον εισαγγελέα πλημμελειοδικών στον εισαγγελέα εφετών μέχρι τη δημοσίευση του παρόντος νόμου, κρίνονται από τον τελευταίο και το συμβούλιο των εφετών.

3. Από την έναρξη ισχύος του παρόντος νόμου, παύει η κράτηση σε σωφρονιστικά καταστήματα ατόμων που οφείλουν μόνο δικαστικά έξοδα.

4. Το μονομελές πλημμελειοδικείο του τόπου εκτέλεσης της ποινής, εφαρμόζοντας αναλόγως τη διάταξη του άρθρου 82 παράγαφος 4 ΠΚ, διατάσσει την απόλυση όσων κρατούνται ενώ έχει μετατραπεί η ποινή τους και ορίζει προθεσμία από δύο έως τρία έτη, προκειμένου να καταβάλλουν τμηματικά το υπόλοιπο της ποινής τους.

5. Το τριμελές πλημμελειοδικείο του τόπου εκτέλεσης της ποινής, εφαρμόζοντας αναλόγως τη διάταξη του άρθρου 82 ΠΚ, μετατρέπει την ποινή εκείνων που έχουν καταδικασθεί σε ποινές φυλάκισης από δύο έως τριών ετών, εκτός αν με ειδική αιτιολογία κρίνει ότι η έκτιση της ποινής τους είναι αναγκαία για να αποτραπούν από την τέλεση άλλων αξιοποίνων πράξεων.

6. Το τριμελές πλημμελειοδικείο του τόπου κράτησης, εφαρμόζει αναλόγως τη διάταξη του άρθρου 105 παράγραφος 3 ΠΚ για όλους τους καταδίκους οι οποίοι έχουν εκτίσει το ένα πέμπτο ποινής φυλάκισης μεγαλύτερης των τριών ετών.

7. Το τριμελές πλημμελειοδικείο του τόπου κράτησης, εφαρμόζει αναλόγως τα άρθρα 99 παράγραφοι 1 και 100 ΠΚ για όλους τους κατάδικους σε ποινές φυλάκισης, εφόσον δεν υπήρχε προηγούμενη καταδίκη τους σε ποινή στερητική της ελευθερίας μεγαλύτερη του έτους με μία ή περισσότερες αποφάσεις.

8. Οι διευθυντές των σωφρονιστικών καταστημάτων υποβάλλουν μέσα σε δέκα ημέρες από τη δημοσίευση του παρόντος νόμου στον εισαγγελέα πλημμελειοδικών του τόπου έκτισης της ποινής τους φακέλους των καταδίκων, οι οποίοι πληρούν τις άνω (υπό τις παραγράφους 4 έως 7) προϋποθέσεις. Ο εισαγγελέας εισάγει τις δικογραφίες αμέσως, κατά τη διαδικασία των άρθρων 417 επ. ΚΠΔ, στα δικαστήρια των παραγράφων 4, 5, 6 και 7 του παρόντος άρθρου, τα οποία αποφασίζουν μέσα σε προθεσμία ενός μηνός από τη θέση σε ισχύ του παρόντος νόμου.

9. Οι κρατούμενοι δεν κλητεύονται στο δικαστήριο, μπορούν όμως να υποβάλουν έγγραφο υπόμνημα δια του διευθυντή των καταστημάτων κράτησης ή να αντιπροσωπευθούν με συνήγορο.

Άρθρο 36
Καταργούμενες διατάξεις

Από την έναρξη ισχύος του παρόντος νόμου καταργούνται:

α) το άρθρο 16 του ν. 3772/2009,

β) τα άρθρα 100Α, 316, 317, 318, 319, 320, 321, 379, 393, 395, 402, 404 παρ. 5 και 384Α του Ποινικού Κώδικα,

γ) τα άρθρα 111 παρ. 6, 245 παρ. 4 και 5, 402 δεύτερο εδάφιο, 473 παρ. 1 τελευταίο εδάφιο, 480 και 482 του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας,

δ) το πρώτο και δεύτερο εδάφιο της παρ. 10 του άρθρου 11 του ν. 2307/1995,

ε) τα εδάφια που προστέθηκαν, με το άρθρο 2 του ν. 3346/2005, στο άρθρο 17 στοιχ. Β΄ παρ. 1 του ν. 1756/1988, και

στ) κάθε άλλη διάταξη που αντίκειται στις ρυθμίσεις του παρόντος.

Άρθρο 37
Έναρξη ισχύος

Η ισχύς του παρόντος νόμου αρχίζει από τη δημοσίευσή του στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

Αθήνα, 2 Νοεμβρίου 2010

ΟΙ ΥΠΟΥΡΓΟΙ

ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ, ΑΠΟΚΕΝΤΡΩΣΗΣ ΚΑΙ ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗΣ ΔΙΑΚΥΒΕΡΝΗΣΗΣ	ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ
Ι. Ραγκούσης	Γ. Παπακωνσταντίνου
ΕΘΝΙΚΗΣ ΑΜΥΝΑΣ	ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗΣ, ΔΙΑΦΑΝΕΙΑΣ ΚΑΙ ΑΝΘΡΩΠΙΝΩΝ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΩΝ
Ευάγ. Βενιζέλος	Χ. Καστανίδης

Αριθμ. 184/18/2010

ΕΚΘΕΣΗ
Γενικού Λογιστηρίου του Κράτους
(άρθρο 75 παρ. 1 του Συντάγματος)

στο σχέδιο νόμου του Υπουργείου Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων «Εξορθολογισμός και βελτίωση στην απονομή της ποινικής δικαιοσύνης».

Α. Με τις διατάξεις του υπόψη νομοσχεδίου: α) εισάγονται νέες ρυθμίσεις για την επιτάχυνση στην απονομή της ποινικής δικαιοσύνης, β) ρυθμίζονται διάφορα θέματα αρμοδιότητας του Υπουργείου Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων. Ειδικότερα:

Ι. ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α’

Τροποποιούνται – συμπληρώνονται ορισμένες διατάξεις του Ποινικού Κώδικα (Π.Κ., π.δ.283/1985) και εισάγονται, οι ακόλουθες νέες ρυθμίσεις:

1. Ρυθμίζονται εκ νέου τα θέματα μετατροπής σε χρηματική, των περιοριστικών της ελευθερίας ποινών. Μεταξύ άλλων προβλέπονται τα εξής:

α. Η περιοριστική της ελευθερίας ποινή που είναι με-

γαλύτερη από δύο έτη και δεν υπερβαίνει τα τρία, μετατρέπεται, εφεξής, σε χρηματική υπό τις οριζόμενες προϋποθέσεις.

β.i) Επανακαθορίζονται τα κριτήρια, που λαμβάνονται υπόψη από το δικαστήριο, για τον καθορισμό του ποσού της μετατροπής.

ii) Επανακαθορίζεται, επίσης, το ποσό με το οποίο υπολογίζεται κάθε ημέρα φυλάκισης και κράτησης, το οποίο ορίζεται από τρία (3) έως εκατό (100) ευρώ και από ένα (1) έως τριάντα (30) Ευρώ, αντίστοιχα [αντί δέκα (10) έως εξήντα (60) Ευρώ και πέντε (5) έως είκοσι (20) Ευρώ, αντίστοιχα, που ισχύει].

γ. Καθορίζεται η διαδικασία καταβολής του ποσού της μετατροπής, εντός της τασσόμενης προθεσμίας και σε δόσεις, εφόσον διαπιστώνεται από το δικαστήριο αδυναμία καταβολής του ποσού, κατά τα ειδικότερα οριζόμενα.

δ.i) Ρυθμίζονται εκ νέου τα θέματα περαιτέρω μετατροπής, υπό τις οριζόμενες προϋποθέσεις, της χρηματικής ποινής ή του προστίμου σε παροχή κοινωφελούς εργασίας και επανακαθορίζονται οι ώρες εργασίας ανά μετατρεπόμενη ποινή.

ii) Προβλέπεται η επιβολή μέτρων από τον εισαγγελέα εκτέλεσης της ποινής, σε περίπτωση πλημμελούς ή ελλιπούς εκτέλεσης από τον καταδικασθέντα της κοινωφελούς εργασίας (εκτέλεση της χρηματικής ποινής ή προστίμου, αύξηση του αριθμού των ωρών παροχής κοινωφελούς εργασίας, έκτιση της στερητικής της ελευθερίας ποινής που είχε επιβληθεί πριν τη μετατροπή κ.λπ.). *(άρθρο 1)*

2. Εισάγονται νέες ρυθμίσεις σχετικά με την αναστολή εκτέλεσης της ποινής υπό όρο και της απόλυσης κρατουμένων υπό όρο. Ειδικότερα:

α.i) Επανακαθορίζονται οι προϋποθέσεις χορήγησης της αναστολής εκτέλεσης της ποινής και διευρύνεται το πεδίο εφαρμογής των σχετικών διατάξεων του ΠΚ.

ii) Ο χρόνος αναστολής δεν μπορεί να είναι βραχύτερος από τη διάρκεια της ποινής.

iii) Η αναστολή εκτέλεσης της ποινής δεν μπορεί να εξαρτηθεί από την προηγούμενη καταβολή των δικαστικών εξόδων.

β.i) Καθορίζονται οι προϋποθέσεις, προκειμένου το δικαστήριο να διατάξει την αναστολή εκτέλεσης της ποινής υπό όρους και υπό την επιμέλεια και επιτήρηση επιμελητή κοινωνικής αρωγής.

ii) Καθορίζεται ο τρόπος εφαρμογής του θεσμού της αναστολής υπό επιτήρηση και οι ειδικότεροι όροι που μπορεί να θέτει το δικαστήριο (αποκατάσταση της ζημίας του θύματος, εμφάνιση στις αστυνομικές αρχές, υποβολή καταδικασμένου σε θεραπεία ή ειδική μεταχείριση και διαμονή σε ίδρυμα κ.λπ.).

iii) Η αναστολή εκτέλεσης της ποινής δεν μπορεί να εξαρτηθεί από την προηγούμενη καταβολή δικαστικών εξόδων. *(άρθρα 2 και 3)*

3.α.i) Προβλέπεται ότι, για τις ποινές που δεν έχουν μετατραπεί, εφόσον έχει εκτιθεί το 1/5 αυτών με οποιονδήποτε τρόπο, το επόμενο πέμπτο αυτών μετατρέπεται από το δικαστήριο σε χρηματική ποινή και διατάσσεται η απόλυση του κρατουμένου, εφόσον πληρούνται οι οριζόμενες προϋποθέσεις.

ii) Σε περίπτωση που το δικαστήριο κρίνει ότι ο κατάδικος βρίσκεται σε απόλυτη οικονομική αδυναμία να καταβάλλει τη χρηματική ποινή, τη μετατρέπει σε ποινή παροχής κοινωφελούς εργασίας κατά τα ειδικότερα οριζόμενα.

β. Θεσπίζονται ειδικές διατάξεις για τον υπολογισμό, ευεργετικά στο διπλάσιο, των ημερών παραμονής σε σωφρονιστικό κατάστημα των κρατουμένων που πάσχουν από τις οριζόμενες ασθένειες, καθώς και των κρατούμενων μητέρων για όσο διάστημα έχουν μαζί τους τα ανήλικα τέκνα τους.

γ.i) Προβλέπεται ότι, οι καταδικασθέντες που εκτίουν ποινή φυλάκισης και έχουν υπερβεί το 75ο έτος της ηλικίας τους, εκτίουν την ποινή ή το υπόλοιπο της ποινής στην κατοικία τους, σύμφωνα με τις οριζόμενες προϋποθέσεις.

ii) Καθορίζονται οι υποχρεώσεις των προαναφερομένων και προβλέπεται ότι σε περίπτωση μη εκπλήρωσης αυτών, ο εισαγγελέας έκτισης της ποινής μπορεί να διατάξει τη μερική ή συνολική έκτιση της ποινής σε κατάστημα κράτησης κατά τα οριζόμενα. *(άρθρα 4 και 5)*

4. Καθορίζονται οι κατηγορίες των αδικημάτων, για τα οποία: α) εξαλείφεται το αξιόποινο, αν ο υπαίτιος με τη θέλησή του και πριν εξετασθεί με οποιονδήποτε τρόπο για την πράξη του από τις αρχές απέδωσε, χωρίς παράνομη βλάβη τρίτου, το πράγμα ή ικανοποίησε εντελώς τον ζημιωμένο.

β) Δεν κινείται ποινική δίωξη και η υπόθεση τίθεται στο αρχείο, εφόσον ο υπαίτιος απέδωσε, χωρίς παράνομη βλάβη τρίτου, το πράγμα ή ικανοποίησε εντελώς τον ζημιωμένο, μέχρι την άσκηση της ποινικής δίωξης.

γ) Ο υπαίτιος απαλλάσσεται από κάθε ποινή, αν ικανοποιήσει πλήρως το ζημιωθέντα μέχρι το τέλος της αποδεικτικής διαδικασίας στο πρωτοβάθμιο δικαστήριο, κατά τα ειδικότερα οριζόμενα. *(άρθρο 6)*

ΙΙ. ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β'

Τροποποιούνται – συμπληρώνονται ορισμένες διατάξεις του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας (Κ.Π.Δ. π.δ.258/1986) και προβλέπονται, μεταξύ άλλων, τα εξής:

1. Επανακαθορίζεται η διάρκεια και η δυνατότητα παράτασης της προκαταρκτικής εξέτασης, της προανάκρισης και της κύριας ανάκρισης. *(άρθρο 8 και 12)*

2. Σε περίπτωση που ανασύρεται η δικογραφία από το αρχείο, λόγω επίκλησης νέων περιστατικών ή στοιχείων κλητεύεται ο μηνυόμενος ή αυτός σε βάρος του οποίου διενεργήθηκε η προκαταρκτική εξέταση, για να παράσχει εξηγήσεις. *(άρθρο 9)*

3.α. Επανακαθορίζονται τα αδικήματα που δικάζουν το δικαστήριο εφετών, το τριμελές δικαστήριο πλημμελειοδικών και το μονομελές πρωτοδικείο.

β. Συμπεριλαμβάνεται, στις απόλυτες ακυρότητες που λαμβάνονται υπόψη αυτεπαγγέλτως από το δικαστήριο, η παραβίαση διατάξεων για δικαιώματα που απορρέουν από τη Ευρωπαϊκή Σύμβαση για την προάσπιση των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου και των Θεμελιωδών Ελευθεριών και το Διεθνές Σύμφωνο για τα Ατομικά και Πολιτικά Δικαιώματα. *(άρθρα 10 και 11)*

4.α. Καθορίζονται τα αδικήματα, για τα οποία είναι αναγκαία η προανάκριση και ο τρόπος περάτωσης αυτής.

β. Επανακαθορίζεται ο τρόπος περάτωσης της κύριας ανάκρισης.

γ. Ορίζεται ότι, το συμβούλιο πλημμελειοδικών είναι αρμόδιο και για τη διατήρηση ή μη των περιοριστικών όρων.

δ. Καθορίζονται ρητά τα αδικήματα για τα οποία, ο εισαγγελέας εφετών, υπό τις οριζόμενες προϋποθέσεις,

προτείνει στον πρόεδρο εφετών να εισαχθεί η υπόθεση, απευθείας στο ακροατήριο, μαζί με τα τυχόν συναφή εγκλήματα. *(άρθρα 13 – 16)*

5.α. Εισάγεται η διαδικασία της ποινικής συνδιαλλαγής, η οποία εφαρμόζεται σε συγκεκριμένα αδικήματα, εφόσον έχει ασκηθεί ποινική δίωξη και υπό τις λοιπές οριζόμενες προϋποθέσεις.

β. Περιλαμβάνονται αναλυτικές ρυθμίσεις για την εφαρμογή του θεσμού της ποινικής συνδιαλλαγής. Μεταξύ άλλων: i) προβλέπεται ο υποχρεωτικός διορισμός συνηγόρου για τους διαδίκους που δεν έχουν, από τον πίνακα του οικείου δικηγορικού συλλόγου.

ii) Συντάσσεται πρακτικό συνδιαλλαγής, με το οποίο βεβαιώνεται η απόδοση του ιδιοποιημένου πράγματος ή η εντελής ικανοποίηση του ζημιωμένου ή, σε περίπτωση απόπειρας, η χρηματική ικανοποίηση του παθόντος.

iii) Η εισαγωγή της υπόθεσης στο ακροατήριο γίνεται εντός της οριζόμενης προθεσμίας.

iv) Το δικαστήριο λαμβάνοντας υπόψη το πρακτικό συνδιαλλαγής, κηρύσσει ένοχο τον κατηγορούμενο και επιβάλλει ποινή που δεν υπερβαίνει τα τρία έτη. Στην περίπτωση αυτή δεν επιβάλλονται δικαστικά έξοδα.

v) Η συνδιαλλαγή δεν εφαρμόζεται για συγκεκριμένα αδικήματα που στρέφονται κατά του δημοσίου, νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου και οργανισμών τοπικής αυτοδιοίκησης. *(άρθρο 17)*

6. Ρυθμίζονται εκ νέου τα θέματα αναβολής της δίκης και ορισμού ιδιαίτερων δικασίμων σε συγκεκριμένες περιπτώσεις. *(άρθρο 20)*

7. Επανακαθορίζονται τα θέματα αναστολής εκδίκασης της υπόθεσης στο ακροατήριο όταν ο κατηγορούμενος είναι γνωστής διαμονής και παρέχεται σε αυτόν η δυνατότητα να ζητήσει την ακύρωση της διαδικασίας σε περίπτωση που η μη εμφάνισή του στο δικαστήριο οφείλεται σε λόγους ανωτέρας βίας. *(άρθρα 21 και 22)*

8.α. Επαναπροσδιορίζονται τα πρόσωπα που νομιμοποιούνται να ασκήσουν έφεση και αναίρεση κατά βουλευμάτων, καθώς και οι προϋποθέσεις άσκησής τους.

β. Ρυθμίζονται εκ νέου τα θέματα σχετικά με το αναστολτικό αποτέλεσμα της έφεσης κατά δικαστικής απόφασης. *(άρθρα 24 – 27)*

III. ΚΕΦΑΛΑΙΟ Γ'

1. Τα οριζόμενα αδικήματα του άρθρου πέμπτου του ν. 3625/2007 εκδικάζονται από το μικτό ορκωτό δικαστήριο. *(άρθρο 29)*

2. Τροποποιούνται οι διατάξεις του άρθρου 33 του ν. 3346/2005 και αυξάνεται στις είκοσι χιλιάδες (20.000) ευρώ και στις δέκα χιλιάδες (10.000) ευρώ, το ποσό των οφειλόμενων, από τον υπόχρεο, εργοδοτικών εισφορών και των παρακρατούμενων εισφορών των εργαζομένων αντίστοιχα, (αντί 5.000 που ισχύει συνολικά), άνω του οποίου επιβάλλονται οι ποινές του άρθρου 1 του α.ν.86/1967 (φυλάκιση και χρηματική ποινή). *(άρθρο 30)*

3. Επανακαθορίζονται οι αξιόποινες πράξεις που τιμωρούνται ως πταίσματα. *(άρθρο 31)*

4. Επανακαθορίζονται, επίσης, οι κυρώσεις που επιβάλλονται στα πρόσωπα που διευκολύνουν την παράνομη είσοδο ή έξοδο από το ελληνικό έδαφος υπηκόων τρίτων χωρών (πλοίαρχοι ή κυβερνήτες πλοίου, πλωτού μέσου ή αεροπλάνου κ.λπ.). Ειδικότερα, επιβάλλονται εφεξής, ποινές φυλάκισης ή κάθειρξης κατά περίπτωση (αντί μόνο ποινών κάθειρξης που ισχύει) και χρηματικές ποινές που κυμαίνονται από πέντε (5.000) έως πεντακόσιες (500.000) χιλιάδες ευρώ, [αντί δέκα (10.000) έως επτακοσίων (700.000) χιλιάδων ευρώ, που ισχύει]. *(άρθρο 32)*

IV. ΚΕΦΑΛΑΙΟ Δ'

1. Τροποποιείται – συμπληρώνεται ο Κώδικας Οργανισμού Δικαστηρίων και Κατάστασης Δικαστικών Λειτουργών (Κ.Ο.Δ.Κ.Δ.Λ., ν. 1756/1988), όσον αφορά στα θέματα επιθεώρησης των δικαστικών λειτουργών. Ειδικότερα, ορίζονται τα εξής: α) επανακαθορίζονται τα κριτήρια αξιολόγησης των εισαγγελικών λειτουργών.

β) Τα αρμόδια όργανα ελέγχουν υποχρεωτικά τις αποφάσεις περί αναβολών και κρίνουν για τυχόν περαιτέρω πειθαρχικό έλεγχο των επιθεωρούμενων δικαστικών λειτουργών. *(άρθρο 33)*

2. Ορίζεται ότι, η αποζημίωση για υπερωριακή απασχόληση κατά τις Κυριακές και εξαιρέσιμες ημέρες και νυκτερινές ώρες των μηνών Μαρτίου – Ιουνίου 2010 που οφείλεται στους υπαλλήλους καταστημάτων κράτησης, καταβάλλεται εντός του έτους 2010 ή του α' τριμήνου του έτους 2011 από τις εγγεγραμμένες πιστώσεις του τακτικού προϋπολογισμού του υπουργείου Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων του αντίστοιχου έτους. *(άρθρο 34)*

3. Περιλαμβάνονται μεταβατικής ισχύος διατάξεις και προβλέπονται, μεταξύ άλλων, τα ακόλουθα:

α. Από την έναρξη ισχύος του υπό ψήφιση νόμου παύει η κράτηση σε σωφρονιστικά καταστήματα ατόμων που οφείλουν μόνο δικαστικά έξοδα.

β. Προβλέπεται η ανάλογη εφαρμογή των διατάξεων των άρθρων 82 παρ.4 και 105 παρ.3 του ΠΚ, όπως αυτές τροποποιούνται, στις οριζόμενες περιπτώσεις. *(άρθρο 35)*

Β. Από τις προτεινόμενες διατάξεις προκαλούνται τα ακόλουθα οικονομικά αποτελέσματα:

<u>Ι. Επί του Κρατικού Προϋπολογισμού</u>

1. Εφάπαξ συνολική δαπάνη ύψους 2.000.000 Ευρώ περίπου, από την καταβολή αποζημίωσης για υπερωριακή απασχόληση κατά τις Κυριακές και εξαιρέσιμες ημέρες και νυκτερινές ώρες των μηνών Μαρτίου – Ιουνίου 2010 που οφείλεται στους υπαλλήλους καταστημάτων κράτησης. *(άρθρο 34)*

2. Ενδεχόμενη δαπάνη από: α) την επιβολή μέτρων από τον εισαγγελέα εκτέλεσης της ποινής (έκτιση της στερητικής της ελευθερίας ποινής κ.λπ.) σε περίπτωση πλημμελούς εκτέλεσης από τον καταδικασθέντα της κοινωφελούς εργασίας. *[άρθρο 1 (αρ.82 παρ.7 ΠΚ)]*

β) Τη δυνατότητα αναστολής εκτέλεσης της ποινής υπό όρους και υπό την επιμέλεια και επιτήρηση επιμελητή κοινωνικής αρωγής. *(άρθρο 3 παρ. 1 και 3)*

γ) Την έκτιση της ποινής φυλάκισης σε κατάστημα κράτησης, σε περίπτωση μη εκπλήρωσης των υποχρεώσεων των καταδικασθέντων που έχουν υπερβεί το 75ο έτος της ηλικίας τους και εμπίπτουν στην εφαρμογή των διατάξεων του άρθρου 5 του νομοσχεδίου.

δ) Τον ορισμό συνηγόρου για τους διαδίκους που δεν έχουν, στο πλαίσιο της διαδικασίας ποινικής συνδιαλλαγής. *(άρθρο 17 παρ. 1)*

3. Ενδεχόμενη εξοικονόμηση δαπάνης από: α) τον επανακαθορισμό των στερητικών της ελευθερίας ποινών που μετατρέπονται σε χρηματικές. *[άρθρο 1 (αρ.82 παρ.1 ΠΚ)]*

β) Τη μετατροπή σε χρηματική, του επόμενου 1/5 στερητικής της ελευθερίας ποινής που έχει ήδη εκτιθεί κατά το 1/5 και την απόλυση του κρατουμένου, σύμφωνα με τις οριζόμενες προϋποθέσεις. *(άρθρο 4 παρ. 1)*

γ) Τον υπολογισμό ευεργετικά στο διπλάσιο των ημερών παραμονής σε σωφρονιστικό κατάστημα των οριζόμενων κατηγοριών κρατουμένων. *(άρθρο 4 παρ. 2)*

δ) Την έκτιση ποινών φυλάκισης στην κατοικία τους, υπό τις οριζόμενες προϋποθέσεις, όσον αφορά σε καταδικασθέντες που έχουν υπερβεί το 75ο έτος της ηλικίας τους. *(άρθρο 5)*

ε) Την εξάλειψη του αξιόποινου συγκεκριμένων αδικημάτων κ.λπ. υπό τις οριζόμενες προϋποθέσεις. *(άρθρο 6)*

στ) Την καθιέρωση του θεσμού ποινικής συνδιαλλαγής. *(άρθρο 17)*

ζ) Τον επανακαθορισμό των αξιόποινων πράξεων που τιμωρούνται ως πταίσματα. *(άρθρο 31)*

η) Την επιβολή ποινών φυλάκισης ή κάθειρξης κατά περίπτωση (αντί μόνο ποινών κάθειρξης που ισχύει) στα πρόσωπα που διευκολύνουν την παράνομη είσοδο ή έξοδο από το ελληνικό έδαφος υπηκόων τρίτων χωρών (πλοίαρχοι ή κυβερνήτες πλοίου, πλωτού μέσου ή αεροπλάνου κ.λπ.). *(άρθρο 32)*

θ) Την εφαρμογή του άρθρου 35 παρ.3 του νομοσχεδίου.

ι) Την ανάλογη εφαρμογή των διατάξεων των άρθρων 82 παρ.4 και 105 παρ.3 του ΠΚ, σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 35 παρ.4 και 6 του νομοσχεδίου.

ΙΙ. Επί του Κρατικού Προϋπολογισμού και του προϋπολογισμού του ΤΑΧΔΙΚ και των λοιπών φορέων της παρ. 2 του άρθρου 4 του ν. 663/1977 (Ενιαίο Ταμείο Ανεξάρτητα Απασχολουμένων, ΟΓΑ, ΟΑΕΕ κ.λπ.)

1. Ενδεχόμενη απώλεια εσόδων από: α) τον επανακαθορισμό του ποσού με το οποίο υπολογίζεται κάθε ημέρα φυλάκισης και κράτησης [μείωση των κατώτατων ορίων του ποσού μετατροπής των ποινών (εξαγορά ποινών φυλάκισης και κράτησης)]. *[άρθρο 1 (αρ.82 παρ.2 ΠΚ)]*

β) Τον επανακαθορισμό των προϋποθέσεων μετατροπής χρηματικών ποινών και προστίμων σε παροχή κοινωφελούς εργασίας *[άρθρο 1 (αρ.82 παρ.5 ΠΚ)]*

γ) Μη επιβολή εφεξής των ποινών του άρθρου 1 του α.ν.86/1967, λόγω του επανακαθορισμού του ορίου των οφειλόμενων ασφαλιστικών εισφορών που απαιτείται για την εφαρμογή της εν λόγω διάταξης. *(άρθρο 30)*

δ) Τη μείωση των χρηματικών ποινών που επιβάλλονται στα πρόσωπα που διευκολύνουν την παράνομη είσοδο ή έξοδο από το ελληνικό έδαφος υπηκόων τρίτων χωρών [κυμαίνονται από πέντε (5.000) έως πεντακόσιες (500.000) χιλιάδες ευρώ, αντί δέκα (10.000) έως επτακοσίων (700.000) χιλιάδων ευρώ, που ισχύει]. *(άρθρο 32)*

2. Ενδεχόμενη αύξηση εσόδων από: α) τον επανακαθορισμό των στερητικών της ελευθερίας ποινών που μετατρέπονται σε χρηματικές. *[άρθρο 1 (αρ.82 παρ.1 ΠΚ)]*

β) Την επιβολή μέτρων από τον εισαγγελέα εκτέλεσης της ποινής (εκτέλεση χρηματικής ποινής ή προστίμου κ.λπ.) σε περίπτωση πλημμελούς εκτέλεσης από τον καταδικασθέντα της κοινωφελούς εργασίας. *[άρθρο 1 (αρ.82 παρ.7 ΠΚ)]*

γ) Τη δυνατότητα μετατροπής σε χρηματική, του επόμενου 1/5 στερητικής της ελευθερίας ποινής που έχει ήδη εκτιθεί κατά το 1/5 και την απόλυση του κρατουμένου σύμφωνα με τις οριζόμενες προϋποθέσεις. *(άρθρο 4 παρ. 1)*

δ) Την ανάλογη εφαρμογή του άρθρου 105 παρ.3 του ΠΚ, σύμφωνα με το άρθρο 35 παρ.6 του νομοσχεδίου.

ΙΙΙ. Επί του προϋπολογισμού του ΤΑΧΔΙΚ (ν.π.δ.δ. μη επιχορηγούμενο από τον Κρατικό Προϋπολογισμό)

Ενδεχόμενη αύξηση εσόδων από την απόδοση (άρθρο 64 παρ. 1 του ν. 3659/2008) των εσόδων που προκύπτουν από την αύξηση των ποσών μετατροπής των ποινών (εξαγορά ποινών φυλάκισης και κράτησης). *[άρθρο 1 (αρ.82 παρ.2 ΠΚ)]*

Αθήνα, 10 Νοεμβρίου 2010

Η Γενική Διευθύντρια

Βιολέττα Καρακατσάνη – Κονίδα

ΕΙΔΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ

(άρθρο 75 παρ. 3 του Συντάγματος)

στο σχέδιο νόμου «Εξορθολογισμός και βελτίωση στην απονομή της ποινικής δικαιοσύνης»

Από τις διατάξεις του προτεινόμενου νομοσχεδίου προκαλούνται τα ακόλουθα οικονομικά αποτελέσματα:

Ι. Επί του Κρατικού Προϋπολογισμού

1. Εφάπαξ συνολική δαπάνη ύψους 2.000.000 ευρώ περίπου, από την καταβολή αποζημίωσης για υπερωριακή απασχόληση κατά τις Κυριακές και εξαιρέσιμες ημέρες και νυκτερινές ώρες των μηνών Μαρτίου – Ιουνίου 2010 που οφείλεται στους υπαλλήλους καταστημάτων κράτησης. *(άρθρο 34)*

Η ανωτέρω δαπάνη θα καλυφθεί από τις πιστώσεις του τακτικού προϋπολογισμού του Υπουργείου Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων.

2. Ενδεχόμενη δαπάνη από: α) την επιβολή μέτρων από τον εισαγγελέα εκτέλεσης της ποινής (έκτιση της στερητικής της ελευθερίας ποινής κ.λπ.) σε περίπτωση πλημμελούς εκτέλεσης από τον καταδικασθέντα της κοινωφελούς εργασίας. *[άρθρο 1 (αρ.82 παρ.7 ΠΚ)]*

β) Τη δυνατότητα αναστολής εκτέλεσης της ποινής υπό όρους και υπό την επιμέλεια και επιτήρηση επιμελητή κοινωνικής αρωγής. *(άρθρο 3 παρ. 1 και 3)*

γ) Την έκτιση της ποινής φυλάκισης σε κατάστημα κράτησης, σε περίπτωση μη εκπλήρωσης των υποχρεώσεων των καταδικασθέντων που έχουν υπερβεί το 75ο έτος της ηλικίας τους και εμπίπτουν στην εφαρμογή των διατάξεων του άρθρου 5 του νομοσχεδίου.

δ) Τον ορισμό συνηγόρου για τους διαδίκους που δεν έχουν, στο πλαίσιο της διαδικασίας ποινικής συνδιαλλαγής. *(άρθρο 17 παρ. 1)*

Η ανωτέρω δαπάνη, εφόσον πραγματοποιείται, θα καλύπτεται από τις πιστώσεις του τακτικού προϋπολογισμού του Υπουργείου Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων.

ΙΙ. Επί του Κρατικού Προϋπολογισμού και του προϋπολογισμού του ΤΑΧΔΙΚ και των λοιπών φορέων της παρ. 2

του άρθρου 4 του ν. 663/1977 (Ενιαίο Ταμείο Ανεξάρτητα Απασχολουμένων, ΟΓΑ, ΟΑΕΕ κ.λπ.)

Ενδεχόμενη απώλεια εσόδων από: α) τον επανακαθορισμό του ποσού με το οποίο υπολογίζεται κάθε ημέρα φυλάκισης και κράτησης [μείωση των κατώτατων ορίων του ποσού μετατροπής των ποινών (εξαγορά ποινών φυλάκισης και κράτησης)]. *[άρθρο 1 (αρ.82 παρ.2 ΠΚ)]*

β) Τον επανακαθορισμό των προϋποθέσεων μετατροπής χρηματικών ποινών και προστίμων σε παροχή κοινωφελούς εργασίας *[άρθρο 1 (αρ.82 παρ.5 ΠΚ)]*

γ) Μη επιβολή εφεξής των ποινών του άρθρου 1 του α.ν.86/1967, λόγω του επανακαθορισμού του ορίου των οφειλόμενων ασφαλιστικών εισφορών που απαιτείται για την εφαρμογή της εν λόγω διάταξης. *(άρθρο 30)*

δ) Τη μείωση των χρηματικών ποινών που επιβάλλονται στα πρόσωπα που διευκολύνουν την παράνομη είσοδο ή έξοδο από το ελληνικό έδαφος υπηκόων τρίτων χωρών [κυμαίνονται από πέντε (5.000) έως πεντακόσιες (500.000) χιλιάδες ευρώ, αντί δέκα (10.000) έως επτακοσίων (700.000) χιλιάδων ευρώ, που ισχύει]. *(άρθρο 32)*

Η ανωτέρω απώλεια εσόδων θα αναπληρώνεται από άλλες πηγές εσόδων του Κρατικού Προϋπολογισμού και του προϋπολογισμού των λοιπών αναφερόμενων φορέων, κατά περίπτωση, και εν μέρει από την είσπραξη χρηματικών ποινών, κατ' εφαρμογή των διατάξεων του άρθρου 1 του υπό ψήφιση νόμου.

Αθήνα, 10 Νοεμβρίου 2010

ΟΙ ΥΠΟΥΡΓΟΙ

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ	ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗΣ, ΔΙΑΦΑΝΕΙΑΣ ΚΑΙ ΑΝΘΡΩΠΙΝΩΝ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΩΝ
Γ. Παπακωνσταντίνου	Χ. Καστανίδης

ΕΚΘΕΣΗ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ ΣΥΝΕΠΕΙΩΝ ΡΥΘΜΙΣΕΩΝ

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ: ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗΣ, ΔΙΑΦΑΝΕΙΑΣ ΚΑΙ ΑΝΘΡΩΠΙΝΩΝ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΩΝ

ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ: ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΠΑΝΑΓΙΩΤΟΠΟΥΛΟΣ

ΥΠΗΡΕΣΙΑ: ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ

ΘΕΣΗ/ΔΙΑΚΟΓΗΤΑ: ΑΝΤΕΙΣΑΓΓΕΛΕΑΣ ΕΦΕΤΩΝ, ΕΙΔ. ΣΥΝΕΡΓ. ΥΠΟΥΡΓΟΥ

ΤΗΛΕΦΩΝΟ: 210 74 88 229

E-MAIL: panagiotopoulos@justice.gov.gr

ΤΙΤΛΟΣ ΠΡΟΤΕΙΝΟΜΕΝΟΥ ΣΧΕΔΙΟΥ ΝΟΜΟΥ:

Εξορθολογισμός και βελτίωση στην απονομή της Ποινικής Δικαιοσύνης

ΠΕΡΙΛΗΠΤΙΚΗ ΑΝΑΦΟΡΑ
ΣΤΟ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΤΗΣ ΚΥΡΙΑΣ ΑΞΙΟΛΟΓΟΥΜΕΝΗΣ ΡΥΘΜΙΣΗΣ:

Τροποποιήσεις: Ποινικού Κώδικα (εκσυγχρονισμός του συστήματος ποινών και διεύρυνση και εξορθολογισμός του θεσμού της εμπρακτης μετάνοιας) και του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας (συντόμευση προκαταρκτικής εξετάσεως, προανακρίσεως και κύριας ανακρίσεως, εμπλουτισμός αποδεικτικών ακροατηρίων, αλλαγή τρόπου κοινοποιήσεως στο ακροατήριο, διεύρυνση δικαιώματος αντιπροσώπευσης εμφανίσεως, περιορισμος ιδιόχειρης δικογραφίας και κρίμην εκδικασεως κακουργημάτων, αντιμηνύσεις αναβολών, άμεση εκδίκαση υποθέσεων προσωρινής κρατουμένων, εισαγωγή θεσμού ποινικής συνδιαλλαγής, περιορισμός ενδίκων μέσων κατά βουλευμάτων)

ΠΕΡΙΛΗΠΤΙΚΗ ΑΝΑΦΟΡΑ
ΣΕ ΑΛΛΕΣ ΡΥΘΜΙΣΕΙΣ ΠΟΥ ΤΥΧΟΝ ΠΕΡΙΛΑΜΒΑΝΟΝΤΑΙ ΣΤΟ ΠΡΟΤΕΙΝΟΜΕΝΟ ΣΧΕΔΙΟ ΝΟΜΟΥ:

1. Αποποινικοποίηση της οφειλής μικρών ποσών στα ασφαλιστικά ταμεία
2. Ενισχυση της θέσης των ανήλικων θυμάτων.
3. Τρόπος επιθεώρησεως δικαστικών λειτουργών.

Α΄ ΚΥΡΙΑ ΑΞΙΟΛΟΓΟΥΜΕΝΗ ΡΥΘΜΙΣΗ

1. Αναγκαιότητα

1.1. Η προώθηση και ψήφιση των αξιολογούμενων ρυθμίσεων του νομοσχεδίου επιβάλλεται από τους ιδιαίτερα βραδείς ρυθμούς απονομής της ποινικής δικαιοσύνης, το δικαιοκρατικό έλλειμμα του ισχύοντος κανονιστικού πλαισίου και τη στρεβλή εφαρμογή στην πράξη αρκετών δικαστικών θεσμών.

1.2 Με τις αξιολογούμενες ρυθμίσεις επιδιώκεται να αποκτήσει το ποινικό (ουσιαστικό και δικονομικό) σύστημά μας ταχύτητα και αποτελεσματικότητα, το παραγόμενο στο πλαίσιό του έργο να κατασταεί πειστικό και αποδοτικό και οι περιστάσεις ελέγχου της χωρας μας από υπερεθνικά όργανα για παραβιάσεις θεμελιωδών υπαγόμενης συνέπειας κοινής κοινής ισχύος να ελαχιστοποιούν.

1.3 Οι αναλαμβανόμενες στο νομοσχέδιο ρυθμίσεις επηρεάζουν άμεσα τόσο τις συμμετέχουσες στο μηχανισμό απονομής της ποινικής δικαιοσύνης ομάδες (δικαστές – δικηγόροι – δικαστικούς γραμματείς) όσο και το σύνολο των εμπλεκομένων στην όλη διαδικασία με θεσμική ιδιότητα (δικαίων-μαρτύρων-πολιτών ο έμμισθος, πλην άμεσα ποινικός,

ποινικτικός τους διαχέεται ευρύτερα και σε άλλους τομείς και πλουτίζουν την ήδη διαλεκτική (ποινικοποίηση-αποποινικοποίηση)

2. **Κατάλληλότητα**

2.1. Προσπάθειες αντιμετώπισης του ζητήματος της καχύποπτης στην εξέλιξη της ποινικής δίκης εκδηλώθηκαν πολλές κατά καιρούς στην Ελλάδα. Είχαν, εντούτοις, στο σύνολό τους, χαρακτήρα πρόσκαιρο αποσπασματικό και συκοφαντικό γεγονός που τις καθιστούσε βραχύβιες και αναποτελεσματικές. Το παρόν εγχείρημα δηλώνεται ως περισσότερο αξιόπιστο, αφού οι προβλεπόμενες μεταβολές είναι δομικές και εκτεταμένες, φροντίζοντας πάντοτε την ισορροπία ανάμεσα στο ανταγωνιστικό και το ανακριτικό στοιχείο της ποινικής λειτουργίας.

2.2. Το επιχειρούμενο να αντιμετωπιστεί πρόβλημα αποτελεί κοινή εμπειρία της πλειάδας η οξύτητα και η ευρύτητα είναι τέτοια και τόση που αντίστοιχή της δεν συναντάται σε σύγχρονο κράτος με ανεπτυγμένο νομικό πολιτισμό. Κατά την αναφορά αυτή, η παρούσα νομοθετική προσπάθεια δεν θα μπορούσε ούτε βέβαια θα επιθυμούσε να υπακούει στα χαρακτηριστικά μιας έτοιμης λύσης. Προφανώς, εντούτοις, είναι ότι κυρίως στον τομέα των δομικών αλλαγών (όπως, για παράδειγμα, της ποινικής συνδιαλλαγής και του τρόπου συγκρότησης των κατηγορουμένων στο ακροατήριο), οι επιλογές και η εφαρμογή τους στα πλαίσια άλλων ανάλογων τάσεων σταθμίστηκαν από το πρίσμα των ιδιαιτεροτήτων της χώρας μας.

2.3. Οι εξελισσόμενες ρυθμίσεις είναι άμεσα εφαρμόσιμες στο σύνολό τους, χωρίς να απαιτείται η προηγούμενη έκδοση κάποιου δικαιοπρακτικού ή κάποιας κανονιστικής πράξεως.

3. **Συνέπειες στην Οικονομία**

3.1. Οι υπογράμμισες προς ψήφιση διατάξεις δεν συνεπάγονται, σε επίπεδο εφαρμογής τους, πρόσθετη οικονομική επιβάρυνση. Το αντίθετο θα μπορούσε να ισχυριστεί κανείς, αν αναλογιστεί ότι η προσδοκώμενη να επιτευχθεί επιτάχυνση της διαδικασίας, λόγω σε περιορισμό (δυνάμει) της μείωσης του χρόνου των δεσμευόν οικονομικών αποτελεσμάτων οδηγεί

3.2 Ενδεικτικά, για την προτεινόμενη αποπενταετείωση της ισοβίας μακράν ποινών στα αναθεωρημένα κομμάτια διευκρινίζεται ότι δεν προκαλείται επιβάρυνση εσόδων: η πάταξη των ποινών χωρίς μπορεί να επιτευχθεί με τα προβλεπόμενα μέσα διοικητικής εκτελέσεως.

3.3. Ακόμη, από τις προβλεπόμενες διατάξεις για μετατροπή ποινών φυλάκισης κρατουμένων στα κατασταλτικά κρίτηρια θα επέλθει πόξηση των εσόδων, όπως επίσης θα προκύψουν οφέλη από την παροχή κοινωφελούς εργασίας εκ μέρους κρατουμένων, όπως προβλέπεται από τις διατάξεις του σχεδίου νόμου. Τέλος, μείωση των εξόδων θα επέλθει και από την εκ των φυλακών απόλυση σημαντικού αριθμού κρατουμένων, οπότε το κράτος δεν θα βαρύνεται πλέον με τα έξοδα κράτησής τους.

4. <u>Σκέψεις στην κοινωνία και στους πολίτες</u>

4.1. Με τις προτεινόμενες ρυθμίσεις επιδιώκεται η ανωδιόρθωση του ισχύοντος ποινικοδικονομικού συστήματος προς την κατεύθυνση θεσπίσεως ενός κανονιστικού πλαισίου δικαιοκρατικά φερέγγυου, δικαιοστικά ευέλικτου, πρακτικά αποτελεσματικού και αλληλικά ανθεκτικού. Όλα τούτα εξασφαλίζουν την ορθολογική ανοδιάταξη της ποινικής ύλης, τη γρήγορη δικαιοδοτική αξιολόγησή της, την πλήρη αξιοποίηση των πτελεχών του δικαστικού σώματος, την αποσυμπίεση της δραστηριότητας του δικηγορικού κόσμου, και την δημιουργία των προϋποθέσεων να κρίνεται ο πολίτης με διαδικασίες ταχείες, αποτελεσματικές και διαφανείς.

4.2. Δύο είναι τα βασικά χαρακτηριστικά της ποινικής δικαιοσύνης στη σημερινή της μορφή: η σύγκαιρη βραδύτητα στην απονομή της και η ανεπάρκεια του κανονιστικού της υποβάθρου. Οι δύο αυτές «παθογένειες» παράγουν φαινόμενα λειτουργικής εκπληρώσεως, τα οποία και στρέβλωση των θεμιτών αποτελούν και καταδικαστέας απολήξεις έχουν.

4.3. Η εφαρμογή των προτεινόμενων ρυθμίσεων υπόσχεται για τον πολίτη μια ποινική δικαιοσύνη που και το «δίκαιον» θα λαμβάνει και το δικαιωμά του θα εγγυάται. Το στοιχείο της ταχύτητας υπηρετούν οι ρυθμίσεις που συντομεύουν το χρόνο και τον τρόπο της διαπάτησεως της

προδικασίας, καλλιεργούν την εκδίκαση των κακουργημάτων σαν ακροατήριο και προσεγγίζουν διαφορετικά το θέμα των αναβολών της δίκης. Τα δικαιώματα του κλήτη υπηρετούν οι ρυθμίσεις που εμπλουτίζουν τις υπόλοιπες ανισότητες, περιορίζουν τις περιπτώσεις της παρανόμιμης κλήσεως, σπιναστικοποιούν την αυτοπρόσωπη εμφάνιση, επάγουν την ακύρωση δημοδικασίας στα κακουργήματα, αμβλύνουν ιδιαίτερα δικαστικούς για τους προστρωνά κρατουμένους και ειδοποιούν την ίδρυση κατά ανωφόρεσιν των δικαστηρίων ανηλίκων.

4.4. Εκτιμάται, ότι μέσα από τις αξιολογούμενες παρεμβάσεις όχι μόνον αναδεικνύεται ο ρόλος των παραγόντων της δίκης αλλά εμπεδώνεται και ο σεβασμός των πολιτών στη παράσταση και δικαιότητα του συστήματος.

Β': ΑΛΛΕΣ ΑΞΙΟΛΟΓΟΥΜΕΝΕΣ ΡΥΘΜΙΣΕΙΣ

Πέραν των επιχειρούμενων τροποποιήσεων του Ποινικού Κώδικα και του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας, άξιες αναφοράς είναι οι εκφρούμενες στο χώρο των ασφαλιστικών εισφορών και του Οργανισμού Λειτουργίας μεταβολές. Ειδικότερα:

Η προτεινόμενη ανακατανομή οφειλής μικροποσών στα ασφαλιστικά ταμεία ενισχύει τις τάξεις στέγασης στην ανόδωξη της ανεργίας σε επίπεδο βαρύτητας εισφορών βαρυνόμενων τον υπόχρεο και παρακρατούμενων από τον εργοδότη στην αποσυμφόρηση των ποινικών δικαστηρίων από μεγάλο αριθμό αντίστοιχων δικογραφιών και στη διατήρηση ως τρόπου εκπράξεως των μέσων διοικητικής εκτελέσεως.

Η αξιολόγηση των εκουγγλίκων λειτουργιών από τον επιθεωρητή και με βάση τις ενδιδόμενες επί αυτοίς διατάξεις, υπενθυμίζει στον έλεγχο του βαθμού προσηλώσεως και ειλικρίνειας και της ικανότητας αναλυτικής, συστηματικής και νομικής, τεκμηρίωσεως των σχετικών συλλογισμών των ειδικοτήτων.

ΕΚΘΕΣΗ ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΔΙΑΒΟΥΛΕΥΣΗΣ

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ:

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗΣ, ΔΙΑΦΑΝΕΙΑΣ ΚΑΙ ΑΝΘΡΩΠΙΝΩΝ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΩΝ

ΤΙΤΛΟΣ ΠΡΟΤΕΙΝΟΜΕΝΟΥ ΣΧΕΔΙΟΥ ΝΟΜΟΥ:

ΕΞΟΡΘΟΛΟΓΙΣΜΟΣ ΚΑΙ ΒΡΑΧΥΚΥΚΛΩΣΗ ΣΤΗΝ ΑΠΟΝΟΜΗ ΤΗΣ ΠΟΙΝΙΚΗΣ ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗΣ

ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ ΑΝΑΡΤΗΣΗΣ ΤΟΥ ΠΡΟΣΧΕΔΙΟΥ ΝΟΜΟΥ ΣΤΟ ΔΙΑΔΙΚΤΥΟ:

Το σχέδιο νόμου αναρτήθηκε σε Δημόσια Διαβούλευση στις 14 Σεπτεμβρίου 2010 με τίτλο «Για τ επιτάχυνση στην απονομή της ποινικής δικαιοσύνης»

ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ ΕΝΑΡΞΗΣ ΤΗΣ ΔΙΑΒΟΥΛΕΥΣΗΣ:

14 Σεπτεμβρίου 2010

ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ ΛΗΞΗΣ ΤΗΣ ΔΙΑΒΟΥΛΕΥΣΗΣ:

24 Σεπτεμβρίου 2010

ΑΡΙΘΜΟΣ ΣΥΜΜΕΤΟΧΩΝ:

ΣΥΝΟΛΙΚΑ:

112

ΚΑΤ' ΑΡΘΡΟΝ:

18 Σχόλια-Άρθρο 1

1 Σχόλιο-Άρθρο 2

5 Σχόλια-Άρθρο 3

4 Σχόλια-Άρθρο 4

10 Σχόλια-Άρθρο 5

3 Σχόλια-Αρθρο 6

11 Σχόλια-Αρθρο 7

2 Σχόλια-Αρθρο 8

1 Σχόλιο-Αρθρο 9

4 Σχόλια-Αρθρο 10

3 Σχόλια-Αρθρο 11

4 Σχόλια-Αρθρο 12

3 Σχόλια-Αρθρο 13

0 Σχόλια-Αρθρο 14

21 Σχόλια-Αρθρο 15

1 Σχόλιο-Αρθρο 16

4 Σχόλια-Αρθρο 17

0 Σχόλια-Αρθρο 18

0 Σχόλια-Αρθρο 19

0 Σχόλια-Αρθρο 20

2 Σχόλια-Αρθρο 21

6 Σχόλια-Αρθρο 22

0 Σχόλια-Αρθρο 23

2 Σχόλια-Αρθρο 24

1 Σχόλιο-Αρθρο 25

0 Σχόλια-Αρθρο 26

9 Σχόλια-Αρθρο 27

ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΣΧΟΛΙΩΝ ΕΠΙ ΤΟΥ ΠΡΟΣΧΕΔΙΟΥ ΝΟΜΟΥ

ΣΥΝΟΠΤΙΚΗ ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΣΧΟΛΙΩΝ ΕΠΙ ΤΗΣ ΑΡΧΗΣ:

Κατά τη διάρκεια της δημόσιας διαβούλευσης, υποβλήθηκαν σχόλια από σημαντικό αριθμό πολιτών. Επίσης, κατατέθηκαν, από συλλογικούς φορείς [: Ένωση Δικαστών & Εισαγγελέων, Ένωση Εισαγγελέων Ελλάδος, Αρειος Πάγος, Δικηγορικοί Σύλλογοι Αθηνών και Πειραιώς, Ένωση Ελλήνων Πανεπιστημίων, Πρωτοδικεία Αθηνών και Πειραιώς, Τομέας Δικαιοσύνης ΠΑΣΟΚ, κ.α.] υπομνήματα με παρατηρήσεις, σχόλια και προτάσεις επί του συνόλου των άρθρων του σχεδίου νόμου. Από το σύνολο των παρατηρήσεων που υποβλήθηκαν, προκύπτει κοινός η ανάγκη για την άμεση λήψη μέτρων εξορθολογισμού, βελτίωσης και επιτάχυνσης της ποινικής δίκης. Τα σχόλια των συμμετεχόντων μπορούν να κωδικοποιηθούν στα εξής θεματικά αντικείμενα: α) αρμοδιότητα μονομελούς- αποποινικοποίηση, β) προθεσμίες, γ) αναβολές, δ) αυτοπρόσωπη εμφάνιση, ε) ουσιαστική πρόταση της ανάκρισης στη κατ' εξαίρεση παράταση της ανάκρισης, ζ) ποινική συνδιαλλαγή- ήμερήσια μεσολάβηση, η) αναπτυξιακό αποτέλεσμα της έφεσης, θ) έφεση και αναίρεση κατά βουλεύματος. Ειδικότερα, προτάθηκε: α) η κατάργηση των ποινικών τμημάτων των Πρωτοδικείων και Εφετείων, Αθηνών, Πειραιώς και Θεσσαλονίκης, και β) η πλημμελειοποίηση τινων κακουργημάτων του ν. 3386/2005 «περί ναρκωτικών».

ΣΥΝΟΠΤΙΚΗ ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΣΧΟΛΙΩΝ ΚΑΤΑ ΘΕΜΑΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ

ΑΡΜΟΔΙΟΤΗΤΑ ΜΟΝΟΜΕΛΟΥΣ- ΑΠΟΠΟΙΝΙΚΟΠΟΙΗΣΗ
ΣΧΟΛΙΑ:

Αναφορικά με την αρμοδιότητα του μονομελούς πλημμελειοδικείου, επισημάνθηκε ότι με τις προτεινόμενες ρυθμίσεις επέρχεται υπέρμετρη επιβάρυνση αυτής και η κατάσταση θα καταστεί εκρηκτική, με γενικότερες αρνητικές συνέπειες για τη δικαιοσύνη, καθώς και ότι η αθρόα μεταφορά πολύ σημαντικής ύλης σ' αυτό εγκυμονεί κινδύνους και προτείνονταν ευρεία, τολμηρή και αποφασιστική αποποινικοποίηση κάποιων αξιοποίνων πράξεων ή εν πάση περιπτώσει μετατροπή κάποιων πλημμελημάτων σε πταίσματα.

ΠΡΟΘΕΣΜΙΕΣ
ΣΧΟΛΙΑ:

Αναφέρθηκε ότι οι προτεινόμενες προθεσμίες είναι ασφυκτικές και άστοχες και είναι αδύνατο να τηρηθούν στην πράξη, όπως επίσης ότι με αυτές ισοπεδώνονται αδιάκριτα όλες οι υποθέσεις και ότι η όπα των τούτων επιταχυνόμενη διαδικασία θα ματαιώνει την ουσιαστική διερεύνηση της υπόθεσης, υπό την έννοια ότι οι δικαστές, θα προσπαθούν να περιορίσουν τις επεξεργασία της δικογραφίας μέσα σ' αυτές, αδιαφορώντας, εν πολλοίς, για την ποιότητα και την ουσιαστική διερεύνηση της υπόθεσης.

ΑΝΑΒΟΛΕΣ
ΣΧΟΛΙΑ:

Οι ρυθμίσεις του άρθρου 349 του ΚΠΔ, για τις αναβολές είναι πρακτικά ανεφάρμοστες και με την πρόβλεψη ότι η εκδίκαση της υπόθεσης μετά την αναβολή θα γίνεται από την ίδια σύνθεση θα δημιουργηθεί χαώδης κατάσταση, τουλάχιστον στους μεγάλους δικαστικούς οχηματισμούς.

ΑΥΤΟΠΡΟΣΩΠΗ ΕΜΦΑΝΙΣΗ
ΣΧΟΛΙΑ:

Πρόκειται για ορθή ρύθμιση, αν και μπορεί να υπάρξει υπέρμετρη επιβάρυνση των συνιβοηλίων, με την υποχρεωτική εμφάνιση όσων διαδίκων τα ζητούν σ' αυτό, αδιάκριτα επί όλων των υποθέσεων.

ΟΥΣΙΑΣΤΙΚΗ ΠΕΡΑΤΩΣΗ ΤΗΣ ΑΝΑΚΡΙΣΗΣ

ΣΧΟΛΙΑ:

Η ομογενοποίηση του τρόπου περάτωσης της ανάκρισης αποτελεί αναμοισβήτητα αναγκαιότητα, αλλά εκφράσθηκαν αντιρρήσεις ότι θα επιβαρυνθεί κατά πολύ το συμβούλιο πλημμελειοδικών και προτάθηκε να γίνεται η περάτωση αυτής, για τινά κακουργήματα, ειδικώς προσδιοριζόμενα (όπως λ.χ. τα του ν. 1608/1950), από το συμβούλιο των εφετών.

ΚΑΤ' ΕΞΑΙΡΕΣΗ ΠΕΡΑΤΩΣΗ ΤΗΣ ΑΝΑΚΡΙΣΗΣ
ΣΧΟΛΙΑ:

Εκφράσθηκαν αντιρρήσεις για την προτεινόμενη ρύθμιση και αναφέρθηκε ότι θα επέλθει μια αυτήν καθυστέρηση στην εκδίκαση κακουργηματικών πράξεων, προτάθηκε δε, όπως η δι' απευθείας κλήσεως παραπομπή επεκταθεί και σε άλλα κακουργήματα, όπως τα σωρευτικά, του νόμου περί αλλοδαπών και αυτά περί την πνευματική ιδιοκτησία, τα οποία, ομοίως, δεν παρουσιάζουν αποδεικτικές δυσχέρειες.

ΠΟΙΝΙΚΗ ΣΥΝΔΙΑΛΛΑΓΗ- ΕΜΠΡΑΚΤΗ ΜΕΤΑΝΟΙΑ
ΣΧΟΛΙΑ:

Πρόκειται για ορθή ρύθμιση, απόλυτα θετική, η οποία θα συμβάλει στην αποκατάσταση ικανοποιητικού και ειρηνικού έννομου βίου. Έγιναν, ορισμένες νομοτεχνικού χαρακτήρα παρατηρήσεις και προτάθηκε να εξαιρεθούν από την ποινική συνδιαλλαγή τα εγκλήματα που στρέφονται κατά του Δημοσίου.

ΑΝΑΣΤΑΛΤΙΚΟ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑ ΤΗΣ ΕΦΕΣΗΣ
ΣΧΟΛΙΑ:

Η αυτοδίκαιη χορήγηση αναστελτικού αποτελέσματος από το δικαίον δικαστήριο σε κάθε ποινή φυλάκισης, κριθήκε ότι αποδυναμώνει τον άμεσο κυρωτικό χαρακτήρα της ποινής και εκφράσθηκαν αντιρρήσεις πάν είναι ορθή η προτεινόμενη ρύθμιση.

ΕΦΕΣΗ ΚΑΙ ΑΝΑΙΡΕΣΗ ΚΑΤΑ ΒΟΥΛΕΥΜΑΤΟΣ
ΣΧΟΛΙΑ:

Εκφράσθηκαν επιφυλάξεις, για την κατάργηση του ενδίκου μέσου της αίτησης αναίρεσης κατά βουλεύματος, όπως επίσης και για τον ουσιαστικό έλεγχο που το σχέδιο νόμου επισυλάσσει στο συμβούλιο των εφετών.

ΚΑΤΑΡΓΗΣΗ ΤΩΝ ΠΟΙΝΙΚΩΝ ΤΜΗΜΑΤΩΝ
ΣΧΟΛΙΑ:

Προτάθηκε η κατάργηση του θεσμού των αποκλειστικά προσδιοριζόντων στα ποινικά Βουλεία και Πρωτοδικεία Αθηνών, Πειραιώς και Θεσσαλονίκης, επειδή δι' αυτού δεν επήλθε ούτε επιτάχυνση ούτε ποιοτικότερη απονομή της ποινικής δικαιοσύνης

ΠΑΡΑΜΕΛΕΙΟΠΟΙΗΣΗ ΤΩΝΝ ΚΑΚΟΥΡΓΗΜΑΤΩΝ ΤΟΥ Ν. 3386/2005 ΠΕΡΙ ΑΛΑΟΔΑΙΩΝ

ΣΧΟΛΙΑ:

Τέλος, προτάθηκε, η επαναφορά των ρυθμίσεων που ίσχυαν πριν τον ν. 3772/2009, για το λόγο ότι δεν απέδωσε τα αναμενόμενα αποτελέσματα η αυστηροποίηση με τον άνω νόμο των διατάξεων του άρθρου 88 παρ. 1 του ν. 3386/2005, με την οποία όλες οι πράξεις μεταφοράς, προώθησης και διευκόλυνσης εισόδου λαθρομεταναστών στο ελληνικό έδαφος έγιναν κακουργήματα.

****

Από το σύνολο των άνω σχολίων, προτάσεων και παρατηρήσεων, έγιναν εκ μέρους του Υπουργείου Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων δεκτές πολλές προτάσεις και παρατηρήσεις, και έγιναν εν γένει παρεμβάσεις στο Σχέδιο Νόμου, ως εξής.

α) Μειώθηκε η επιβάρυνση της καθ' όλην αρμοδιότητας του μονομελούς πλημμελειοδικείου σε βάρος του τριμελούς πλημμελειοδικείου και ορίστηκε ότι το τελευταίο δικάζει τα πλημμελήματα εκείνα κατά των οποίων προβλέπεται ποινή φυλάκισης τουλάχιστον ενός έτους. Παράλληλα στην εξαιρετική αρμοδιότητα του τελευταίου προστέθηκαν και άλλα εγκλήματα, εις τρόπον ώστε, πλέον, το τριμελές πλημμελειοδικείο δικάζει ικανό αριθμό σημαντικών πλημμελημάτων (όπως είναι η παράβαση καθήκοντος, η συκοφαντική δυσφήμηση άλα του τύπου, όλα τα εγκλήματα περί την απονομήν της δικαιοσύνης, πολλά από τα υπηρεσιακά εγκλήματα, καθώς, ομοίως, και πολλά από τα εγκλήματα κατά της γενετήσιας ελευθερίας, κλπ).

β) Πολύ μεγάλος αριθμός πλημμελημάτων μικρής σπουδής (όπως είναι οι σχεδόν όλες παραβάσεις του ΚΟΚ, τα υγειονομικά αδικήματα, τα περί χρονικών ορίων εργασίας, κ.ά., καθώς και τα αδικήματα του νόμου περί εκδιδομένων προσώπων) μετατράπηκαν σε πταίσματα, προς ελάφρυνση της ύλης των μονομελών πλημμελειοδικείων.

γ) Λήφθηκε πρόνοια για ελαστικοποίηση των προθεσμιών και ορίστηκε, σχεδόν σε όλες τις προθεσμίες, ότι η προθεσμία μπορεί να παραταθεί, για εύλογο χρονικό διάστημα, εφόσον η φύση της υπόθεσης ή της πράξης που πρέπει να ενεργηθεί το επιβάλλει.

δ) Η διάταξη του άρθρου 349 ΚΠΔ για τις αναβολές αναμορφώθηκε πλήρως και καταβλήθηκε προσπάθεια προς περιορισμό των αναβολών. Προστέθηκε δε διάταξη στον Κώδικα Κατάστασης Δικαστικών Λειτουργών, ότι οι επιθεωρητές, έχουν υποχρέωση να ελέγχουν τις περί αναβολών αποφάσεις και αν κρίνουν ότι αυτές είναι αδικαιολόγητες και εκτός του γράμματος του νόμου, να διερευνήσουν αν συντρέχει εξ αυτού του λόγου περίπτωση πειθαρχικού ελέγχου.

ε) Αναφορικά με την αυτοπρόσωπη εμφάνιση ενώπιον των συμβουλίων, έγινε δεκτό, υσάκις υποβάλλεται αίτηση από διάδικο, να παρίσταται ενώπιον του συμβουλίου τουλάχιστον ο συνήγορός του και σε εξαιρετικές περιπτώσεις και ο ίδιος ο αιτών διάδικος. Επί υποθέσεων δε, σε βαθμό κακουργήματος εάν ο αιτών δεν έχει συνήγορο, διατάσσεται υποχρεωτικά η εμφάνισή του.

στ) Ως προς τους θεσμούς της ποινικής συνδιαλλαγής και της έμπρακτης μετάνοιας, γίναν νομοτεχνικού χαρακτήρα παρεμβάσεις και εξαιρέθηκαν από την ποινική συνδιαλλαγή τα κακουργήματα εκείνα που στρέφονται κατά του δημοσίου, των νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου και ΟΤΑ

ζ) Έγινε δεκτό ότι το αυτοδίκαιο αναστολικό αποτέλεσμα της έφεσης δεν ισχύει σε κάθε περίπτωση ποινής φυλάκισης, αλλά για ποινή φυλάκισης μέχρι τριών ετών. Για τις υπόλοιπες δε ποινές το αναστολικό επαφίεται στην κρίση του δικαστηρίου που δίκασε.

η) Έγινε δεκτή πρόταση για την κατάργηση του θεσμού των αποκλειστικά προεδρευόντων στα ποινικά Εφετεία και Πρωτοδικεία Αθηνών, Πειραιώς και Θεσσαλονίκης.

θ) Τέλος, όσον αφορά τα περισσότερα των κακουργημάτων μεταφοράς, προώθησης και διακόλυνσης εισόδου λαθρομεταναστών στο ελληνικό έδαφος του ν. 3386/2005 περί αλλοδαπών, έγινε δεκτή πρόταση για επαναφορά των ρυθμίσεων που ίσχυαν πριν τον ν. 3772/2009.